

KIRMIZI BEYAZ

HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

13 2012
KIŞ

* YERYÜZÜNÜN EN RENKLİ IŞIK
BAHÇELERİ KUALA LUMPUR

* GEÇMİŞİN MİRASINI
YÜKLENEBEN RAFLAR
SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ

* OSMANLI'DA EV MİMARİSİ
VE YAŞAM KÜLTÜRÜ

* TÜRKİYE'DE ENDÜSTRİYEL
TASARIM

albayrak

BİR ÇAĞIN ÖNCÜSÜ:

GAZZÂLÎ

BİR ÇAĞIN ÖNCÜSÜ: GAZZÂLÎ VE AHLÂK DÜŞÜNCESİ

Kırmızı-Beyaz Hayat Kültürü Dergisi olarak bir süredir fikirleri ve geride bıraktığı eserleriyle bizlere yön vererek ufukumuzu açmış, medeniyetimizin kurucu düşünür ve bilgilerini kapak konusu olarak işlemeye çalışıyoruz. Hiç kuşku yok ki içinde bulunduğumuz dönem, her alanda çok hızlı değişimlerin yaşandığı, pek çok eski düşüncenin terk edildiği ve yeni atılımların yapıldığı bir çağ olarak dikkati çekiyor. Bununla beraber bizler, geçmişimize baktığımız zaman, terk edilmesi gereken değil, tam aksine, tekrar tekrar ısrarla ele alıp anlamaya çalışmamız gereken değerler görmekteyiz. Bundan yaklaşık bin yıl önce yaşayan Gazzâlî, işte bu değerlerimizden sadece biri.

Modernizm ve peşi sıra sürüklenip gelen post-modernizm etkilerinin ardından günümüzde doğu-batı ayrımı yapmaksızın gördüğümüz çok önemli bir olgu var: Gerçek bilgiye ulaşabilmeye yönelik güvensizliğimiz. Bütün bilgi ve ahlâk değerlerinin bir tür 'görecelilik' kazandığı bugünlerde insan tabiatını dikkate alan ve onu 'en yüce mutluluk' hedefine ulaştırmayı gaye edinmiş bir ahlâk anlayışına ise her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Gazzâlî, İslâm toplumunun yetiştirdiği çok yönlü bilginlerden biri. Hukuk, felsefe, teoloji gibi alanlarda yazdığı onlarca klasik eserin yanında belki de en önemli niteliği olarak gösterebileceğimiz şekilde bir 'ahlâkçı' olarak ön plana çıkıyor. Acaba Gazzâlî günümüzde yaşanan bu bilgi ve ahlâk bunalımı karşısında nasıl bir tutum benimserdi? Gazzâlî'nin iyi ahlâk sahibi olmak ile 'müslüman olma'yı eşdeğer kabul ettiği bir düzlemde kendimizi nasıl bir sorgulamaya tabi tutabiliriz? Nasıl daha iyi bir ahlâk sahibi olabiliriz? Bunlar belki de hayatımızda her gün sormamız gereken en önemli sorular olarak her zaman zihnimizi meşgul etmeli. Bu kaygılarla, Gazzâlî'ye ve onun ahlâk düşüncesinin temel tartışma noktalarına dikkat çekmeyi bu sayının başlıca hedefi olarak tespit ettik ve Gazzâlî hakkında az sayıdaki uzmanlardan biri olan Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Mustafa Çağrırcı ile Gazzâlî'yi ve onun ahlâk düşüncesini konuştuk. Sayın Çağrırcı'nın söylediklerinden hareketle Gazzâlî'nin sadece bizim için değil, tartıştığı konuların güncelliği sayesinde aslında din-kültür ayrımı olmaksızın her bir insan için önemli bir düşünür olduğunu gördük.

Belki de aynı kaygıyla ele aldığımız bir diğer konu da Süleymaniye Kütüphanesi ve içinde barındırdığı muhteşem hazine. En eski eseri 1300 yaşından fazla olan bu kütüphane, her alandan araştırmacıyı kendine çeken olağanüstü bir büyüye sahip. Bir medeniyeti kuran, yaşatan, geliştiren bütün unsurlar bu kütüphanede adeta. O yüzden Süleymaniye, geçmişimizi doğru bir zeminde anlayıp geleceğimize güvenle bakabilmemizin anahtarı sanki. Tozlu raflar ve el değmemiş kitaplarla hafızalara kazınan pek çok kütüphanenin aksine, Süleymaniye'nin bütün yazmalarının dijital ortama aktarılarak araştırmacılara sunulabildiğini görmek bizleri ayrıca heyecanlandırdı.

Yeni bir yılın arifesinde bulunuyoruz. Bu vesileyle 2013 yılının hepimize hayırlı kapılar açmasını temenni ediyor, bütün okurlarımıza sağlıklı ve mutlu günler diliyoruz..

Dr. Ömer Bolat
Albayrak Grubu
Genel Koordinatörü

22 EKONOMİ PATENT HAKKINDA HERŞEY

30 GEZİ YERYÜZÜNÜN EN RENKLİ İŞIK BAHÇELERİ: KUALA KUMPUR

38 KÜLTÜR SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ

48 GEZİ GÜNEY DOĞU'NUN DÜNYAYA AÇILAN PENCERESİ DİYARBAKIR

62 MEKÂN NALİA KARADENİZ MUTFAĞI

66 SPOR KEYİFLİ BİR YAZ SPORU TREKKİNG

72 SAĞLIK AKIL HASTALIKLARI VE KORUNMA YOLLARI

76 TEKNOLOJİ İLETİŞİMİN YENİ ADRESLERİ SOSYAL AĞLAR

84 OTOMOBİL BMW 640İ GRAN COUPE

**KIRMIZI
BEYAZ**
HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

SAYI: 13 | 2012 KIŞ

albayrak

ALBAYRAK HOLDİNG A.Ş.
ADINA SAHİBİ | NURİ ALBAYRAK
GENEL YAYIN YÖNETMENİ | YAVUZ YAMAN
SORUMLU MÜDÜR | AV. MUSTAFA DOĞAN İNAL
SATINALMA - BASKI MÜDÜRÜ | ÖZCAN URAL

İRTİBAT ADRESİ
ALBAYRAK GRUBU KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRLÜĞÜ
ÇAYHANE SOKAK NO: 1 34010 TOPKAPI İSTANBUL TEL: 0212 467 3636
FAKS: 0212 544 4748 E-POSTA: kirmizibeyaz@albayrak.com.tr

YAPIM TÜRK MUTFAĞI İLETİŞİM HİZMETLERİ
BÜYÜKDERE CD. NO: 157/10 ZİNCİRLİKUYU-İSTANBUL
TEL: 0212 275 7505 www.tmi.com.tr

EDİTÖR | HACI BAYRAM BAŞER **SANAT YÖNETMENİ** | ALİM ARAS
FOTOĞRAFLAR | HALİT ÖMER CAMCI
KATKIDA BULUNANLAR | FAHRİ SARRAFOĞLU

BASKI | İHLAS GAZETECİLİK A.Ş. | YENİBOSNA İSTANBUL TEL: 0212 454 35 08

BİR ÇAĞIN ÖNCÜSÜ: GAZZALİ

İslâm düşüncesinin tepekökünde çok önemli bir yere sahip olan Gazzâlî (ö. 1112) kelâm, fıkıh, usûl, mantık ve tasavvufî geleneğin en büyük temsilcisidir. İslâmî düşüncenin en büyük temsilcisidir. İslâmî düşüncenin en büyük temsilcisidir. İslâmî düşüncenin en büyük temsilcisidir.

Özellikle paradoksal düşünme biçimiyle Gazzaî, İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir. İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir. İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir.

Özellikle paradoksal düşünme biçimiyle Gazzaî, İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir. İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir. İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir.

08 KÜLTÜR BİR ÇAĞIN ÖNCÜSÜ: GAZZALİ

BUGÜNÜ VE GELECEĞİ AÇISINDAN TÜRKİYE'DE ENDÜSTRİYEL TASARIM

Günümüzde Türk sanayisinin tüm sektörleri tasarıma mühtaçtır. Çünkü uluslararası rekabette başarılı olmak için tasarımın rolü büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin ve dünyanın geleceği için tasarımın rolü büyük önem taşımaktadır.

Özellikle paradoksal düşünme biçimiyle Gazzaî, İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir. İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir. İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir.

18 TASARIM TÜRKİYE'DE ENDÜSTRİYEL TASARIM

İLKELİ YAYINCILIĞIN ADRESLERİ TVNET ve YENİ ŞAFAK GAZETESİ

TVNET ve Yeni Şafak Gazetesi, Akademi Çarşı'ya taşınarak yeni adresini ilan etti. Gazetelerin yeni adresi Akademi Çarşı'da bulunan yeni binadır.

Özellikle paradoksal düşünme biçimiyle Gazzaî, İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir. İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir. İslâmî düşünceyi en büyük temsilcisidir.

44 ALBAYRAK TVNET VE YENİ ŞAFAK GAZETESİ

ALBAYRAK Grup'tan Haberler **4-5**

KÜLTÜR **8-17**
Bir Çağın Öncüsü
Gazzâlî

TASARIM **18-21**
Türkiye'de
Endüstriyel Tasarım

EKONOMİ **22-25**
Patent Hakkında
Herşey

İŞ HAYATI **26-29**
Sabri Ülker'in
Ardından...

GEZİ **30-37**
Kuala Lumpur

KÜLTÜR **38-43**
Süleymaniye Kütüphanesi

ALBAYRAK **44-47**
Tvnet ve Yeni Şafak Gazetesi

GEZİ **48-55**
Diyarbakır

KÜLTÜR **56-61**
Osmanlı'da Ev Mimarisi

MEKÂN **62-65**
Nalia Karadeniz Mutfağı

SPOR **66-71**
Trekking

SAĞLIK **72-75**
Akıl Hastalıkları ve
Korunma Yolları

TEKNOLOJİ **76-79**
Sosyal Ağlar

HOBİ **80-83**
Offroad Spor

OTOMOBİL **84-87**
Bmw 640i Gran Coupe

BAŞARI PORTRESİ **88-89**
Prof. Dr. Mahmut Gazi Yaşargil

SİNEMA **90-91**
Bir Ayrılık (A Separation)

ALIŞVERİŞ **92-93**
İş Yaşamında Yeni Teknolojiler

KÜLTÜR-SANAT **94-95**

KİTAP **96**

TÜMOSAN'DAN MÜTHİŞ ATAĞ!

Grup şirketlerimizden TÜMOSAN, İstanbul Sanayi Odası (ISO) tarafından ülke genelinde faaliyette bulunan sanayi kuruluşlarının bir yıllık dönemdeki performansları dikkate alınarak hazırlanan 'Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu' listesinde 2010 yılında 326. sıradan devraldığı bayrağı, 2011 yılını da göstermiş olduğu üstün performans ile 185. sıraya yükseltmiştir.

Ülkemizin dizel motor ve yerli traktör üreticisi olan TÜMOSAN, özelleştirme sonrası teknolojiye ve kaliteye yapmış olduğu yatırımların geri dönüşlerini son yıllarda göstermiş olduğu başarılı çalışmalar ile almaya başlamıştır. 2011 Yılında gerçekleştirilen faaliyetlerin meyvesini ise İstanbul Sanayi Odası (ISO) listesinde 185. sırada yer alarak taçlandırmıştır.

Ürün gamında modern, estetik, konforlu ve dayanıklı traktörlere yer veren, yerel ve öz kaynaklarına güvenen, bu kaynaklara öncelik veren bir marka olarak TÜMOSAN, tüm bu hedefleri ülkemizdeki mevcut mühendislik potansiyeli ve kendi işgücü ile gerçekleştirmeyi tercih etmiş, çalışmalarını bu doğrultuda yönlendirmiştir. Grup şirketimizi ve çalışanlarını bu performanslarından dolayı tebrik eder başarılarının devamını dileriz.

YENİ ŞAFAK

WEB SAYFASI YENİLENDİ

Yeni Şafak gazetemizin internet sayfası yeni yüzü ile yayında. Ülke ve dünya gündeminin nabzını tutan politik, ekonomik, eğitim, sağlık, kültür ve spor haberleri ile son dakika haberleri artık daha kolay ve rahat bir şekilde takip edilebilecek.

Yeni Şafak
BETA

ARŞİV

İSTANBUL
16 °C

SABAH
06:42

ÖĞLE
11:56

YENİ
14:30

AKŞAM
18:35

YATSI
18:10

VAKİTE
KALAN SÜRE
02:10

14
KASIM

GÜNDEM POLİTİKA EKONOMİ SPOR DÜNYA SAĞLIK YAZARLAR AKTÜEL EĞİTİM YEREL HABERLER VIDEO FOTO GALERİ

TEKNOLOJİ SINEMA YAZI DİZİLERİ KÜLTÜR-SANAT RÖPORTAJ YORUM PAZAR KİTAP BASIN İLAN

<>

Erdoğan'dan çok sert "heykel" tepkisi

BUGÜN NE OLDU?

ERDOĞAN'DAN ÇOK SERT "HEYKEL" TEPKİSİ

Yeni bir 'Srebrenitsa' mı bekliyorlar?

8 ilde suç örgütü operasyonu

Büyükşehir Kanunu'yla hizmetin kalitesi artacak

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

GAZETE YAZARLARI

İNTERNET YAZARLARI

İBRAHİM KARAGÖL

Acı, vahşet, korku!

ALİ BAYRAMOĞLU

AK Parti nereden nereye?

SALİH TUNA

İdam, açlık grevi ve bisiklet

FATMA BARBAROSOĞLU

Yine/yeni/dansımız geldi hanım

ABDÜLKADİR SELVİ

Ümit Boyner CHP konusunda ne dedi?

Yayınevi

DünyaKitap.com

tv net

İMKB
▲ 72.360
%0,48

DOLAR
▼ 1,8025
%-0,17

EURO
▲ 2,2985
%0,22

GÜNDEM

ALBAYRAK VAKFI FAALİYETLERİNE DEVAM EDİYOR!

Sivil Toplum Kuruluşları ve onların ülkemizdeki temsilcileri olan vakıf ve derneklerimiz kamu yararına birçok faaliyet yerine getirmekte, yaptıkları hizmetler ile devletin en önemli yükümlülüğü olan sosyal politikalar alanında katma değer yaratırken aynı zamanda ülkemizin demokratikleşmesi için önemli katkılar sağlamaktadırlar. 2007 yılında kurulan Albayrak Vakfı, toplumsal dayanışma ahlakı içinde yoksulların gözetilmesi, çeşitli hayır kurumlarının ayakta tutulması, kamu hizmeti işlevi görecekt çeşitli yapıların inşası gibi amaçlarla faaliyetlerine devam etmektedir. Vakıf statüsünde ülkemizde yaklaşık 4.603 vakıf bulunuyor. Bunların 246 tanesi B.K.K. Vergi Muafiyeti tanınan vakıf statüsünde ve Albayrak Vakfı da Bakanlar Kurulunun 11/06/2012 tarih 2012/3300 sayılı kararınca kamu yararı hizmet yapan vakıf statüsünde Vergi Muafiyeti almaya hak kazandı.

SARIYER-ÇAYIRBAŞI TÜNELİ HİZMETE AÇILDI

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin '7 Tepe 7 Tünel Projesi'nin üçüncüsü olan Sarıyer-Çayırbaşı Tünel inşaatı, grup şirketlerimizden Seçkin İnşaat'ın, Öztaş İnşaat ile ortak kurmuş olduğu Plaket İnşaat tarafından tamamlandı. 8 Eylül'de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından resmi açılışı gerçekleştirilen Sarıyer-Çayırbaşı tünelinin bölgedeki trafik yoğunluğunu önemli ölçüde azaltması planlanıyor. Sarıyer ile Kilyos ve Zekeriyaköy bölgelerinde yaşayanları, ilçe merkezine girmeden ana arterlere bağlayarak sahil yolu trafiğini rahatlatarak olan tünellerin, her biri 2,1 km. uzunluğunda ve çift şeritli olarak inşa edildi.

FESHANE ETKİNLİKLERİ KONYA TANITIM GÜNLERİ

İstanbul Feshane Uluslararası Fuar, Kongre ve Kültür Merkezi'nde gerçekleşen törene devlet erkânının yanı sıra Albayrak Holding CEO'su Ömer Bolat, sanayi kuruluşlarının temsilcileri ile çok sayıda vatandaş da katıldı. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin başarılı belediyeçilik çalışmasının Konya'nın kültür ve sanayi açısından gelişmesine katkı sağladığını belirten Bolat "Konya, Anadolu'nun yükselen bir yıldızı olarak grafiğini hızla yukarı taşıyor. Gelişmişlik liginde ilk 5'e girmek için sabırsızlanan bir şehir konumuna ulaştı" dedi. Albayrak Holding'in Konya'da iki sanayi yatırımı olduğunu hatırlatan Bolat, "Bunlardan birisi TUMOSAN traktör fabrikası, diğeri de Ereğli Tekstil Fabrikası. Yan sanayisiyle birlikte 10 binlerce istihdama öncülük yapıyor. Ereğli Tekstil ve Tümosan Traktör Fabrikası Konya'nın iki yüz akı kuruluşu. Özellikle Tümosan, lokomotif sektör olan traktör sanayi alanında önemli bir fonksiyon icra etmektedir" açıklamasında bulundu.

BİR ÇAĞIN ÖNCÜSÜ: GAZZÂLÎ

İslâm düşüncesinin teşekkülünde çok önemli bir yere sahip olan Gazzâlî (ö. 1111) kelâm, felsefe, usûl, mantık ve tasavvuf gibi disiplinlerde kaleme aldığı eserlerin güçlü ve etkin dili sayesinde hem Müslümanlar arasında hem de Batı'da en çok tanınan ve itibar gören düşünürlerden biri olarak dikkat çeker. Vefatının 900. sene-i devriyesi vesilesiyle geçtiğimiz yıl pek çok bilimsel toplantının da konusu olan Gazzâlî, güncelliğini muhafaza eden düşünce sistemiyle bugün de önemini korumaya devam etmektedir. Türkiye'nin önde gelen Gazzâlî uzmanlarından Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Çağrı ile Gazzâlî'yi konuştuk.

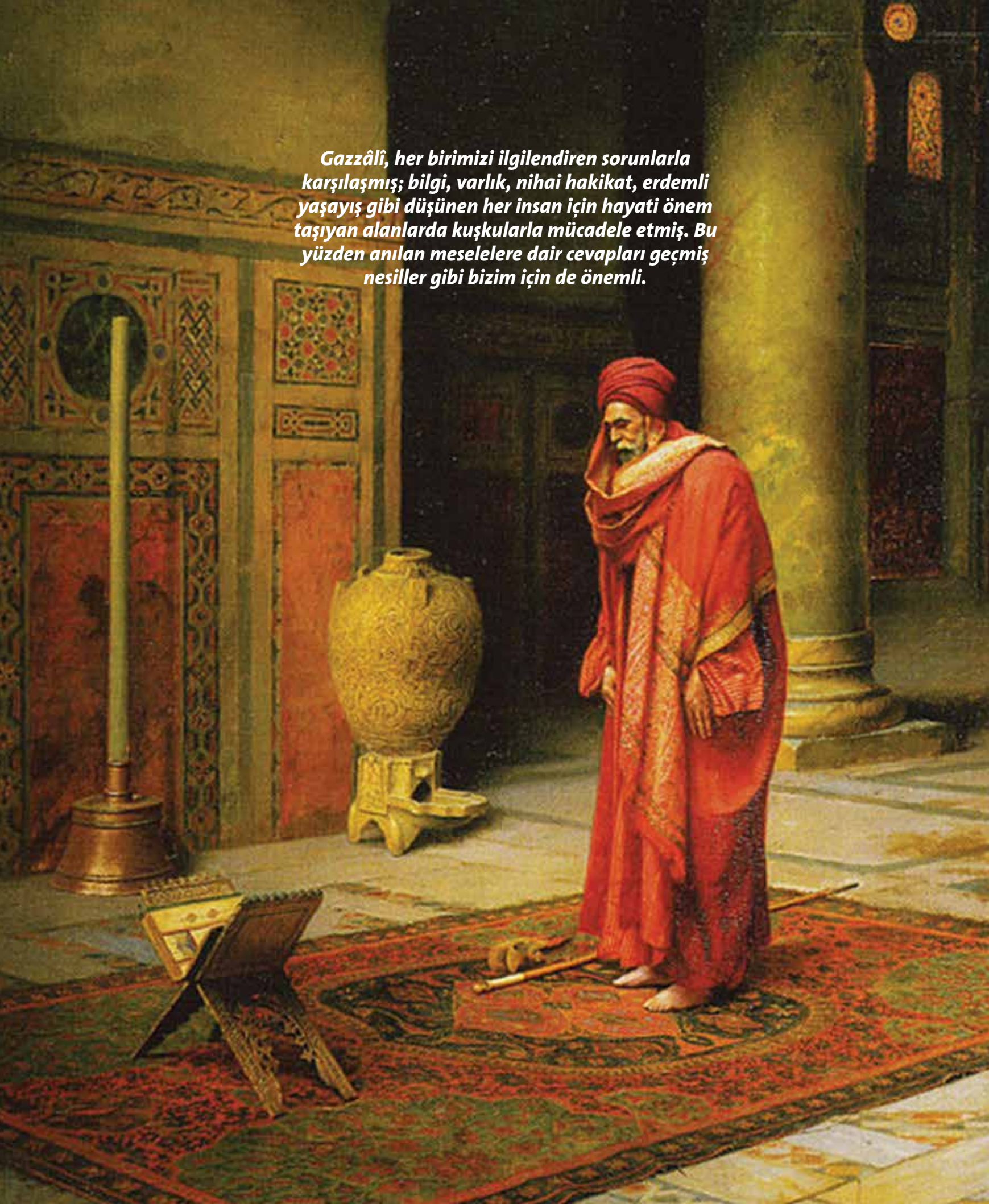
Söyleşi: Hacı Bayram Başer

Öncelikle şuradan başlamak istiyorum: Günümüzde Gazzâlî, hususen piyasadaki eserleri vesilesiyle bir tür 'vaiz' gibi algılanmakta ve zannedersen bu sebeple düşüncesinin derinliklerine inme imkânı kaybedilmektedir. Bu çerçevede acaba Gazzâlî'nin hayatı ve eserlerinden ana hatlarıyla bahsederek onun İslâm düşüncesindeki yerinden söz edebilir misiniz? Gazzâlî derken nasıl bir âlimle karşı karşıyayız?

Evet, burada dikkati çekmemiz gereken nokta şu: Gazzâlî, hakkında sorulduğu zaman hemen herkesin belli bir tasavvura sahip olduğu, herkes için bir anlam ifade eden ve kimsenin kendisine yabancı hissetmediği bir düşünür ve yazar akla geliyor. Gazzâlî, benzeri çok az görülen çapta bir teveccühe mazhar olmuştur. Bu nedenle olsa gerek, Gazzâlî'nin yazdığı eserler veya eserlerinden seçilmiş bölümler hemen herkesin ilgisini çekmektedir. Ülkemizdeki dîni yayımlar tablosuna göz attığımız zaman Gazzâlî'nin ne kadar geniş bir yer tuttuğunu görmekteyiz.

Gazzâlî, her birimizi ilgilendiren sorunlarla karşılaşmış; bilgi, varlık, nihai hakikat, erdemli yaşayış gibi düşünen her insan için hayati önem taşıyan alanlarda kuşkularla mücadele etmiş. Bu yüzden anılan meselelere dair cevapları geçmiş nesiller gibi bizim için de önemli.

Hiç kuşkusuz bunun bir sebebi, Gazzâlî'nin büyük bir düşünür olmasıdır. Başka bir ifadeyle Gazzâlî'nin herkese hitap edebilmesi, onun hepimizi ilgilendiren konulardan bahsetmesinden kaynaklanıyor. Bu nedenle kimileri Gazzâlî'yi bir vaiz olarak görebilirken, bazıları da onu hayatımıza yön verebilecek çapta büyük sorunlarla mücadele etmiş ve doğru cevapları bulabilmiş bir düşünür olarak görüyor. İşin doğrusu, temel sorun, kendimizi ve hayatımızı ne kadar ciddiye aldığımızla ilgili. Çünkü Gazzâlî gibi İslâm düşünürleri çok yönlü âlimlerdir. Herkes sorusunun büyüklüğü oranında onlardan istifade edebilir. Bununla beraber Gazzâlî hakkında, üniversitemizde çeşitli disiplinlerin çalışmaları arttıkça onun düşüncesinin derinliklerine inebilme imkânını daha çok elde edebileceğiz. İslâm ilimleri söz konusu edildiğinde mesela kelâm düşüncesinde âlimlerimiz Gazzâlî'yi mütekaddimîn-müteahhirîn (öncekiler-sonrakiler) ayrımının odak noktasına yerleştirirler. Başka bir deyişle Gazzâlî, İslâm toplumunda düşünce ve bilim alanında çığır açmış, çağ değiştirmiş bir düşünürdür. Bu itibarla Gazzâlî'yi sıradan bir yazar gibi okumak ona karşı haksızlık olur. Gazzâlî bizim için çok daha fazlasını ifade eden önemli bir düşünürdür.

Galiba Gazzâlî'nin hayat hikâyesi de onun bizim için ne kadar önemli olduğunu gösteriyor, öyle değil mi?

Kesinlikle. Gazzâlî, her birimizi ilgilendiren sorunlarla karşılaşmış; bilgi, varlık, nihai hakikat, erdemli yaşayış gibi düşünen her insan için hayati önem taşıyan alanlarda kuşkularla mücadele etmiş. Bu yüzden anılan meselelere dair cevapları geçmiş nesiller gibi bizim için de önemli. Küçük yaşta babasını kaybetmiş, yalnız kalmış, eğitimi bir başına sürdürmeye çalışmış, mesleğinde çok yüksek makamlara gelmiş fakat bu durum kendisini manevi anlamda tatmin etmediği için büyük düşünce krizlerine girmiş ve nihayetinde kendince bir itidal haline ulaşmış. Bu serüven hepimizi ilgilendiriyor.

Gazzâlî 1058 yılında Horasan bölgesindeki Tûs şehrinde doğdu. Babasının mesleğine (yün eğirtip satan=gazzâl) atfen Gazzâlî diye anıldığı söylenir. Babası pek varlıklı değildi fakat ilim ve irfan aşığı bir kimse olduğu aşikârdır. Bu sebeple Gazzâlî ve kardeşi Ahmet'in -ki Ahmed Gazzâlî de tasavvufun önemli isimlerinden biridir- eğitime büyük önem vermiştir. Okuma-yazma, Kur'ân-ı Kerîm öğrenimi, dil bilgisi gibi temel bilgileri çocukluk yıllarında tahsil etmiş, babasının vefatının ardından medreseye intisap etmiştir. Bundan sonraki süreç hep bir ilim talebiyle seyahat biçiminde şekillenir Gazzâlî'nin hayatında.

O dönemin önemli merkezlerinden Cürcan ve Nişabur'a gitmiş; Nişabur'da düşünce dünyasının teşekkülünde çok önemli bir yeri olan İmam Cüveynî'nin yanında yetişmiştir.

Gazzâlî'ye göre iyi ahlâk sahibi olmak güçlü bir iradeyi gerektirir ve bunu bize mücâhede kazandırır. Geniş anlamıyla ibadet de budur. Şu halde insan ancak Hakk'a kul olduğu oranda hürdür.

İslâm düşüncesinin sorunlarına hâkimiyeti ve dîni konulardaki dirayeti sebebiyle kısa sürede meşhur bir bilgin olarak temâyüz etmiş, devamında ünlü vezir Nizamülmülk'ün kurduğu Bağdat Nizamiye Medresesine Başmüderres olarak tayin edilmiştir. İşte burası Gazzâlî'nin meslekî kariyeri açısından zirveye çıktığı yerdir. Bir âlim için en büyük paye bu belki. İslâm dünyasının en büyük öğretim kurumunun başındaki isim... Fakat burası Gazzâlî'nin krizinin de başladığı yerdir aynı zamanda.

Tam da burada araya girmek istiyorum. Gazzâlî'nin Munkiz adlı eserinden hareket ederek onun ne tür bir 'kriz' yaşadığından ve bu krizin temel saikleri ile Gazzâlî'nin bunlara cevaplarından bahsedebilir misiniz? Çünkü ona yapılan haksız bir eleştiri var malumunuz, 'felsefi düşünceyi bitirdiği' yönünde. Biraz da bu çerçevede söz konusu kriz ve Gazzâlî'nin tutumunu biraz açar mısınız?

Gazzâlî en önemli eserlerinden biri olan Munkiz'i hayatının son yıllarında kaleme almıştır. Bu nedenle dünyaya bakış tarzı yerleşmiş, düşünceleri belirli bir netliğe ulaşmış ve yaşadığı fikir serüveni açısından bir tatminkârlığa ulaşmıştır. Bu eserde hakikate ulaşabilmek için bir insanın gösterebileceği üstün çabanın gözler önüne serildiğini müşahede ederiz. Önemli bir otobiyografi niteliği taşıması bir yana, eser, Gazzâlî'nin bizim için neyin gerekli olduğuna dair ana fikrinin özetini verir. Gazzâlî'nin yaşadığı krizin kaynağı, döneminin etkin düşünce geleneklerinin -ki bunları kendisi kelâm, felsefe, Bâtınlık ve tasavvuf olarak dört ana grupta topluyor- insanın hayatında sorabileceği en önemli soruları olan 'Ben kimim? Bildiklerimin ve yaptıklarımın değeri nedir? Hakikat nedir ve ben ona nasıl ulaşabilirim?' gibi temel

Gazzâlî'nin herkese hitap edebilmesi, onun hepimizi ilgilendiren konulardan bahsetmesinden kaynaklanıyor. O ve onun gibi İslâm düşünürleri çok yönlü âlimlerdir. Herkes sorusunun büyüklüğü ve ciddiyeti oranında onlardan istifade edebilir.

sorulara yeterli kesinlikte cevaplar veremediğini fark etmiş olmasıdır. Gazzâlî'nin farkına vardığı diğer şey, akıl gücümüzü sonuna kadar kullansak bile bunun bizi manevi bir sükûnete ulaştıramayacağı gerçeğiydi. Bu yüzden ona göre tasavvufî gelenek içerisinde şekillenen manevi disiplin yöntemleri, İslâm'ın daha derinlikli bir şekilde yaşanabilmesi için zorunluydu. Daha doğru bir ifadeyle Gazzâlî 'iyi ahlâk sahibi' olmayı hem dindarlığımızın zorunlu bir parçası hem de hakikate ulaşmanın vazgeçilemez şartı olarak görüyordu. Gazzâlî'nin on yıldan fazla süren inziva dönemi, hem hakikat üzerine tefekkür dönemi hem de hakikate ulaşmanın şartı olarak düşündüğü ahlâkî ve manevi arınma süreciydi. Bu suretle zihnini kemiren kuşkulardan kurtulması, kendisine -teorik sorunlarını çözmesi yanında- pratik açıdan da sükûnete ve saadete ulaşmasını sağlamıştı.

Gazzâlî'nin İslâm toplumunda felsefî düşüncenin ilerleyişini akamete uğrattığı tartışmalarının doğru bir zeminde gerçekleştiğini düşünmüyorum. Gazzâlî, hakikate ulaşmada tek beşeri kaynağımız olan aklımızın, öte yandan bize ne tür oyunlar oynayabileceğinden de 'kuşku'ya kapılmış, bu sorunun üzerine gitmiş ve bazı cevaplara ulaşmıştı. Felsefî düşünce dediğimiz şey tam da bu işe yarar. Dolayısıyla Gazzâlî felsefî düşüncenin ilerleyişini durduran bir düşüncenin peşinde olmadı. O, felsefenin tek bir biçimde algılanmasına, yani Grek patentli felsefeye karşı çıktı. Ayrıca, bilhassa kelâmî konularda, samimiyetten, gerçeğe ulaşma niyetinden uzak, bireysel ve mezhepsel bencillikle kirlenmiş, kısır ve faydasız cedellerle şekillenen tartışmaların yönünü ya da özünü değiştirerek, konuya daha ahlâkî ve insanî bir ruh getirmeye gayret etti. Bu noktada okuyuculara bilhassa şu eserlerden üç pasajı okumalarını öneririm: İhyâ'nın birinci cildinin "Kitâbü'l-İlim" bölümünün, kelâmcılar ve fukahâ arasında geçen cedel ile ilgili sayfaları; aynı eserin üçüncü cildinin "Kitâbü'l-gurûr" başlıklı son bölümünde Müslüman âlimler, âbidler, zenginler ve mutasavvıflardaki dindarlık anlayışına yönelik eleştiriler; bir de Mîzânü'l-âmel adlı eserinin son birkaç sayfasında dönemin mezhep taassubuna ve mezhepçiliğin temelindeki bölücü, çatışmacı ve çıkarıcı zihniyetlere yönelttiği eleştiriler.

Anlaşıldığı kadarıyla Gazzâlî, İslâm düşüncesinin hemen hemen bütün alanlarında telifatı bulunan gerçek anlamda bir 'âlim'. Daha özelde Gazzâlî bir ahlâk düşünürü olarak da karşımıza çıkıyor. Peki, Gazzâlî'nin bu çok-disiplinli yönü çerçevesinde temel iddiası nedir? Çok çeşitli alanlara ait eserlerinin ana fikri nedir?

Gazzâlî'nin bütün yazdıklarının nihai amacı İslâm'ı en doğru ve tutarlı bir şekilde nasıl anlayacağımız ve yaşayacağımızla ilgilidir. Gazzâlî'nin diğer düşünürlerden farklı olarak bu soruna yaklaşım tarzı, ahlâka verdiği önemde ortaya çıkıyor. Başyapıtı sayabileceğimiz İhyâ'sında ve diğer ilgili eserlerinde ortaya koymaya çalıştığı şey, teorik gücümüzün yetkinleşmesinin gerekliliği kadar ameli ve dolayısıyla ahlâkî yönümüzün de kemale ulaşması gerektiğidir. Bu durum Gazzâlî'nin düşüncesinde ahlâkî çözümlenmeye ve onu hayatımızın en önemli sorusu haline getirmemize ne kadar önem atfettiğinin bir göstergesidir.

Gazzâlî'nin ahlâk düşüncesinden devam etmek istiyorum. Anlaşıldığı kadarıyla Gazzâlî'ye göre iyi ahlâk sahibi olmak ile dindar olmak özdeş. Onun döneminde çeşitli ahlâk yaklaşımları var, Gazzâlî'nin durduğu yer neresidir?

İslâm toplumunda çeşitli ahlâk teorileri geliştirilmiştir. Bunlardan ön plana çıkan üçünü gelenekçi, felsefi ve tasavvufî ahlâk teorileri olarak sınıflandırmamız mümkündür. İlk bakışta dikkatimizi çeken şey, bu üç teorinin nispeten birbirinden kopuk bir yapıya sahip olduğu idi. Gazzâlî'nin önemi burada ortaya çıkmaktadır. Gazzâlî bu üç ahlâk anlayışını birbirine yaklaştıran, bu ahlâk teorilerinin birbirinden bağımsız olarak bıraktıkları boşlukları dolduran bir ahlâk düşünürü olarak karşımıza çıkar. Gazzâlî üzerine uzmanlaşmış pek çok araştırmacıya göre, farklı ahlâk disiplinlerini birleştirme teşebbüsünde bulunan en başarılı düşünürdür Gazzâlî aynı zamanda.

Bu durum, "Gazzâlî'nin ahlâk düşüncesinin kaynakları nelerdir" sorusuna da cevap bulmamızı sağlar. Hiç kuşkusuz onun en önemli kaynakları Kur'ân-ı Kerîm ve hadislerdir. Bunun yanında söz gelimi ruh teorileri, akıl, saadet, siyaset gibi konularda Fârâbî, İbn Sînâ, İbn Miskeveyh gibi İslâm düşünürlerinin sağladığı felsefî birikimden yararlandığını görmekteyiz. Gazzâlî ayrıca Mâverdî, Râgîb el-İsfahânî gibi daha gelenekçi olan âlimlerin ahlâk kitaplarından da istifade etmiştir. Son olarak, onun ahlâk düşüncesinin ruhunun mutasavvıf seleflerinden geldiğini belirtmeliyiz.

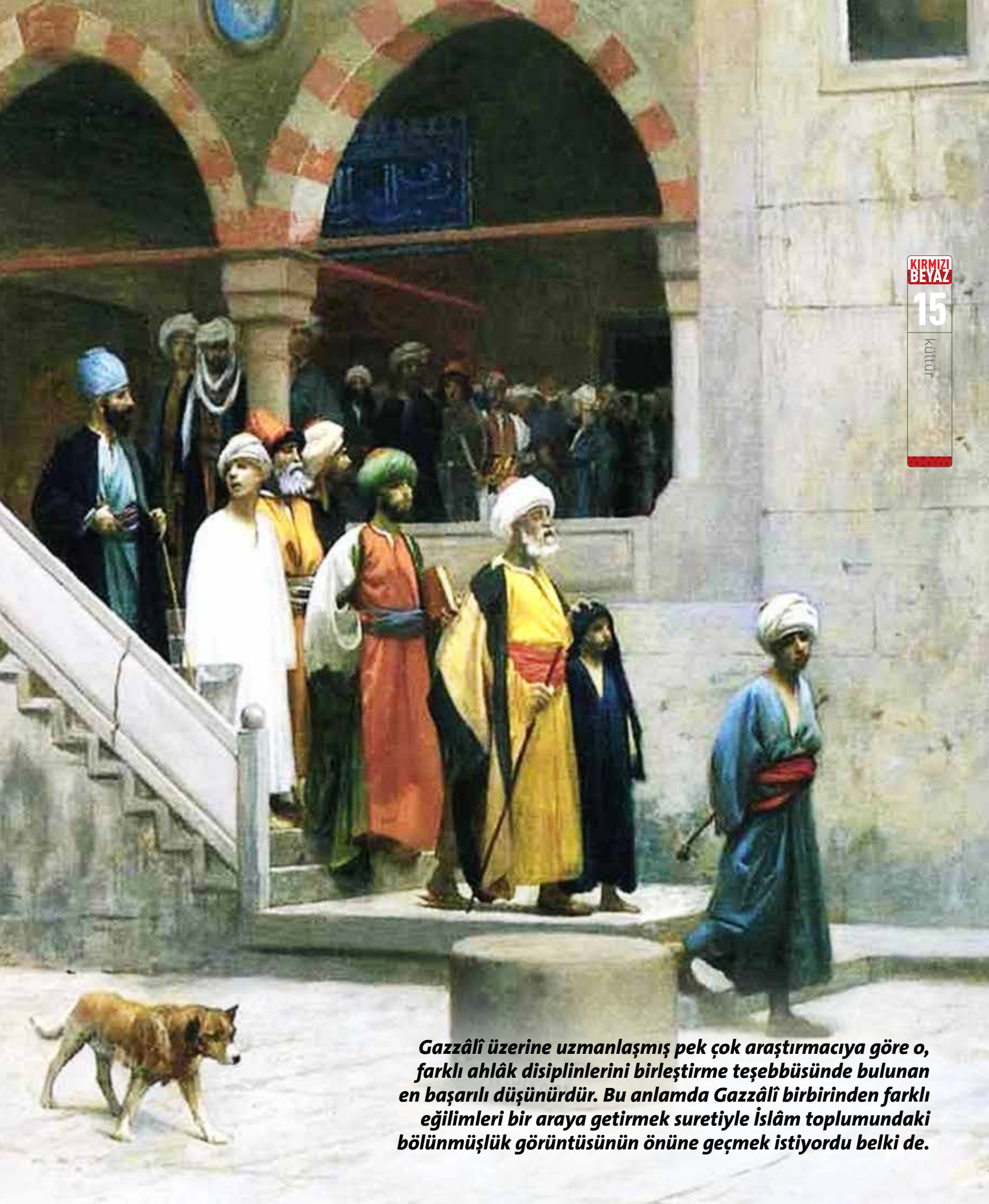
Sonuçta şunu söylemek mümkün olmaktadır: Gazzâlî birbirinden farklı eğilimleri bir araya getirmek suretiyle İslâm toplumundaki bölünmüşlük görüntüsünün önüne geçmek istiyordu belki de. Ona göre felsefi düşünce metafizik alanda yetersiz olabilirdi fakat ahlâk alanı herkesin bir düşünce öne sürebileceği, daha doğrusu insanların ortak dili olması sebebiyle farklı yaklaşımların bir araya getirilebileceği bir konu olarak ön plana çıkmaktaydı. Bu itibarla Gazzâlî ahlâk düşüncemizde çok önemli bir yer tutmaktadır.

Gazzâlî'yi tam olarak anlayabilmenin bir yolu da onun insan tasavvurunu incelemekten geçiyor sanırım. Acaba Gazzâlî'ye göre insan nasıl bir varlık? Kalp, nefis, ruh, akıl gibi konularda ne düşünüyor? Ahlâk düşüncesinin arka planında nasıl bir insan tanımı var Gazzâlî'nin?

Gazzâlî'nin düşüncesine göre kalp, nefis, ruh ve akıl çoğu zaman aynı anlamlara gelen kavramlar. İnsanı insan yapan şey, 'ruhi' bir varlığa sahip olmasıdır. Başka bir deyişle bu dört kavram insanın manevi yapısını oluşturan sacayakları. Dolayısıyla her birinin doğru bir yönde ilerleme göstermesi, daha doğrusu bütün güçlerimizi hayır ve iyiliğe yönelik olarak geliştirmemiz gerekmektedir. Burada Gazzâlî'nin insanın maddî yapısına da önem verdiğini söylememiz gerekir. Ona göre bedenimiz söz konusu manevi güçlerimizi etkinleştirmemizi sağlayan araç vazifesi görmelidir. Bunun anlamı, imanın ve müslüman olmanın gereklerini, dîni yükümlülükleri yerine getirmemizde bedenimizin bize yardımcı olmasıdır.

Gazzâlî 'iyi ahlâk sahibi' olmayı hem dindarlığımızın zorunlu bir parçası hem de hakikate ulaşmanın vazgeçilemez şartı olarak görmüştür.

Gazzâlî üzerine uzmanlaşmış pek çok araştırmacıya göre o, farklı ahlâk disiplinlerini birleştirme teşebbüsünde bulunan en başarılı düşünürdür. Bu anlamda Gazzâlî birbirinden farklı eğilimleri bir araya getirmek suretiyle İslâm toplumundaki bölünmüşlük görüntüsünün önüne geçmek istiyordu belki de.

MUSTAFA ÇAĞRICI

1950 yılında Sivas'ın Şarkışla ilçesinde doğdu. Kayseri'de hafızlığını tamamladıktan sonra 1969 yılında Sivas İmam-Hatip Lisesi'nden mezun oldu. Aynı yıl girdiği İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nü 1973'te bitirdi. Bu arada lisans öğreniminin ilk yılında Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde altı yıl boyunca görev yaptı. Bir süre öğretmenlik de yapan Çağrıci 1977'de İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nde İslâm Felsefesi Anabilim dalında lisansüstü çalışmalarına başladı. Ahlâk felsefesi alanında hazırladığı doktora tezini tamamladıktan sonra 1982 yılından itibaren Marmara Üniversitesi İlahiyat

Fakültesi'nde İslâm Felsefesi Anabilim Dalında öğretim görevliliğine başladı. 1990'da Doçent, 1996'da Profesör unvanını aldı. 1986'da misafir öğretim üyesi olarak Amman'daki Ürdün Üniversitesi'nde bilimsel çalışmalar yürütmüş; ayrıca bazı Avrupa ülkelerinde alanıyla ilgili konferanslar vermiştir. 2003-2011 yılları arasında İstanbul Müftülüğü vazifesini yürüttü. Halen Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyeliğini sürdüren Prof. Dr. Mustafa Çağrıci'nin İslâm felsefesi, ahlâk ve genel olarak İslam ve ilâhiyat konularına ilişkin kitap, makale, bildiri, konferans metni, ansiklopedi maddesi gibi çok sayıda bilimsel çalışmaları bulunmaktadır.

Gazzâlî'nin düşüncesine göre kalp, nefis, ruh ve akıl çoğu zaman aynı anlamlara gelen kavramlar. İnsanı insan yapan şey, 'ruhi' bir varlığa sahip olmasıdır. Başka bir deyişle bu dört kavram insanın manevi yapısını oluşturan sacayakları. Dolayısıyla her birinin doğru bir yönde ilerleme göstermesi, daha doğrusu bütün güçlerimizi hayır ve iyiliğe yönelik olarak geliştirmemiz gerekmektedir.

Öyleyse Gazzâlî sadece manevi ihtiyaçlarımızı temin etmenin sağlıklı bir yol olduğunu düşünmüyor diyebiliriz. İnsanın ruh ve bedenden müteşekkil yapısı onun ahlâklı olabilmesinin de temel dayanağıdır.

Ahlâkın imkânından bahsedebilmek için 'özgür irade'yi de savunuyor olmak şart gibi görünüyor. Bildiğimiz kadarıyla Eş'arî düşünce, özgür iradeyi büsbütün savunan Mutezile ile bunu tümüyle reddeden Cebriyye arasında bir görüş benimsiyor. Bu çerçevede Eş'arî bir düşünür olması bakımından Gazzâlî, ahlâk ile irade hürriyeti arasında nasıl bir ilişki biçimi tesis ediyor?

Eş'ariyye'nin kader ve irade anlayışının, Gazzâlî ile birlikte, insana seçme özgürlüğü tanıma yönünde bir değişime uğradığını söyleyebiliriz. Bu uzun ve çetrefilli bir konu... Şu kadarını belirtiyim ki, Gazzâlî insanın "ihtiyâr" denilen seçme özgürlüğüne sahip olduğunu, hatta -kendi ifadesiyle- insanın iyi ve kötü alternatifleri arasında seçim yapmak "zorunda" olduğunu belirtir ki, bu, antropolojik olarak insanı özgür, dolayısıyla ahlâkî bir varlık olduğu anlamına gelir. Şu var ki, Gazzâlî'ye göre şehvet, hırs, öfke gibi tutkular insanın ahlâkî özgürlüğünün önündeki bariyerlerdir.

Gazzâlî'nin yaşadığı krizin kaynağı, döneminin etkin düşünce geleneklerinin -ki bunları kendisi kelâm, felsefe, Bâtınîlik ve tasavvuf olarak dört ana grupta topluyor- insanın hayatında sorabileceği en önemli soruları olan 'Ben kimim? Bildiklerimin ve yaptıklarımın değeri nedir? Hakikat nedir ve ben ona nasıl ulaşabilirim?' gibi temel sorulara yeterli kesinlikte cevaplar veremediğini fark etmiş olmasıdır.

Bunları kaldıramayız; adeta oyunun kuralı bu. Öyleyse onlara takılmadan, onları aşarak koşabilmeliyiz. Bunun için de antrenman, yani ahlâkî eğitim gerekir; bu eğitimin adı da mücâhededir. Öyleyse Gazzâlî'ye göre iyi ahlâk sahibi olmak güçlü bir iradeyi gerektirir ve bunu bize mücâhede kazandırır. Geniş anlamıyla ibadet de budur. Şu halde insan Hakk'a kul olduğu oranda hürdür.

Gazzâlî, Bâtınî akımlarla çok çetin mücadelelere girişmişti. Bâtınîlerin en önemli özelliklerinden biri de şer'î yükümlülükleri hafife almalarıydı. Aslında bu eğilimler günümüzde de hâlâ devam etmektedir. Buradan hareket ederek şunu sormak isterim: Gazzâlî'nin günümüzdeki ahlâk problemlerine ne gibi bir cevabı olabilirdi? Gazzâlî'nin düşüncesinin hâlâ güncelliğini koruduğunu düşünüyor musunuz?

Gazzâlî'nin tartıştığı konular geçmişte kalmadı, eskimedi. Sadece form değiştirdiği için çabucak fark edemeyebiliriz. Oysa ahlâkî tutarlılık ve sorumluluk, manevi yaşantı, kötülük problemi gibi felsefenin temel meseleleri bugün de tartışılıyor ve bana kalırsa hem bizde hem de dünyada bugün yapılan çoğu tartışmaların en zayıf noktası, Platon, Gazzâlî, Kant gibi büyük düşünürlerde görülen metafizik derinlik ile ahlâkî dürüstlük, tutarlılık ve içtenlik eksikliğidir. Gazzâlî gibi büyük fikir adamlarının fikrî gelişimleriyle hatta zaman zaman entelektüel buhranlarıyla hayat serüvenleri arasında tam bir paralellik ve tutarlılık olduğunu görürüz.

Bunlar aynı zamanda birer ahlâk kahramanıdır. Onun için bu düşünürler eskimiyorlar.

Hocam, doyurucu bir sohbet oldu. Çok teşekkür ederim.

Gazzâlî 'iyi ahlâk sahibi' olmayı hem dindarlığımızın zorunlu bir parçası hem de hakikate ulaşmanın vazgeçilemez şartı olarak görmüştür.

BUGÜNÜ VE GELECEĞİ AÇISINDAN

TÜRKİYE'DE ENDÜSTRİYEL TASARIM

Günümüzde Türk sanayisinin tüm sektörleri tasarıma muhtaçtır. Çünkü uluslararası ekonominin dinamikleri, küresel rekabetin giderek ağırlaşan koşulları Türkiye'yi ekonomik anlamda ayakta kalmak için yaratıcılık ve yenilik gibi daha önce pek de aşına olmadığı bilgi ve becerileri edinmeye zorlamaktadır. Türkiye'nin en önemli uzmanlarından biri olan İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarım Bölümü Başkanı Prof. Dr Alpay ER'e göre bu sorun Türkiye'nin millî bir meselesidir.

Ekonomik gelişmişliğin ve rekabet ortamının en önemli göstergelerinden biri olan endüstriyel tasarım, genel anlamda tüketim mekanizmasının estetize edilerek ürünler ve insanlar arasındaki her türlü algısal, fiziksel ve işlevsel ilişkilerin anlamlı bir şekilde kurgulanmasını hedefleyen bir alan. Ülkemizde endüstriyel tasarım mesleğinden yaklaşık olarak 40 seneden beri söz edilebilmektedir. Daha öncesinde bu alandaki açığı kapatmak için genelde mimarlık ve benzeri meslek alanından kişiler hizmet vermeye çalışmıştır. Gelişen teknoloji ile değişen üretim yöntemleri ve oluşumuna hız katan ürün tasarım kültürü, bu alanda uzman kişiler yetiştirilmesini gerekli kılmıştır. 1971 yılında MSGSÜ (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi) tarafından kurulan Türkiye'nin ilk endüstri ürünleri tasarımı bölümü ile ülkemizde bu uzmanlık alanının eğitimi verilmeye başlanmıştır. Daha sonra ülkemizde tasarım kültürünü yerleştirmek için çeşitli organizasyonlar düzenlenmeye başlamıştır. Bu alanda en önemli organizasyon ETMK'dır. ETMK (Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu) Türkiye'de endüstriyel tasarımcıları bir araya getirerek ülkede bir tasarım kültürü oluşturmayı, mesleği tanıtmayı ve haklarını oluşturmayı amaçlayan bir kuruluştur. İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümü'nden Prof. Dr. Alpay Er, ülkemizde endüstriyel

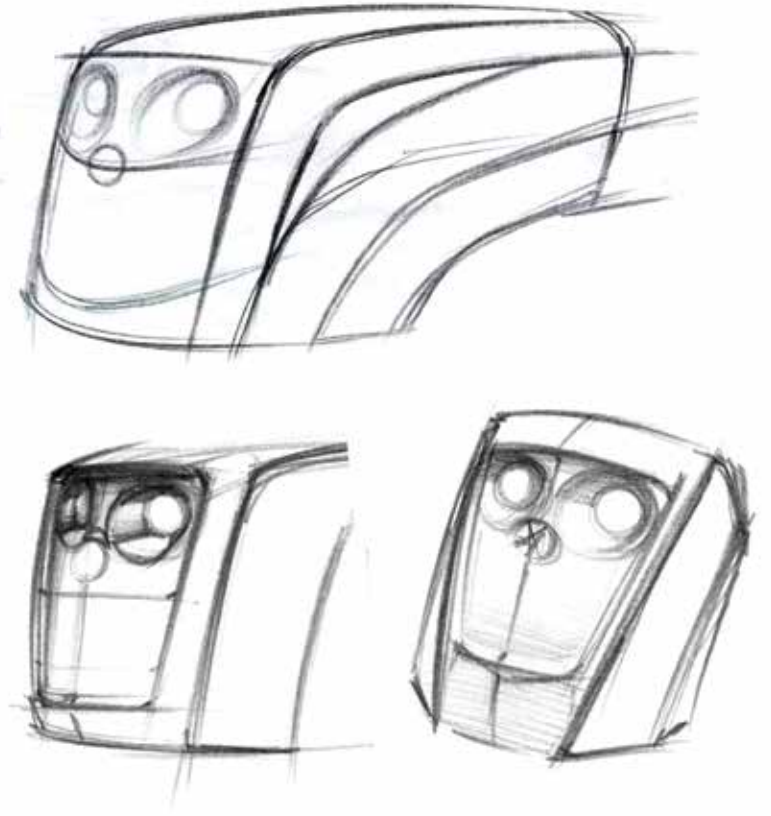
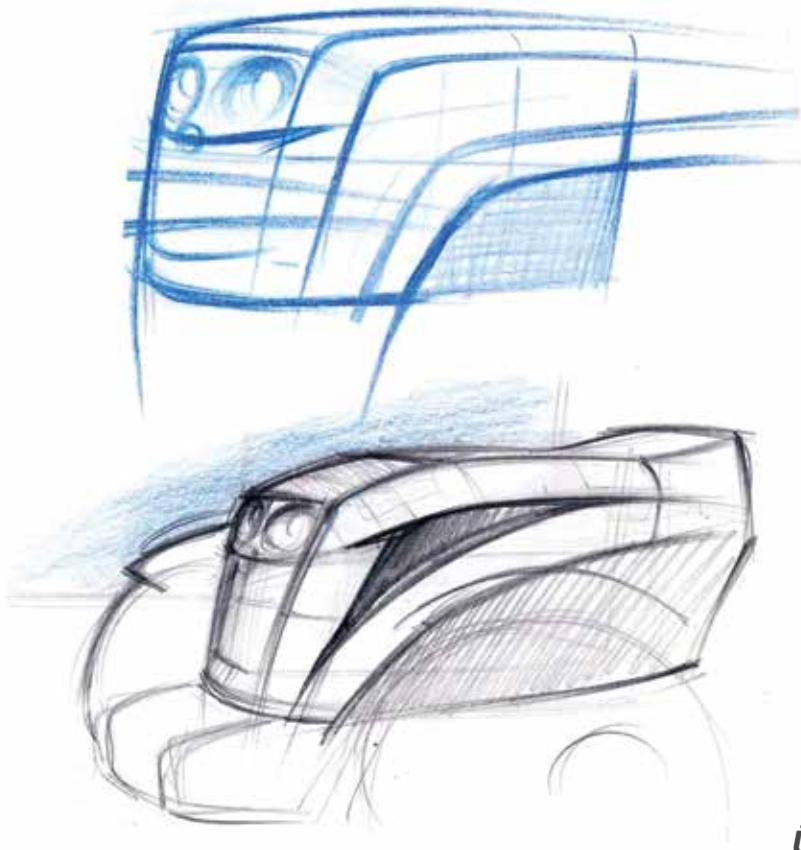
tasarımın bugünü ve geleceği hakkında önemli görüşlere sahip. Ona göre "ülkemizde geçmiş dönemlerde endüstrinin ve tasarımının mevcudiyetlerine rağmen, endüstriyel tasarımın bir türlü kök salamamış olmasının en önemli nedeni Türkiye'nin bir türlü endüstriyel tasarım gibi yaratıcı bir etkinliğe gereksinim duyacak rekabetçi piyasa koşullarını sağlayamamış olmasıdır. 1980'lerin sonundan itibaren yaşanan piyasaların liberalizasyonu, gümrük birliği, ihracatın artışı gibi bir dizi gelişme bugün ülkemiz endüstrisini geçmişe göre çok daha rekabetçi olmaya zorlamaktadır. 2000'li yılların başında en azından bazı sektörlerde, endüstriyel tasarım en basit düzeyde bir ürüne ait biçimsel niteliklerin rekabetteki önemi açısından algılanmaya başlamıştır diyebiliriz. Bu oldukça yeni bir eğilimdir. Ne kadar devam edip, ne denli güçleneceği, çağdaş anlamda bir yenilik, yeni ürün tasarlama ve geliştirme kültürüne dönüşüp, dönüşmeyeceği de büyük ölçüde endüstriyel tasarım dışındaki dinamiklerle belirlenecek uzun bir sürecin körpe bir başlangıcıdır. Bunun yanında giderek daha iyi yetişen, dışarıdaki gelişmelerden haberdar ve yüksek motivasyona sahip insan kaynakları Türkiye'de endüstriyel tasarımın geleceği konusunda iyimser senaryoların en güçlü dayanağıdır."

Ona göre “ülkümüzde geçmiş dönemlerde endüstrinin ve tasarımcının mevcudiyetlerine rağmen, endüstriyel tasarımın bir türlü kök salamamış olmasının en önemli nedeni Türkiye'nin bir türlü endüstriyel tasarım gibi yaratıcı bir etkinliğe gereksinim duyacak rekabetçi piyasa koşullarını sağlayamamış olmasıdır. 1980'lerin sonundan itibaren yaşanan piyasaların liberalizasyonu, gümrük birliği, ihracatın artışı gibi bir dizi gelişme bugün ülkemiz endüstrisini geçmişe göre çok daha rekabetçi olmaya zorlamaktadır. 2000'li yılların başında en azından bazı sektörlerde, endüstriyel tasarım en basit düzeyde bir ürüne ait biçimsel niteliklerin rekabetteki önemi açısından algılanmaya başlamıştır diyebiliriz. Bu oldukça yeni bir eğilimdir. Ne kadar devam edip, ne denli güçleneceği, çağdaş anlamda bir yenilik, yeni ürün tasarlama ve geliştirme kültürüne dönüşüp, dönüşmeyeceği de büyük ölçüde endüstriyel tasarım dışındaki dinamiklerle belirlenecek uzun bir sürecin körpe bir başlangıcıdır. Bunun yanında giderek daha iyi yetişen, dışarıdaki gelişmelerden haberdar ve yüksek motivasyona sahip insan kaynakları Türkiye'de

endüstriyel tasarımın geleceği konusunda iyimser senaryoların en güçlü dayanağıdır.”

Prof. Dr. Er'e göre “ilk bakışta Türkiye'de endüstriyel tasarımın geleceğini tasarımcılar ve ürünleri belirleyecek gibi görünse de, tasarımcıları aşan makro düzeydeki unsurlar, en başta küreselleşme olmak üzere, gelecek senaryosunun başat dinamiğidir. Küreselleşme Türkiye'de endüstriyel tasarımın geleceğine yönelik tehditler içerdiği gibi, bir takım fırsatlar da sunmaktadır. Örneğin, küreselleşme kültürel farklılığı, eğer akıllıca kullanılır ise, önemli bir tasarım kimlik ögesi haline getirmektedir. Bu Türkiye için doğal bir avantaj olarak düşünülebilir. Ancak, unutulmaması gereken bir gerçek, küreselleşmenin her şeyden önce sermayenin ulusal sınırlar ötesi bütünleşmesi olduğu gerçeğidir. Bu gerçek endüstriyel tasarımın Türkiye'deki geleceği üzerine düşünürken de göz ardı edilmemelidir. Küresel çaptaki ekonomik gelişmelerin endüstriyel tasarım açısından birincil sonucu, bu sektörlerle yönelik yurtiçindeki endüstriyel tasarım etkinliklerinin azalmasıdır. Doğal olarak, bu süreç orta ve uzun vadede

Ülkemizde geçmiş dönemlerde endüstriyel tasarımın bir türlü kök salamamış olmasının en önemli nedeni Türkiye'nin bir türlü endüstriyel tasarım gibi yaratıcı bir etkinliğe gereksinim duyacak rekabetçi piyasa koşullarını sağlayamamış olmasıydı.

firmaların giderek yeni ürün tasarlama ve geliştirme becerilerinin zayıflamasıyla sonuçlanacaktır.”

Er'e göre sonuç olarak “küçük ve orta ölçekli firmaların (KOBİ) küresel ekonomide yenilik ve tasarım kaynakları olarak giderek büyüyen rolleri geleceğe daha iyimser bakmamıza olanak tanısa bile, genellikle büyük ölçekli firmaların ağırlıkta olduğu, nispeten daha yüksek teknoloji ve/veya daha yoğun sermaye gerektiren sektörler ne yazık ki Türkiye'de endüstriyel tasarımın geleceği açısından parlak bir grafik çizmemektedir. Türkiye'de endüstriyel tasarımın geleceğine iyimser bakabilmenin en önemli koşulu, endüstriyel tasarımcıların yeni bir girişimci-stratejist rolünü üstlenebilecek bilgi ve becerilere sahip olmaları, genç kuşakların bunlarla donatılmasıdır. Sadece ürüne odaklanmış, biçim, renk, doku, malzeme ve imalat perspektifinden, ürünün bir alt kümesini oluşturduğu sistemlerin tasarımına ve bunları gerektiren yaşam tarzlarına yönelik yaratıcı yorumlama becerilerine doğru genişleyen bir mesleki/disipliner yaklaşımı hayata geçirmemiz gerekmektedir.”

TÜRKİYE'DE MUCİTLER ARTTI, PATENT SAYISI BEŞE KATLANDI!

PATENT HAKKINDA HER ŞEY

Yazı: Fahri Sarrafoğlu

Türkiye'de son yıllarda teknolojik gelişimi sağlamaya yönelik çalışmaların teşvik edilmesi, yeni buluş ve icatlarda adeta patlama yaşattı. Türk Patent Enstitüsü (TPE) tarafından son 5 yılda verilen patent sayısı 5 kattan fazla artış gösterdi. TPE tarafından verilen patent sayısı 2006 yılında 122 iken, bu sayı geçen yıl 642'ye yükseldi. Son yıllarda hızla yükselen patent başvurularında, 2012 yılının ilk üç ayında da artış sürüyor. Türk Patent Enstitüsü verilerine göre, Mart ayı sonu itibariyle yerli-yabancı toplam patent başvurusu sayısı yüzde 16,9 oranında arttı. Yerli kişi ve kuruluşların başvuru oranı yüzde 10,9, yabancı kişi ve kuruluşların başvuru oranı ise 20,6 oranında yükseldi.

Yerli firmalarca, 2011 yılında en fazla patent başvurusu yapılan sektörlerde kozmetik-tıbbi ürünler ile elektronik sektörünün ağırlığı devam etti. Türkiye'nin uzun süredir patent liderliğini sürdüren Elektrikli ev aletleri sektörü 2011'de de 626 patent başvurusu ile lider oldu. TPE verilerine göre, fabrikasyon metal ürünleri sınıfındaki (makine hariç) araçlarda 482 patent başvurusu yapıldı. Mobilya sektöründe patent başvurusu ise 467 olarak gerçekleşti. Bu sektörü "diğer özel amaçlı makineler" olarak sınıflanan, makine ve araçları çalışması için gerekli özel araç-makinelerin üretimi 332 patent başvurusu ile izledi.

Dünya çapında bugüne kadar 90 milyona yakın patent müracaatı yapılmış durumda. Son 5 yıl içinde dünyada yapılan patent başvuru sayısı ise 13,5 milyon. Türkiye'de patente değer görülerek güvence altına alınmış toplam 12 bin buluş var. Destek Patent Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Yamankaradeniz, bunların yarısına yakını atıl, yani endüstriyel ya da günlük yaşamda kullanılmayan buluşlar olduğuna dikkat çekti. Yamankaradeniz açıklamada şunları söyledi: "1964 yılından bugüne dek top-

lam 56 milyonun üzerinde patent başvurusu mevcut. 1964 tarihinden önce ise tahmini olarak 30 milyona yakın patentin güvence altına alındığı tahmin ediliyor. Yani toplamda 90 milyona yakın patent müracaatı var. Son 5 yıl içinde dünyada yapılan patent başvuru sayısı yaklaşık 13,5 milyon yani yapılan patent müracaatlarının yüzde 15'i son 5 yılda yapılmış. Türkiye'ye baktığımızda Cumhuriyet tarihi boyunca yaklaşık 12 bin buluşun patent aldığını görüyoruz. Hatta ne acıdır ki bu patentlerin yarısı atıl buluşlara ait. Dünyanın gelişmiş ekonomilerindeki patent sayıları ile baktığımızda ülkemiz patent fakiri konumunda. Ülke ekonomimize yön veren firmaların daha hızlı büyümeleri ve ülke ekonomimizin en gelişmiş 10 ekonomi içine girebilmesi için, Ar-Ge odaklı patent çalışmalarına önem verilmesi gerekmektedir."

Türkiye genelinde son 5 yılda verilen bin 874 patent belgesinin 1.028'sini İstanbul aldı. Bu şehri, aldığı 208 patent ile Ankara, 98 patent ile İzmir, 95 patent ile de Bursa izledi. Aralarında Diyarbakır, Kastamonu, Muş ve Yozgat'ın da bulunduğu 23 şehir TPE istatistiklerinin

**Patent ya da Faydalı Model
hangi ülkede alınmışsa o ülkede
koruma sağlayan belgelerdir.
Bu sebeple Türkiye'de belgeye
bağlanmış bir Patent ya da
Faydalı Model ancak Türkiye'de
koruma altında olacaktır.**

tutulmaya başlandığı 1995 yılından bu yana hiç patent alamadı. Çankırı ve Karabük ise ilk kez bu yıl bir buluşa patent aldı. Bu yılın 7 aylık döneminde de toplam 2 bin 259 patent başvurusundan 492'si tescillendi. İstanbul, bu dönemde de yapılan 878 başvurunun 235'ine aldığı patent tescil belgesiyle iller arasında ilk sırada yer aldı. İstanbul'u 54 patent tesciliyle Ankara, 39 patent tesciliyle de Bursa izledi.

Türkiye'de ayda 5-6 bin civarında marka başvurusu yapılıyor. Ama odalara ve borsalara kayıtlı yaklaşık 1 milyon 200 bin firma olduğu düşünüldüğünde bu çok düşük. Türk Patent Enstitüsü'ne (TPE) göre, Türkiye'de bir veya birden fazla marka tescili yaptırmış firmaların sayısı 300 bin. Geriye kalan 900 bin firmanın ise marka tescili yok. Türkiye'de esnaf sayısı da hesaba katıldığında en az 3 milyon marka başvurusunun yapılmış olması gerekiyor.

Peki, patent almak için ne yapmak gerekiyor?

Patent haklarının korunması ve Türk Patent Enstitüsü 27 Haziran 1995 tarih ve 22326 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanarak yürürlüğe giren 551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye (KHK) göre, sınai hakkın tesisine uygun buluşların patent belgesi verilerek korunması görevi Türk Patent Enstitüsü'ne (TPE) verilmiştir. TPE'ne başvurular sadece Türkiye'de geçerli patent belgesi almak için yapılır, yurt dışında geçerli değildir ve uluslararası başvurulara ilişkin bilgileri içermemektedir. Verilen patentler sadece Türkiye sınırları içinde geçerlidir. Bir buluşun birden fazla ülkede korunması isteniyorsa her ülkede o ülkenin ulusal mevzuatına uygun olarak ayrı ayrı başvuru yapılması gerekir. Türkiye'de 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe giren Patent İşbirliği Anlaşması'na göre, bu anlaşmaya üye ülkelerden birinde bir uluslararası patent başvurusu yapılarak, bir buluş için pek çok sayıda ülkenin her birinde aynı zamanda koruma talep edilebilir. Patent verilemeyecek konular her ülkede patent verilebilecek ya da verilemeyecek konular ilgili mevzuatlarda belirlenir. Genelde birbirine benzemekle birlikte bu konular ülkeden ülkeye değişebilmekte.

Bir buluşun birden fazla ülkede korunması isteniyorsa her ülkede o ülkenin ulusal mevzuatına uygun olarak ayrı ayrı başvuru yapılması gerekiyor.

TPE buluş niteliğinde olmadıkları için Türkiye’de patent verilemeyecek konuları şu başlıklar altında sıralamakta:

- Keşifler, bilimsel teoriler, matematiksel yöntemler
- Zihni, ticari ve oyun faaliyetlerine ilişkin plan, usul ve kurallar
- Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, bilgisayar yazılımları
- Bilginin derlenmesi, düzenlenmesi, sunulması ve iletilmesi ile ilgili teknik yönü bulunmayan usuller.
- İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak cerrahi ve tedavi usulleri ile insan, hayvan vücudu ile ilgili teşhis usulleri (bu hüküm söz konusu usullerin herhangi birinde kullanılan terkip ve maddeler ile bunların üretim usullerine uygulanmaz).

Patent ile korunamayacak buluşlar ise konusunda kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı olan buluşlar ile önemli ölçüde biyolojik esaslara dayanan bitki veya hayvan yetiştirilmesi usulleri olarak belirtilmektedir.

TPE’ne yapılan bir patent başvurusu önce şekil yönünden incelenir ve başvuru koşullarının sağlanıp sağlanmadığı, gerekli belgelerin eksiksiz düzenlenip düzenlenmediği, ücretin yapılıp yapılmadığı kontrol edilir. Şekli inceleme sonunda başvuru sicile kaydedilir ve buluş araştırma için uzman kurumlara gönderilir. TPE var olan mevzuatlara göre tekniğin bilinen durumu ile ilgili araştırmayı Avrupa Patent Ofisi, Danimarka, İsveç ve Rus Patent Ofislerinde yaptırmakta. Patent, biri incelemesiz diğeri incelemeli olmak üzere iki yoldan verilmekte. Başvuru sahibi aksini istemedikçe incelemesiz patent verilmesi sisteminin tercih edildiği kabul edilir.

İncelemesiz sistemde patent, araştırma raporunun yayınlanmasından sonra ve varsa üçüncü kişilerin araştırma raporuna ilişkin görüşleri dikkate alınmaksızın, başvuru sahibinin raporla ilgili karşı görüşlerini bildirmesi için belirlenen süre dolduktan sonra verilmekte. İncelemeli bir Patent başvurusu, seçilen inceleme ve araştırma otoritesine bağlı olarak 1.850–3.500 USD arasında değişmektedir, incelemeli bir Patent başvurusunun belgeye bağlanma süresi ortalama 30 ila 40 aydır. İncelemesiz Patent başvurusu, yine seçilen araştırma

otoritesine bağı olarak 1.250–2.500 USD arasında değişmektedir. Tahmini belgeye bağlanma süresi ise 20 ila 40 aydır. Faydalı Model belge başvurusu, buluşun karmaşıklığına bağı olarak 700–900 USD arasında değişmektedir. Belgeye bağlanma süresi ise ortalama 10 ila 12 aydır. Burada belirtilen maliyetler ile ilgili bilinmesi gerekli bir diğ er husus da, ödenmesi gerekli ücretlerin belge alma süresi boyunca (bu süreç 2 ila 4 yıl arasında değişmektedir) gerekli zamanlarda ödenecek olmasıdır. Yine bilinmesi gerekli bir diğ er husus ise belge sahiplerinin her yıl TPE'ye belgeleri ile ilgili yıllık harç ödemek zorunluluğ unda bulunmalarıdır.

Patent ya da Faydalı Model hangi ülkede alınmış sa o ülkede koruma sağılayan belgelerdir. Bu sebeple Türkiye'de belgeye bağlanmış bir Patent ya da Faydalı Model ancak Türkiye'de koruma altında olacaktır. Başkaça ülkelerde buluşun korunması istendiğ inde, istenilen ülkelerin Patent ofislerine tescil için müracaat edilmesi gerekmektedir. Belgeye hak kazanıldığını belirtilen ilanının Resmi Patent Bülteni'nde yayınlanmasının ardından 3 yıl içinde buluş sahibinin Türk Patent Enstitüsü'ne bu-

luşu kullanıldığını kanıtlaması gerekir. Ayrıca, Patent ya da faydalı modelin koruma süresi boyunca her yıl ödemesi gereken yıllık ücretlerin Türk Patent Enstitüsü'ne ödenmesi zorunludur.

Patentli bir ürün üzerinde patente konu olabilecek ikinci bir buluş yapılabilir. İkinci yapılan buluşun da Patent belgesi almaya hakkı vardır. Dikkat edilmesi gereken husus koruma süresi içerisinde her iki Patent sahibi de birbirlerinden izin almaksızın, birbirlerinin buluşlarını kullanamazlar. Patentli bir ürün üzerinde tamir hakkın kapsamının ihlali anlamına gelmez. Kişi veya kuruluşlar bedel ödeyerek aldıkları bir patentli ürün üzerinde tamir işlemini yapabilirler. Çünkü Patent sahibi ürünü satarak üzerindeki koruma hakkını tüketmektedir. Fakat son kullanıcı harici bir kişi tarafından, Patent sahibinden izin almaksızın, ticari bir amaçla, patentin esaslı parçaları üzerinde yapılacak tamir kapsamını aşarak yeniden elde etme, üretme boyutuna girecek şekildeki faaliyetler tamir olarak değerlendirilemez. Bu tür durumların somut örneğ e göre değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

Peki, patent ya da faydalı model hak sahibine ne tür haklar ve imkânlar sağılar?

- Buluşun ekonomik faydalarından sadece buluş sahibinin yararlanmasına imkân vererek, rakiplerine karşı teknik ve ekonomik üstünlük kazandırır.
- Mülkiyet hakkı sağılayan bir hak olarak devir alınabilir ve devir edilebilir.
- Söz konusu buluştan başkalarının (rakiplerin), yararlanmasını yasaklama hakkı sağılar.
- Buluşun ekonomik faydalarından sadece buluş sahibinin yararlanmasına imkân vererek, rakiplerine karşı teknik ve ekonomik üstünlük kazandırır.
- Mülkiyet hakkı sağılayan bir hak olarak devir alınabilir ve devir edilebilir.
- Söz konusu buluştan başkalarının (rakiplerin), yararlanmasını yasaklama hakkı sağılar.
- Lisans verilmesi yoluyla başka kişilere hak tanıma imkânı verir. Lisans bir tür kiralama hakkıdır. Böylece, buluş sahibi buluşunu kendisi kullanırken, ekonomik bir yarar karşılığında ya da karşı lisanslar alınması karşılığında, başkalarına da söz konusu hakkı kullandırmaya hakkını elinde tutmuş olur.
- Tüm dünyada olduğı gibi ticari bir itibar sebebidir.
- Taklit edilmesi halinde hukuki ve cezai her türlü yasal imkânın kullanılmasına imkân verir.

Patente sahip olmak, buluşun ekonomik faydalarından sadece buluş sahibinin yararlanmasına imkân vererek rakiplerine karşı teknik ve ekonomik üstünlük kazandırır.

İNSAN SEVGİSİ İLE DOPDOLU BİR 92 YIL SABRİ ÜLKER'İN ARDINDAN...

“Biz her insanın, hangi ülkede yaşarsa yaşasın, güzel bir çocukluk geçirme hakkına sahip olduğuna inanıyoruz...” Sabri Ülker

Yazı: Fahri Sarrafoğlu

Sabri Ülker, 1920 yılında Kırım'da doğdu. Çocukluk dönemi, Kırım'daki Sovyet ihtilalinin etkisiyle oldukça zor geçti. Kırım'da yaşanan sıkıntılara dayanamayan ailesi 1929 yılında İstanbul'a göç etti. 9 yaşında İstanbul'a gelen ve Kadırga İlkokulu'na kaydolan Sabri Bey yaşadığı bu acı günleri hayatı boyunca hiç unutmadı bu ona hayata daha bir sınıksız sarılma ve zorluklar karşısında gerileme gücü verdi.

Zor Yıllar...

Sabri Ülker ilkokuldan sonra İstanbul Erkek Lisesi'ne kaydoldu. Orta ikinci sınıfta iken parasız yatılı sınavını kazanarak Bilecik Lisesi'ne gitti. Ortaokulu Bilecik'te, liseyi Kütahya'da okudu. Savaş yıllarında bisküvinin tadını unutan çocuklar için ağabeyi Asım Ülker'le birlikte İstanbul'da bisküvi üreteceklerdi. İki kardeş daha çocuk yaşlarında ve ilk gençliklerinde Besler fabrikasında çalışmışlardı. Ayrıca, aile bir süre şekerleme dükkânı işletmişti. Bu tecrübelerle güvenerek, Sabri ve Asım Ülker Nohutçu Han'daki atölyede kendi bisküvi işlerini kurma kararına vardılar.

Sıfırdan Zirveye...

1944 yılında sadece bir bisküvi çeşidi ile üretime başlayan Ülker'i, büyük bir gıda devi haline dönüştüren Sabri Ülker, bunca başarısına rağmen hayatında en çok "bisküvici dede" unvanını sevdi. Aslında bu işi başarmaları iki kardeş için gerçekten mucize gibi bir şeydi. Atölyenin sahibi, burasını daha önce başkalarına da satmıştı. Alanlar da beceremeyip, eski sahibine daha düşük fiyattan geri satmışlardı. Atölyenin sahibi Asım ve Sabri Bey'in de öncelikleri gibi bu işi başaramayacaklarını düşünüp "Göreceksiniz birkaç ay sonra bana geri satacaklar" demekten çekinmemişti. Çünkü makineler çok eskiydi ve sürekli bozuluyordu. Yedek parça olmadığından yeniden çalıştırılmaları çok zordu. Sabri Ülker eski makineleri tamir etmeyi de öğrendi. Küçük atölyede ilk yıl günde 200 kilo bisküvi üretildi. 2012 yılı itibarıyla Türkiye dâhil 10 ülkede üretim yapabilen, 54 fabrika ve 300 markası olan, 80'inin üzerinde ülkeye ihracat gerçekleştiren Yıldız Holding ülkemiz ve dünya ekonomisine katkıda bulunuyor.

İş Hayatındaki İlkeleri

Merhum Sabri Ülker'in hayatında olmazsa olmazları arasında şu üç madde yer alıyordu: Birincisi bıkmadan, usanmadan çalışma ilkesini elden bırakmamak. İkincisi dürüst çalışma, üçüncüsü ise kaliteli çalışma. Türkiye'de reklamın öneminin çok da bilinmediği yıllarda "Akşama babacığım unutmaya Ülker getir" klasiği, Sabri Ülker'in çocuklar için, Türkiye için, Ülker için istediği her şeyi anlatan bir cümleydi: Her eve, her çocuğa ulaşmak ve bunu lezzetli, sağlıklı ve kaliteli ürünlerle yapmak.

Sabri Ülker uluslararası firmalarla rekabet edebilmek için hiçbir zaman dar düşünmemiş, eğer o işi bilen kişi Türkiye'de yoksa dışarıdan da uzman kişi getirmişti. O dönemdeki öncü yaklaşımlarını kendisi şöyle anlatıyordu: "Türkiye'de dışarıdan uzman getiren ilk bisküvi şirketiyiz. En iyi uluslararası uzmanlarla çalıştık. Birçok yabancı şirketle ortaklık kurup onların ustalık ve deneyimlerinden faydalandık. Bazı şirketlerimizi halka açtık. Önceliğimiz her zaman müşterilerimizin sağlığı oldu. Bu nedenle ilk olarak biz bir hijyen departmanı kurduk. Tüm küresel gelişmeleri takip edip, dünyanın hızına yettiğimiz. Kapasitemizi artırmak için yatırım yaptık, yeni fabrikalar kurduk, iş olanakları sağladık. Böylece müşterilerimizin kalbini kazanan yeni ürünler üretmeye başladık."

Sabri Ülker'in iş hayatındaki başarısının ardında, mutlu özel hayatının da büyük etkisi vardı. Sevgili eşi Güzide Hanım'la mütevazı bir yaşam seçtiler. Çocuklarını da, torunlarını da mütevazı yaşam biçimine özendirdiler.

Bir İş Adamı Olarak Sabri Ülker

Zaten Sabri Ülker de hayatının sonuna değin onların yanında yer aldı. Sabri Ülker, 2000 yılında Ülker Grubu'nun onursal başkanlığını üstlendi. Ondan yönetim bayrağını Holding İcra Kurulu Başkanlığı'ni üstlenen Murat Ülker aldı. Sabri Ülker son günlere kadar fikirleriyle Ülker Grubu'na yol göstermeye devam etti. Sabri Ülker 2010 yılında, hayat arkadaşı Güzide Ülker'i kaybetmenin acısını yaşadı.

Sabri Ülker, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmanın yanı sıra, toplumsal gelişmeye katkıda bulunmak konusunda da öncü rol üstlendi. Türkiye'nin eğitim altyapısını güçlendirmek için Milli Eğitim Bakanlığı ile ortak projeleri destekledi. Gelecek nesillere daha yaşanır bir Türkiye ve dünya bırakabilmek için sivil toplum kuruluşlarıyla koordinasyon içinde çalışmanın önemine inandığını ifade eden Sabri Ülker, TEMA Vakfı'nın kurucuları arasında yer aldı. Onun teşvikiyle Ülker, TEMA'nın köylerin kalkınmasına yönelik projelerini destekleyen ilk kurum olma özelliğini taşıyor.

Bugün gerek iş dünyasında bulunan Sivil Toplum Örgütleri gerekse çeşitli yardım faaliyetlerinde bulunan vakıfların hemen hepsi Sabri Ülker'den destek ve yardım görmüşlerdi. Ülker, yaptırdığı ilkokul, endüstri meslek lisesi, yurt, kütüphane, bilgisayar laboratuvarları ile de pek çok sosyal sorumluluk projesinde yer aldı. Bunların yanında mütevazılık Sabri Bey'in adeta elbisesiydi.

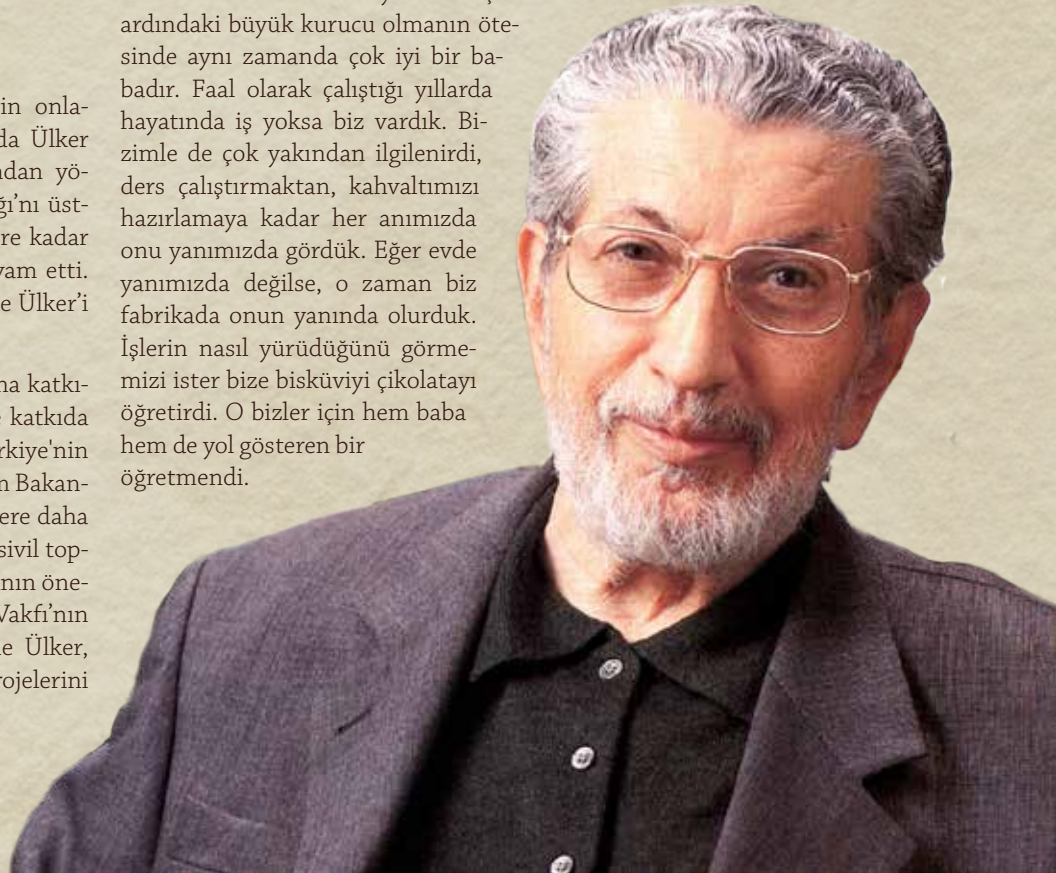
Sabri Ülker, her ne kadar Türkiye'nin en büyük sanayicilerinden biri olsa, arkasında milyarlarca liralık dev bir holding bıraksa da herkesin dilinde şu cümle vardı: **"Çok iyi insandı!"**

Sabri Bey sık sık şu tavsiyede bulunurdu: *"İşinize odaklanın; başka işlerin cazibesi sizi kandırmasın. Tanıdığım işadamlarının bir kısmı, sektörleri biraz dara girince, hemen tası tarağı toplayıp daha çekici gözükken işlere daldılar. Tabiatıyla, birçoğu muvaffak olmadı. Davulun sesi uzaktan hoş gelir. Her mesleğin püf noktaları vardır. Bunları üç beş günde öğrenemezsiniz. Bisküvi işi yapan bazıları, zamanla işi bırakıp bez alıp satmaya başladılar. Fakat hamur işinden kumaş işine geçmek öyle kolay değildir. Pek az kişi iş değiştirdiğinde muvaffak olmuştur."*

Sabri Ülker'in Ardından...

Sabri Ülker'in 12 Haziran 2012'de hayatını kaybetmesinin ardından oğlu Murat Ülker ile torunu Ali Ülker'in yanı sıra iş dünyasının önde gelen isimleri onun Türkiye için ne anlam ifade ettiğini şu sözlerle dile getirdiler:

Murat Ülker / Yıldız Holding Yönetim Kurulu Başkanı: Sabri Ülker endüstriyel bir başarının ardındaki büyük kurucu olmanın ötesinde aynı zamanda çok iyi bir babadır. Faal olarak çalıştığı yıllarda hayatında iş yoksa biz vardık. Bizimle de çok yakından ilgilenirdi, ders çalıştırmaktan, kahvaltımızı hazırlamaya kadar her anımızda onu yanımızda gördük. Eğer evde yanımızda değilse, o zaman biz fabrikada onun yanında olurduk. İşlerin nasıl yürüdüğünü görmemizi ister bize bisküviyi çikolatayı öğretirdi. O bizler için hem baba hem de yol gösteren bir öğretmendi.

Sabri Ülker'in hayatında olmazsa olmazları arasında şu üç madde yer alıyordu: Birincisi bıkmadan, usanmadan çalışma ilkesini elden bırakmamak. İkincisi dürüst çalışma, üçüncüsü ise kaliteli çalışma.

Ali Ülker / Yıldız Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı: Çalışma disiplinin ne demek olduğunu ben ondan öğrendim. Sadece mesleğindeki çalışkanlığına değil, bir aile babası ve dede olarak da aynı enerjiyi gösterdiğine şahidim. Beni erkenden uyandırmasını, kendi elleriyle bize kahve hazırlamasını ve bana ders çalıştırmasını hiç unutmam.

Torunlar Holding Yönetim Kurulu Başkanı: 1985'lerde Ülker'e şeker satıyorduk. O yıllardan beri tanıyorum. Özellikle iş disiplinine hayrandım. Bizlere çok şey öğretti.

Murat Yalçıntaş / İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı: Sabri Ülker, Ülker'in kurucusu olmaktan daha çok, o Türkiye'ye mal olan hayırsever ve sosyal sorumluluk sahibi bir iş adamı olarak daima mütevazılığıyla gönülleri fethetti. Milli sermayenin yüz akı oldu. Türk markalarının oluşmasında büyük emeği geçti. Türk gıda sanayisini dünyaya açtı. Sadece ben değil tüm iş dünyası da onu kendi aile büyüğü gibi sevdi, Türk iş aleminin büyüklerinden biri olduğuna inandı.

Nihat Gökyiğit / İşadamı, TEMA Vakfı Kurucu Üyesi: 1992 yılında Vehbi Koç'la görüştük ve TEMA Vakfı'nı kurmaya karar verdik. Türkiye'deki en önemli 30 işadamına gidip görüşecek ve vakfın kuruluş amacı ve faydalarını anlatacaktık. Tabii bu listede Sabri Bey'i en başa yazdık. Görüşmeye gittik. Sözümüzü fazla uzatmadan, "Ben varım bu işte" dedi. Kurucu olarak mütevelli heyetinde yer almaya da razı oldu. "Bu işe destek verenleri çok fazla duyurmaya gerek var mı?" anlamına

gelecek bir şeyler söyledi. Bilinmesini istemiyordu yapılan hayırların.

Tuncay Özilhan / Anadolu Holding Kurucusu, Başkanı: Polinas'ı Sabri Bey'le ben sıfırdan kurduk. Polinas'ın ana statüsünde sosyal yardım vakfımıza her yıl kârdan verilen önemli miktarda teberru vardı. Sabri Bey'in hiç itirazı olmadı buna, hatta can-ı gönülden destekledi. Sosyal yardım vakfımız Polinas'ın bu katkısına karşılık Manisa'da büyük güzel bir mesleki eğitim lisesi yaptırdı. Böylece Sabri Bey'e olan borcunu ödedi.

Firuz Kanatlı / Eti Şirketler Grubu Onursal Başkanı: Sabri Bey'le 1959 yılında Ülker Fabrikasına un satmaya gittiğimde tanıştım. Görüşmemiz sırasında Sabri Bey'le tartıştık. Gençliğin verdiği heyecanla Sabri Bey'in "Bizim istediğimiz unu üretemezsiniz" şeklindeki uyarısına sert cevap verdim. Unu satmadan ayrıldık. Aradan 5-6 yıl geçtikten sonra bisküvi imalatına başladım. Sabri Bey'le o zaman tekrar bir araya geldik. İşin içine iyice girdikten sonra Sabri Bey bizim önderimiz oldu. O sıfırdan başlamış ve Türkiye'de bir numara olmuş... Böyle birine şapka çıkartırsınız. Çok zeki bir insan. Benim işimin gurusu yani en iyi bilen kişi.

Rıfat Hisarcıklıoğlu / TOBB Başkanı: Sabri Ülker, Ülker Grubu ile ülke ekonomisine ve istihdamına çok büyük katkılarda bulunmuş ve emek vermiştir. Sabri Ülker'in iş dünyasındaki başarısı herkes için bir rol model niteliğindedir. 1940'lı yıllarda üretim yolculuğuna başlayan efsane işadamlarımızdan Sabri Ülker'in iş dünyasındaki başarısı herkes için bir rol model niteliğindedir.

1944'den 2012'ye uzanan üretim kronolojisi

1948 İlk Fabrika

Eski Sağmalcılar Köyü'ndeki Takkeci Camii'nin yanında, bisküvi üretimi için bir fabrika kurdu.

1970 Anadolu Gıda'nın Kuruluşu

Pek çok işletmenin kapandığı bu zor dönemde Sabri Ülker, Ankara'da Anadolu Gıda'yı kurdu.

1972 İlk Çikolata Üretimi

Çikolatalı bisküvi çeşitlerinde değerlendirilmek üzere çikolata ve şekerleme üretimine geçilmesini sağladı.

1974 İlk İhracat

1974 yılında 200 bin dolarlık ilk ihracatın gerçekleştirilmesi.

1975 Ar-Ge Departmanı Kuruldu

Uluslararası firmalarla rekabet edebilmek için Ülker'de araştırma ve geliştirme departmanını kurdu.

1980 Ürünler Çeşitleniyor

1980'lerden itibaren Ülker'in üretim çeşitliliğinin zenginleşmesini sağladı. Aynı senelerde Ülker'in dünyaya entegre olmasına ön ayak oldu.

1983 Üretimde Dikey Entegrasyon

Ülker'in üretimde dikey entegrasyonu benimsemesine karar verdi. Un, yağ, glikoz ve ambalaj maddeleri üreten fabrikalar, pazarlama şirketleri ve araç filosu olan, lojistik açıdan tam kapasiteli ihracat şirketleri kurarak bu kararı uygulamaya koydu. BOPP ve oluklu mukavvayı üretim listesine ekletti.

1992 Yağ Sektörüne Giriş

Bisküvi ve çikolata üretiminde kullanılan yağ konusundaki tecrübesini üretime dönüştürme kararını aldı. Bitkisel-endüstriyel yağ ve margarin sektörüne girildi.

1993 Yurtdışıyla İlk Ortaklık

Ülker'in dünyaya entegrasyon sürecinin en önemli parçası olan dünya devleriyle yaptığı ortaklıkların ilki bu yıl gerçekleşti. Pendik Nişasta, yabancılarla gerçekleştirilen ilk ortaklık oldu. Bunu Fransız Harry's ile yüzde 50 ortaklı Fresh Cake ve diğerleri izledi.

1996 Süt Endüstrisine Giriş

Süt endüstrisine girilmesini önyak oldu. Bu sektörde de bir ilke imza atılmasını, "laktaz süt"ün Türkiye'de ilk kez pazara sunulmasını sağladı.

2000 Onursal Başkan

Ülker'in onursal başkanlığını üstlenen Sabri Ülker, yönetimi Murat Ülker'e devretti. Bu tarihten bu yana fikirleriyle topluluğa yol göstermeye devam etti.

2012 yılı itibariyle Türkiye dâhil 10 ülkede üretim yapabilen, 54 fabrika ve 300 markası olan, 80'inin üzerinde ülkeye ihracat gerçekleştiren Yıldız Holding ülkemiz ve dünya ekonomisine katkıda bulunuyor.

Sabri Ülker, 2000 yılında Ülker Grubu'nun onursal başkanlığına üstlendi. Ondan yönetim bayrağını Holding İcra Kurulu Başkanlığı'nı üstlenen Murat Ülker aldı.

KIRMIZI
BEYAZ

29

iş hayatı

YERYÜZÜNÜN EN RENKLİ IŞIK BAHÇELERİ

KUALA LUMPUR

Kuala Lumpur ya da kısaca KL. Malezya'nın en büyük kenti ve aynı zamanda başşehri. 1857'de Gombak ve Klang nehirlerinin birleştiği yerde kurulan şehir, Malayların yanı sıra yoğun oranda Çin ve Hint nüfusunu da barındırıyor. Bu nedenle Kuala Lumpur Malay, İslam, Çin ve Hint kültürlerinin harmanlandığı enteresan bir şehir olarak karşımıza çıkıyor. Kardeş şehirlerinden birisi de Ankara olan Kuala Lumpur, hızla yenilenen ve gelişen bir ivmeye sahip. Dünyanın en yüksek yapılarından biri olan Petronas İkiz Kuleleri Kuala Lumpur'da bulunuyor.

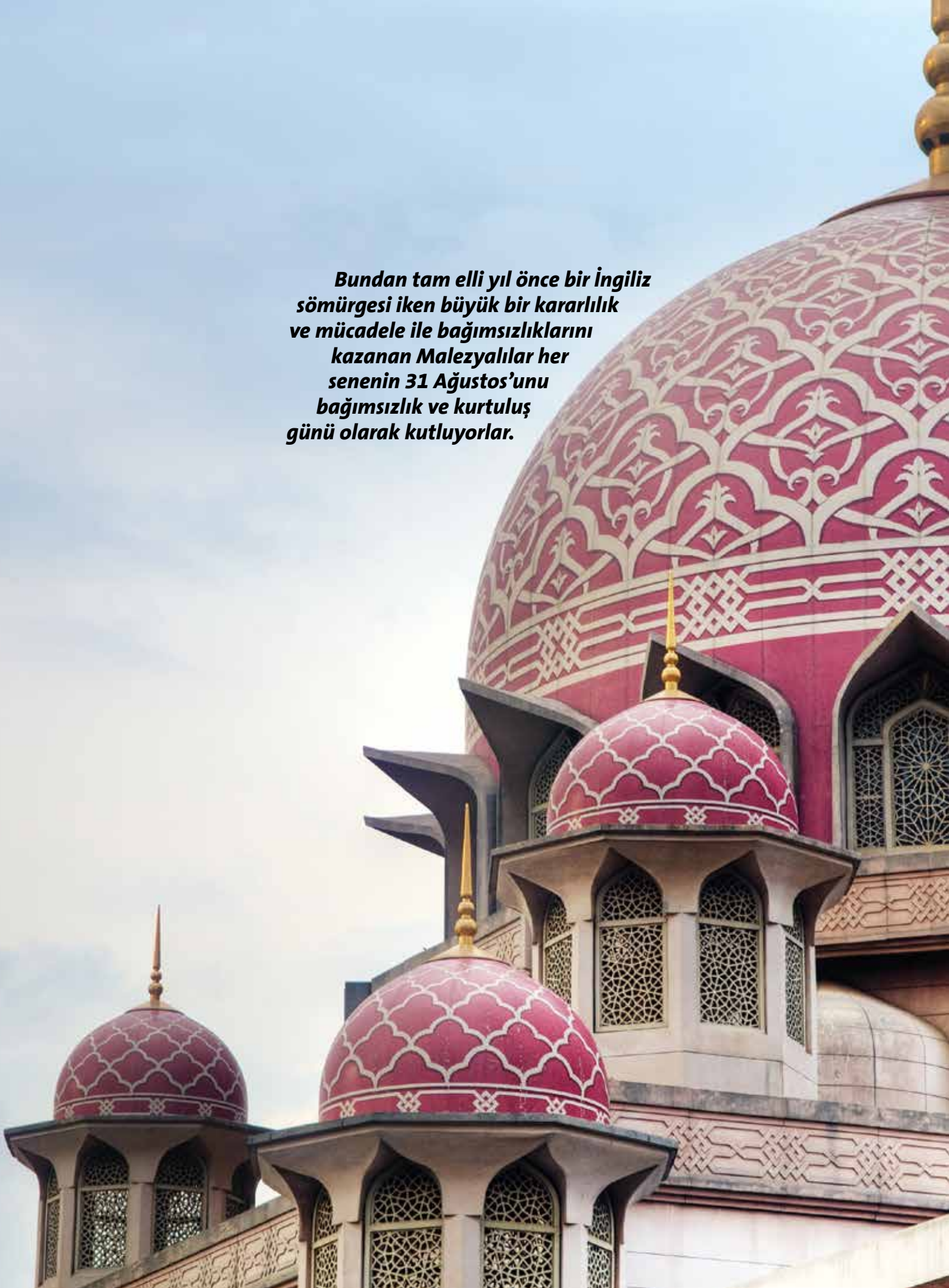

***Halkın Malayca konuştuğu ülkede
kullanılan dil içinde 500'e yakın kelime,
Türkçe'de kullandığımız kelimelerle
ortak. Yani hiç Malayca bilmediğiniz
halde konuşmalara kulak kesildiğinizde,
konuşmanın içeriği ile ilgili bir kanaate
ulaşabilirsiniz.***

***Bundan tam elli yıl önce bir İngiliz
sömürgesi iken büyük bir kararlılık
ve mücadele ile bağımsızlıklarını
kazanan Malezyalılar her
senenin 31 Ağustos'unu
bağımsızlık ve kurtuluş
günü olarak kutluyorlar.***

Yola çıktığımda genel geçer bilgilerle dolu zihnimde üç beş katalogdan kalan görüntü kırıntıları vardı. Güzel bir ülke işte o kadar diyordum. İstanbul'dan Singapur hava yolu ile Dubai ve Singapur üzerinden Kuala Lumpur'a vardığımda uçağa bindiğim zamanın üzerinden tam 17 saat geçmişti. Dünyanın en büyük ikiz kuleleri Petronas'ın hemen yanında bir otele yerleşip biraz dinlendikten sonra gözümü açıp şehre baktığımda gördüğüm manzara dünyada eşine az rastlanır bir güzellikteydi: Dünyanın en güzel ışık bahçesi işte gözlerimin önündeydi!

Selamet Datang... Malezya'ya Hoşgeldiniz!

Hava alanında beni karşılayan rehberimden, otel resepsiyonunda görevlilere kadar herkesin güler yüzle telaffuz ettiği ilk cümle buydu: Selamet Datang (Hoşgeldiniz). Selamet kelimesi Arapça'dan Türkçe'mize de giren selamet (mutluluk) kelimesi ile aynı anlama geliyor. Halkın Malayca konuştuğu ülkede kullanılan dil içinde 500'e yakın kelime, Türkçe'de kullandığımız kelimelerle ortak. Yani hiç Malayca bilmediğiniz halde konuşmalara kulak kesildiğinizde, konuşmanın içeriği ile ilgili bir kanaate ulaşabilirsiniz. Ortak kelimeler yüzyıllar önce İslâm'ı Malezya'ya getiren Arap tüccarların kullandıkları bazı kelimelerle beraber, daha sonraki süreç içerisinde belli sebeplerle bu topraklara gelmiş Türk askerlerinin halkın diline kazandırdığı kelimelerden oluşuyor.

Başkent Kuala Lumpur, renklerin, doğal güzelliğin ve görkemli şehri. Tayvan Taipei'de yer alan Taipei101 binasının rekoru elinden aldığı güne kadar dünyanın en büyük yapısı Kuala Lumpur'daki Petronas kuleleri idi. En uzun yapı ününü kaybetse de henüz en uzun ikiz kule ünvanını kimseye kaptırmış değil. Toplam 452 metrelik bu ikiz kule, şehrin ruhunu oluşturan bir başyapıt gibi. Henüz 150 yaşında olan Kuala Lumpur şehrini dünyaya tanıtan kuleler, insan zekâsının nerelere varacağını küçük bir işareti. Hiç kuşkusuz bir mühendislik harikası. Kuleleri en güzel, 421 m yükseklikteki Manera Kuala Lumpur TV kulesinden görebilirsiniz. Menara KL, bir tepenin üzerinde bulunduğu için, Petronas Kuleleri'nin de üstünden yükselir. Böylelikle buradan 2 devasa kuleye yukardan bir bakış sağlanıyor. Kuleler bünyesinde, birçok alışveriş merkezi, doğal bilimler müzesi "Petrosains", bir senfoni orkestrası, bir sanat galerisi ve birçok büro barındırıyor. Kulelerden her biri 76 asansöre sahip, bunların 29 tanesi her seferinde 26 kişi taşıyan çift katlı asansörler. İnşaat için 37.000 ton çelik kullanılan yapıda 32.000 de pencere yer alıyor. Yani anlayacağınız dünyaya 32.000 ayrı pencereden bakabiliyorlar Petronas sakinleri. Bu çeşitlilik ve bu göğe yaklaşma hissi Malay ırkının da karakterini yansıtan bir ipucu gibi. Vizyon sahibi ve iddiaları var. Henüz 50 yaşında genç bir ülke olan Malezya'nın vizyonunu başkent Kuala Lumpur'daki birçok yapıdan, park-bahçeden, insanların sevecen ve sıcak duruşlarından anlayabilirsiniz.

The image shows the Petronas Twin Towers in Kuala Lumpur, Malaysia, under a clear blue sky. The towers are connected by a skybridge. To the right, a modern skyscraper with a curved facade and glass windows is visible. The foreground is filled with lush green trees.

Kulelerden her biri 76 asansöre sahip, bunların 29 tanesi her seferinde 26 kişi taşıyan çift katlı asansörler. İnşaat için 37.000 ton çelik kullanılan yapıda 32.000 de pencere yer alıyor. Yani anlayacağınız dünyaya 32.000 ayrı pencereden bakabiliyorlar Petronas sakinleri.

Bir yıl görülen bir güzel: 'eye on malaysia'

Gökyüzü mü dediniz? Malezyalılar gökyüzüyle barıştırlar çünkü: dünyanın en büyük ikiz kulelerini onlar yaptırmışlardır. Çünkü dünyanın en büyük dönme dolaplarından ilk sıralarda yer alanı Kuala Lumpur'da dönüp durmaktadır. Her gün binlerce ziyaretçi ile birlikte. Sadece 2007 yılı tanıtım kampanyası için yapılan ve 2008 yılında kaldırılacak olan dönme dolap bir yıl kadar kısa sürecek olan ömrüne rağmen şimdiden başkentin sembolü haline geldi bile. O Malezya'nın gözü, belki de göz bebeği. Tam arkasında biraz uzakta duran Petronas kuleleri ile bir bütünü tamamlıyorlar.

Yeryüzünde Cennetten Bahçeler ya da Kelebek Etkisi

Kuala Lumpur'un görülmesi gereken en önemli adresleri arasında Kuş Parkı, Kelebek ve Orkide Bahçesi yer alıyor. Kelebek bahçesinde yeryüzünün en narin en alımlı en naif yaratıkları kelebeklerin bir ressamın elinden çıkmış hissi uyandıran kanatlarının desenleri gezenleri büyülüyor. Yüzlerce tür kelebeği bu bahçede görmek mümkün. Kelebeklerle beraber büyük bir havuzda etkileyici güzellikte yüzen Japon balıklarını da. Kelebekler o kadar güzel ki Malay'ların kumaş boyama sanatı olan Batik'lerin çoğunda onlardan aldıkları ilhamın izlerini görebiliyorsunuz. Kelebekler sizde 'kelebek etkisi' yapıyor. Aklınızdan çıkmayan güzellikleri dönüş yolculuğunuzda gözlerinizi kapattığınız anlarda aklınıza geliyor.

Kuş parkı en az kelebek bahçesi kadar ilginizi çekecektir hiç şüphesiz. İnsanoğlunun uçma arzusunu yere inmiş kuşlarla teselli edebileceği bir yer kuş parkı. 'Bakin onlar insanlar arasında yürüyorlar, en azından bu parkta eşitiz' diyebilirsiniz. Çünkü doğal ortamlarında asla o kadar yakınında duramayacağınız nadide kuşlar Kuala Lumpur Kuş Parkı'nda küçük bir gölde, ağaçların dallarında ya da ayaklarınız arasında dolaşarak olacaklar. Sanat harikası kanatlarını eğer nazlı değilse o gün sizler için açan tavus kuşlarına hayranlığınız kat be kat artacak. Pelikanlar, sülünler, flamingolar, kartallar, papağanlar, deve kuşları, başlıklı güvercinler, guguk kuşu, çoban aldatan, ardıç kuşu, Mynah ve Merbok türü ve rengârenk tüyleyle tavus, trogon, broadbills, pittas, altın auriol balıkçılar, tukan ve güneş kuşları... İsmi ve kendini ne belgesellerde ne de ülkemizde herhangi bir hayvanat bahçesinde görebildiğimiz envai çeşit kuşa dokunma mesafesinde yaklaşabilmek size tarifsiz bir mutluluk verecek. Her iki eşsiz parktan çıkıp yönünüzü gayri iradi bir bahçeye, renklerden bir okyanusa, orkide bahçesine çevireceksiniz.

Henüz 150 yaşında olan Kuala Lumpur şehrini dünyaya tanıtan Petronas İkiz Kuleleri, insan zekâsının nerelere varacağıının küçük bir işareti.

Sadece bir tür çiçek için tasarlanmış büyük bir parkı her ülkede görmemiz mümkün değil. Malezya bu alanda özel bir gayret içine girmiş ve ülkesinin iklim şartlarına çok uygun ve ticari değeri çok yüksek olan Orkideler için büyük bir bahçe (park) yapmış. Orkideler narin, cazip güzellikte, egzotik görünüşlü çiçekleri ile bütün dünyada en kıymetli çiçeklerin başında yer alıyor. Bu çiçeklerin uzun ömürlü ve dayanıklı olması kesme çiçek olarak (ticari) değerini de artırmakta. Orkide genelde tropik bölgelerle birlikte güney kutbu gibi sert iklimler hariç bütün iklimlere uyum sağlayan bir çiçek türü. Dünyanın farklı noktalarında toplamda 20.000'den fazla çeşide sahip. Ama Malezya kadar birçok türü bir arada barındıran ve dünyanın orkide ihtiyacına cevap veren bir başka ülke yok. Kuala Lumpur Orkide Bahçesi bünyesinde Dendrobium, Miltonia, Odontoglossum, Vanda, Phalaenopsis gibi ünlü orkide türlerinin de içinde bulunduğu yüzlerce türe ev sahipliği yapmaktadır. Orkide bahçesinde yüzlerce cins orkide ile birlikte birçok renkte japon gülleri gibi tropikal çiçekler de görebilirsiniz.

Alışverişin Cazibesi

Kuala Lumpur'un gözde ziyaret yerlerinin başında büyük alışveriş merkezleri de yerini alıyor. Özellikle elektronik ve hediyelik eşya olarak ekonomik anlamda çok uygun ürünler alabileceğiniz mağazaları büyük bir keyifle dolaşabilirsiniz. 'Az-biraz 'kültür insanıyım, birkaç büyük albüm kitap alayım,' derseniz tam yerine geldiniz demektir. Kitap fiyatlarındaki vergilerin ve kağıt fiyatlarının düşüklüğünün sonucu olarak Türkiye'de 300-500 \$'a alabileceğiniz prestij kitaplarını Kuala Lumpur'da 100 \$ civarında fiyatlara bulabilirsiniz. Aynı oran bilgisayar, fotoğraf makinası gibi ürünler için de geçerli. Büyük alışveriş mağazalarının ücretsiz yüz bakım ve uzak doğu masajları hizmetinden de istifade edebilirsiniz. Masaj demişken Kuala Lumpur'daki masaj salonlarından bahsetmemek olmaz. Kuala Lumpur'da birçok saygın masaj salonunda başta spa masajı olmak üzere el ve ayaklara yapılan refleksoloji masajına kadar çok alternatifli masajlar yaptırabilirsiniz. Yolculuk ve iş yorgunluğunuzu üzerinizden atabileceğiniz en güzel tedavi metotlarından biri kesinlikle bu masajlar.

Meyvelerin Şehri

Yemeklere alışamayabilirsiniz ama Kuala Lumpur'un meyvelerine diyecek bir söz bulamayacaksınız. Türkçeleştirdiğimizde Ejderha meyvesi anlamına gelen Dragon fruit, Kuala Lumpur'da yiyebileceğiniz en ilginç meyvelerden biri. Tadı pek şekerli ve lezzetli olmasa da rengi ve şekli çok güzel. Turuncu ve beyaz renklerde olabiliyorlar. Bir diğer meyve rambutan. Püskülü bir kapsülün içinde biraz kaygan bir iç meyveden oluşan, lezzetli bir meyve. Hindistan cevizi özellikle tam olgunlaşmadığı zamanlarda ağacından kutusu ile kopardığınız bir meyve suyu gibi.

Bir kuş cenneti olan KL'de ismini ve cismini ne belgesellerde ne de ülkemizde herhangi bir hayvanat bahçesinde görebileceğiniz envai çeşit kuşa dokunma mesafesinde yaklaşılabilmek size tarifsiz bir mutluluk verecek.

Çok besleyici ve tadına alıştığınızda ısrarla içmek isteyeceğiniz bir meyve. Kuala Lumpur'da bizim bir kebab ismimizle aynı adı taşıyan biraz da ilginç bir meyve var: Buryan. Buryan'ın özelliği otellere ve uçaklara sokamamanız. Yani buryan yiyecekseniz pazarda aldığınız yerde kesip yemeniz. Buryan insanı rahatsız eden bir kokuya sahip. Bu koku yedikten sonra da ağızda rahatsız edici bir rayihaya dönüşüyor. Bu kokuya sizin katlanmanız yeterli değil, çünkü meyveyi yedikten sonra etrafa yayılan bir rayihası oluyor. Yemek büyük bir cesaret gerçekten. Ama tadı güzel(miş).

En Büyük Ayakta Buda Heykeli Kuala Lumpur'da!

Uzak doğu ülkelerinde bir en büyük, en uzun, en geniş yarış vardır ki sormayın. Kendi aralarında bir yarışa dönen bu tavrı en büyük bina, en hızlı tren, en geniş bahçe şeklinde sürüp gidiyor. Bu mesele bazen dini argümanlar arasında da yaşanıyor. Örneğin Tayland Bangkok'ta en büyük yatan buda heykeli bulunuyor. Kuala Lumpur'da da dünyanın en büyük ayakta buda heykeli yer alıyor.

Selangor eyaletinin Batu Caves bölgesinde yer alan bu heykel hemen arkasında yer alan büyük bir dağın içindeki kireç taşı mağarasını hemen arkasına alıyor. Senenin belli günlerinde Budist halkın gelip kendilerini Buda'ya adadıkları festivaller yapılıyor. Mağaraya girmek 272 basamaklı dev bir merdivenden yukarı çıkmakla mümkün oluyor.

Merdeka: Bağımsızlık Bayramı

Merdeka, Malayca'da bağımsızlık demek. Bundan tam elli yıl önce bir İngiliz sömürgesi iken büyük bir kararlılık ve mücadele ile bağımsızlıklarını kazanan Malezyalılar her senenin 31 Ağustos'unu bağımsızlık ve kurtuluş günü olarak kutluyorlar. Geçmişine, dünyaya ve geleceğe ümitle bakan Malezyalılar, kendi kimliklerini korumak adına taşıdıkları bayraklarını 'merdeka' akşamında yeni nesillere emniyetle veriyorlar.

Malezya'ya niçin gidilir?

Ülkenin cazip yönleri arasında renkli festivaller, nefes kesen gökdelenler, sempatik kültür varlıkları, büyüleyici adalar ve kumsallar, etkileyici flora ve faunaya sahip bir milyon yıllık yağmur ormanları sayılabilir. Doğal güzelliğın içinde dinlenebilir, dost canlısı sıcak insanlarla tanışabilir, en güzel otellerde konaklayabilir, şaşırtıcı zenginlikte alışveriş seçeneklerinden yararlanabilir ve lezzetli yemeklerinden yiyebilirsiniz. Özet itibarıyla Malezya, orada, biraz uzakmış gibi duran ama aslında çok yakın olan mesafede size kendi sırlarını, gizemli dünyasının kapılarını açmayı bekliyor. Malezya'dan dönerken aklınızda kalacak en güzel görüntü, doğal güzelliğı, etkileyici binaları değıl, güler yüzlü insanları olacak.

Kuala Lumpur'un görülmesi gereken en önemli adresleri arasında Kuş Parkı, Kelebek ve Orkide Bahçesi yer alıyor. Kelebek bahçesinde yeryüzünün en narin en alımlı en naif yaratıkları kelebeklerin bir ressamın elinden çıkmış hissi uyandıran kanatlarının desenleri gezenleri büyülüyor.

Geçmişin Mirasını Yüklenen Raflar

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ

XVI. yüzyıl İslâm mimarisinin güzel örneklerini üzerinde taşıyan Süleymaniye Külliyesi'nin bir bölümü olan Süleymaniye Kütüphanesi uzun yıllar devrinin öğretim müessesesi olarak kültürümüze hizmet etmiştir. Günümüzde de bünyesinde bulunan kıymetli yazma ve basma eserleriyle ülke ve dünya çapında kültür hizmeti vermektedir. Süleymaniye Kütüphanesi, Türkiye'nin en büyük yazma eserler merkezi olduğu gibi, dünyada da İslâmî yazmalar bakımından en önemli koleksiyonlardan birisidir.

İstanbul'un fethinden yaklaşık bir asır sonra 1549 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın emriyle yapımına başlanan ve 1557'de tamamlanan külliye, Mimar Sinan'ın dehasını ve gönül yüceliğini yansıtan eserlerden biridir. Bugünkü haliyle Süleymaniye Kütüphanesi savaşılar sebebiyle Osmanlı Devleti'nin müstakil kütüphaneleri koruyamaz hale geldiği 1918 yılında İstanbul'daki 114 vakıf kütüphanesinin eserlerinin bir araya getirilmesiyle kurulmuştur. Daha sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelen bağışlarla da koleksiyon sayısı 117'ye çıkmıştır. Türk-İslam kültürüne dair bin yıl ötesine uzanan bu hazinede, yaklaşık 80.000 cilt yazma ve 50.000 cilt Arabî harfle yazılmış eser bulunuyor. Tamamı

135 olan koleksiyonların ise 117'si Osmanlı'dan kalmadır. Yanısından çoğu Arapça olan bu eserleri Osmanlıca ve Farsça eserler takip ediyor. Barındırdığı en genç eseri 150 yıllık olan bu muazzam

mirasın en eski eseri ise 1370 yaşındadır. Süleymaniye Kütüphanesi kendisinden faydalanmak isteyenler için her gün 23.00'e kadar açık.

Kütüphane, Süleymaniye Camii Külliyesi'nin, Evvel ve Sâni medreseleriyle Sıbyan Mektebi olarak yapılmış binalarında yer alır. Sâni Medresesi 1918'den bu yana, Evvel Medresesi ve Sıbyan Mektebi ise 1957'den itibaren kütüphane olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kütüphanenin önemi Osmanlı sarayında toplanmış olan padişah nüshalarından gelmektedir. 1918 senesinde padişahların, valide sultanların, bilim ve din adamlarının değerli vakıf kitap koleksiyonlarıyla, tekkelerden, Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki kütüphanelerinden getirilen koleksiyonlar, kuruldukları zamanki ad ve demirbaş numaralarıyla Süleymaniye Kütüphanesinde toplanmaya başlandı. Süleymaniye Koleksiyonunu teşkil eden eserler arasında Fatih Sultan Mehmed, İkinci Bayezid, Birinci Mahmûd, Birinci Abdülhamid, Birinci Ahmed gibi büyük devlet adamlarına ait olanları vardır. Bugün kütüphanede 117 koleksiyon bulunmaktadır. Süleymaniye'ye bağlı kütüphanelerle birlikte el yazma eserlerin sayısı 125.000, basma eserlerin sayısı ise 50.000'e ulaşmıştır.

Süleymaniye Kütüphanesi'nde yaklaşık 80.000 cilt Yazma ve 50.000 cilt Arabî harfle yazılmış eser bulunuyor. Toplamı 135 olan koleksiyonların ise 117'si Osmanlı'dan kalmadır. Yarısından çoğu Arapça olan bu eserleri Osmanlıca ve Farsça eserler takip ediyor. Barındırdığı en genç eseri 150 yıllık olan bu muazzam mirasın en eski eseri ise 1370 yaşındadır

Ünik (tek) nüsha da denilen eski tarihi eserler, müellif hattı yazmalar ve sanat değeri taşıyan hat, minyatür ve ciltler özel olarak korunmakta, araştırmacılar bunların mikrofilmlerinden faydalanmaktadırlar.

Kütüphanede 70 kişilik bir okuma salonuyla A. Süheyl Ünver Arşivi'nin bulunduğu bir küçük okuma salonuyla bir sergi salonu bulunmaktadır. Biri mikrofilm ve fotokopi, diğeri cilt ve patoloji olmak üzere iki özel servisi vardır. 1950 senesinde açılan mikrofilm servisinde değerli ve tek nüsha eserlerle, yıpranmaya başlayan eserlerin mikrofilm alınır. Bu servisin diğerkülkelerle yapılan alışverişler sayesinde hızla zenginleşen arşivinde 3700 civarında nadir yazma eserin mikrofilmliyle 350 eski eserin fotoğraf baskısı bulunmaktadır.

Kütüphanenin cilt ve patoloji servisi 1962 senesinde kurulmuştur. Dünyaca meşhur olan patoloji servisi bir kitap hastanesidir. Kitap cildi ve tamiri konusunda uzmanlaşmış kişilerin hizmet verdiği cilt ve patoloji servisinde tamire muhtaç, özellikle çeşitli kitap kurtları tarafından dantel hâline getirilen, rutubet dâhil çeşitli tabiat ve diğerkültörlerin etkisiyle dağılmış, kırılmış, yırtılmış, kirlenmiş, solmaya yüz tutmuş eserlerin yaprakları büyük bir itina ile tamir edilmektedir. Daha sonra bu kitaplar ciltlenmek üzere tamir servisine gönderilmektedir.

Türkiye'nin ilk kitap hastanesinin takvimler 1950 yılını gösterirken kurulduğu Süleymaniye Kütüphanesi'nde, günümüzde de onarım görmesi gereken birçok el yazması eseri tedavi edilmektedir. Dijital arşivleme olarak isimlendirilen çalışma sayesinde Süleymaniye Kütüphanesinde bulunan el yazma eserlerin gerçek anlamda korunması, araştırma çalışmalarında doğal olarak yıpranma ve bakteri bulaşması nedeniyle bozulmanın önlenmesi için bütün arşiv dijital ortama taşındı. Kütüphane müdürlüğü bu dijital kopyaları öncelikle kütüphanede oluşturulan merkezi bir data bankasına yükledi. Araştırmacılar kendilerine

tahsis edilen bilgisayarlardan bu data bankasına girerek araştırmalarını kolaylıkla yapabiliyorlar. Bu şekilde kitaplara ulaşmak çok daha kolaylaşırken, arşiv bilgileri ile araştırmacılar bilmedikleri kaynaklar hakkında haberdar olacaklar. İki yılda bir kere tekrarlanan "ayıklama" işleminde ise depolardan çıkartılan yüz yirmi bin eser tek tek temizlenip onarım çalışmasına tabi tutulmaktadır.

Dar ve uzun bir geçitle birbirine bağlanan medreselerde; iki okuma salonu, bir mikrofilm servisi ile cilt ve patoloji servisleri yer alıyor. Kütüphanedeki yazma eserler, sadece Türk ve İslam araştırmacılarının değil, dünyanın her köşesinden gelen bilim adamlarının ilgisini çekiyor. Mimarisindeki tüm incelikleri ve insani ölçekte çözümleriyle Mimar Sinan'ın dehasını yansıtan Süleymaniye Kütüphanesi, aynı zamanda UNESCO'nun 'Dünya Kültür Kütüğü'nde.

Bu kadar geniş bir mirasa ev sahipliği yapan Süleymaniye Kütüphanesi'nin sorumluluğu artık daha da büyümektedir. Süleymaniye Kütüphanesi kağıt restorasyonu konusunda da Türkiye'de en yetkin kurumdur. Fakat değil Türkiye'nin, kendi ihtiyaçlarını bile karşılayamaz durumda olduğundan, burasının personel ihtiyacını karşılamaya yönelik, kütüphanenin mevcut statüsünü değiştirecek bir kanun teklifi tasarısı hazırlanarak Başbakanlık'a gönderildi. Çok hızlı bir takip ile "Süleymaniye Kütüphanesi Müdürlüğü", "Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı"na dönüştü. 30 Aralık 2010 tarihinde bu kanun resmi gazetede yayınlandı. Bu kanun, Kütüphane'nin gerek yakın coğrafyaya gerekse tüm dünyaya hizmet verecek bir enstitüye, sanat ve bilim çalışmalarının yapılacağı merkeze dönüşmesinin önünü açacaktır. Pek çok ülkeden yabancı araştırmacıların sıkça ziyaret ettiği Süleymaniye Kütüphanesinin, başkanlığın faaliyete geçmesiyle yeniden restore edilerek gün yüzüne çıkacak, tıp, coğrafya, kimya, hijyen, tefsir, din bilimleri, divan ve edebiyat türündeki eserlerle, bilimin ışığını dünyaya yayması bekleniyor. Sayısız devlet kurumunun sahip olduğu pek çok koleksi-

yonla da ilgilenenler için kütüphane yeni yapısı sayesinde ihtiyaç duyulan hizmetlerin verilebilmesi için teknik, uzmanlık, idari kadroların, ehil kişilerden ve personellerden seçilmesi konusunda bir imkân elde etmiş oldu.

Süleymaniye Kütüphanesi Müdürü Emir Eş kütüphane hakkında şunları söylüyor: "Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesi, 1918'e kadar medreseydi. Osmanlı Devleti'nin yakılmasıyla başlayan süreçte, Süleymaniye medreseleri öğrencisiz kalmıştır. Tevhidi Tedrisat Kanunu ile tekke ve zaviyelerin kapatılması, 1928'de de harf inkılabından sonra burası kütüphaneye dönüştü. 90 yıl önce yaklaşık İstanbul'un nüfusu 1 milyonken İstanbul'un 200 kütüphanesi vardı. Bu 200 kütüphaneden şu anda 140 tanesi burada. Süleymaniye Kütüphanesi 1918'den sonra başlayan süreçte 1950'ye kadar depo hizmeti veren bir mekândı. 1950'lerden sonra kütüphane olarak görev yapmaya başladı." Bu kütüphaneyi diğerlerinden ayıran en önemli noktanın, içindeki ilmi kaynakların bugünkü seviyeye hangi aşamalardan geçerek geldiğini göstermesi olduğunu belirten Eş, "Optikle ilgili bir konuyu araştırmak için 1000 yıl önce yaşamış İbn-i Heysem'in kitabını incelemek üzere İngiliz bilim adamları buraya geliyor. Amerikan bilim adamları da askerlikle ilgili bir konuyu araştırmak için kütüphanemizde Osmanlı ordusunda bir askerin günlük kalori ihtiyaçları ile ilgili hesapları analiz ediyorlar. Muhasebe tarihi yazmak isteyen Japon bilim adamları da Süleymaniye'ye geliyor" dedi.

Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki eserlerin yüzde 72'sinin Arapça, yüzde 23'ünün Osmanlı Türkçesi, yüzde 5'sinin Farsça olduğunu ifade eden Eş, yüzde 3'ünün de Yunanca, Ermenice, Sırpça gibi diğer dillerden oluştuğunu belirtti. Kütüphanedeki en eski eserin 1376 yaşında olduğunu bildiren Eş, "Bu eserimiz Arap şiiriyle ilgili bir eserdir. Kütüphanemizde çok farklı dallarda, tıptan coğrafyaya, kimyadan hijyene, tefsirden dil bilimlerine, edebiyattan psikolojiye kadar 1000 yaşını aşkın yüzlerce eserimiz var" diye konuştu. Dünyanın her yerinden bilim adamlarının

Süleymaniye Kütüphanesi'ne müracaat ettiğini söyleyen Eş, şöyle devam etti: "Yeni Zelanda, Çin, Japonya, Meksika, Kanada ve Amerika'nın yanı sıra Avrupa ve İslam dünyasından insanlar buraya gelip, kütüphanemizde gerekli araştırmaları yapıyor. Kütüphanemizin dünya bilim çevreleri açısından önemi fevkalade fark edilmektedir. Bu dağın altında maden olduğu bilinmekle birlikte rezervi tam olarak tespit edilebilmiş değildir. İngiltere'nin sadece bilgi, belge, doküman sunumundan ve dil kurslarından elde ettiği turizm geliri, Türkiye'nin tüm turizm gelirinden daha fazladır. Bizde ise kültür kurumları devletin sır-

ALTIMERIA
RUE
30
OFFICINE
MILITARI 02

30

tında bir kambur gibidir.”

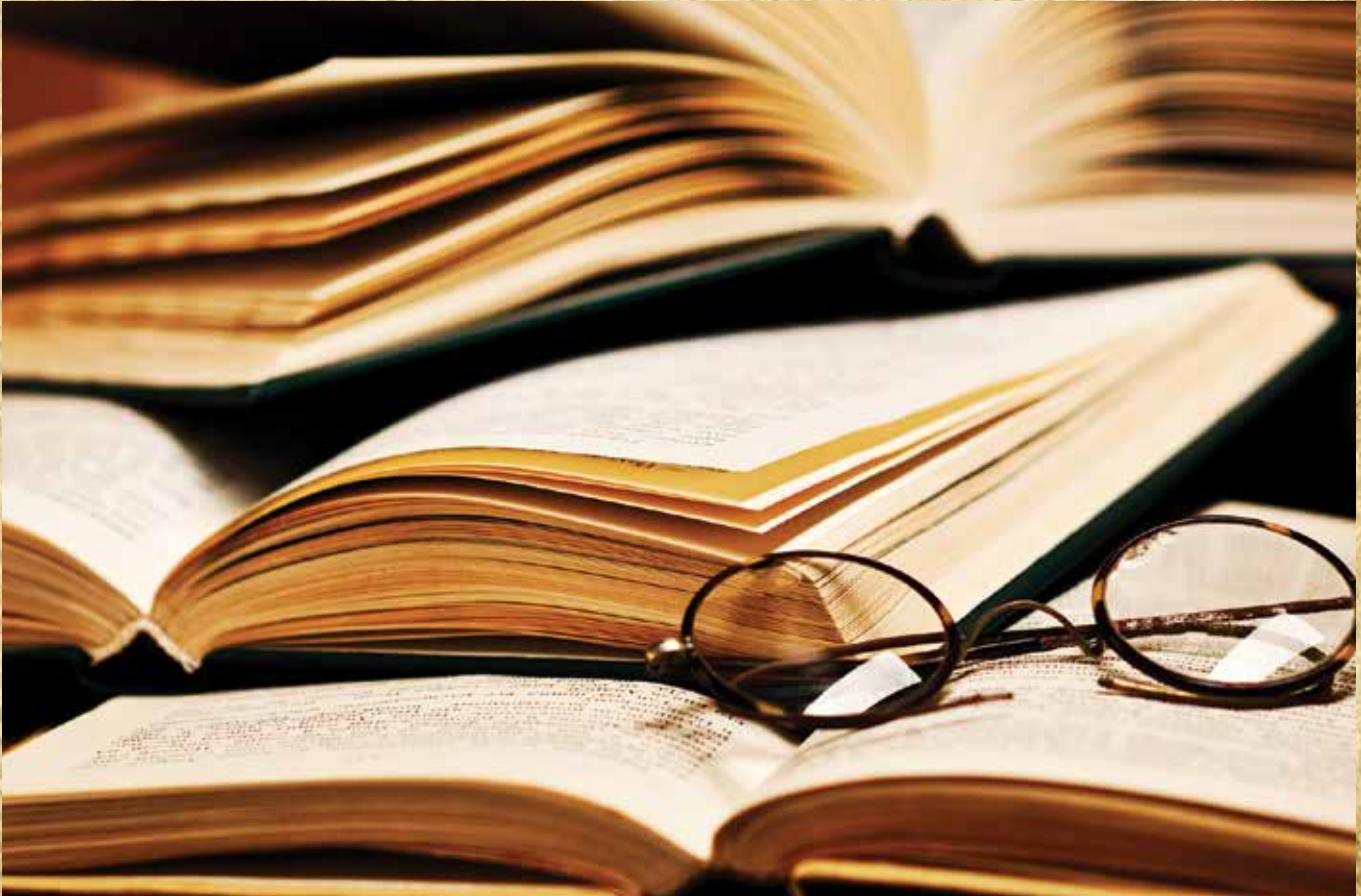
Süleymaniye Kütüphanesi'nin diğer kütüphanelerden farklı olarak gece 23.00'a kadar açık olduğunu vurgulayan Emir Eş, “Bu güne kadar 80 bin cilt yazma eserin 70 bin âdetini dijital ortama aktardık. Bu şekilde oluşturduğumuz arşivimizin, bu kıymetli hazinenin okuyucuyla paylaşılması bizi oldukça mutlu ediyor. Fakat kütüphanemizi 5 gibi kapatıyoruz. İstedik ki okumayı ve araştırmayı sevenler işlerinden çıkıp kütüphaneye gelsinler ve diledikleri gibi bu eserlerden faydalansınlar. Kapanış saatimizle ilgili yetkililere böyle bir talebimiz olduğundan söz ettik. Onlar da sağ olsunlar bu talebimize olumlu yaklaştılar ve Mayıs 2007 itibarıyla kütüphanemiz hafta içi her gün, gece saat 23 00'a kadar hizmet vermeye başladı” şeklinde konuştu.

Hiç kuşkusuz kütüphanenin en önemli hizmeti olarak öncelikle yazma eserlerin dijital ortama aktarılmasını sağlamasıdır. Süleymaniye Kütüphanesi, mevcut el yazması eserleriyle yurtdışında bulunan diğer yazma eser kütüphanelerinden de daha içerikli ve kıymetli bir konuma sahiptir. Diğer yazma eser kütüphanelerinde bulunan farklı kıymetlerdeki yazma eserlerin ortak özelliği en çok medrese kitapları olmasıdır. Süleymaniye'de ise çok sayıda medrese kitabı bulunmakla birlikte daha ileri seviyelerde ilimle-

ri ihtiva eden ve bunun yanı sıra fizikî açıdan çok iyi korunmuş tezhipli, hat yönünden olağanüstü, on binlerce eser bulunur. Bunun böyle olmasının sebebi bu koleksiyonların daha çok padişah, valide sultan, şeyhülislam, kazasker, cami ve saray kütüphanesine ait olmasıdır. Bunların yanında, yazma eser kütüphanelerine dair insanların zihninde bir yanılsama olduğu da aşikârdır. Yazma eserler çoğunlukla Arapça veya Osmanlıca yazı ile yazıldığı için bu kütüphanelerde sadece dinî eserler olduğu zannediliyor. Oysa zamanın üniversitelerindeki kaynakların yazma eserler olarak bize ulaşmış olması büyük bir hazinedir. Bu hazine, değerini takdir edebilecek tahkik ehli okuyucuları bekliyor.

Süleymaniye Kütüphanesi'nden isteyen herkes mektupla, faksla, telefonla veya e-mail'le yararlanabiliyor. Kütüphane kitaplarının bibliyografik künyeleri İnternet'te yayınlanıyor ve müracaat edenlere hemen cevap veriliyor.

Süleymaniye Külliyesi şüphesiz hem yapısal anlamda hem de barındırdığı ilmî içerik bakımından bize kalan muazzam bir mirastır.

İLKELİ YAYINCILIĞIN ADRESLERİ TVNET ve YENİ ŞAFAK GAZETESİ

TVNET ve Yeni Şafak Gazetesi, Albayrak Grubu'nun medyadaki en önemli iki kuruluşu. Özellikle son on yılda Türkiye'nin geçirdiği büyük değişim çerçevesinde medyanın işlevi tartışma konusu olmaya devam ediyor. Her iki medya kuruluşu da tazelenen yönetimiyle ilkeli yayıncılığın adresleri olmaya devam ediyor.

Hem TVNET'in hem de Yeni Şafak Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmenliği görevini yürüten İbrahim Karagül'le TVNET ve Yeni Şafak'ın medya atlası içindeki yeri ve gelecek hakkındaki hedefleri hakkında konuştuk.

Söyleşi: Hacı Bayram Başer

Siz şu anda hem TVNET'in hem de Yeni Şafak Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmenliği görevini üstlenmiş bulunuyorsunuz. Öncelikle hayırlı olsun diyoruz. Albayrak Grubu'nun medyadaki yatırımlarının gerekçeleri ve öneminden bahsederek TVNET ve Yeni Şafak Gazetesi'nin geçmişi hakkında bilgi verebilir misiniz?

Teşekkür ederim. Albayrak Medya Grubu tıpkı diğer medya grupları gibi etkinliğini artırmak, üstlendiği misyonu yerine getirmek için kendini yenilemek ve var olanın bir adım ötesine geçmek zorunda. Bunun için hem teknolojik yapının günün şartlarına uygun olması, hem de toplum algısının iyi saptanması ve ona göre bir yayıncılık ilkesinin geliştirilmesi gerekiyor. Bundan on yıl önceki teknoloji ile günümüz teknolojik alt yapı ve kullanımı göz önüne alındığında gelişmelere ayak uydurmanın ne kadar zor olduğu görülür ama bu aynı zamanda da bir ihtiyaç. Bu nedenle insan ve teknik yatırımın yapılması bizim için önemli.

Yeni Şafak, Ocak 1995'te Topkapı'daki küçük bir ofiste başlayan ve bugün Bayrampaşa'daki kendine ait çağdaş yönetim merkezine dek uzanan yayıncılık serüveninde, hiç kuşkusuz ki en büyük çabayı "Türkiye'nin Birikimi" sloganının altını doldurmak için gösterdi. Türkiye'nin demokratikleşme sürecinde Yeni Şafak'ın rolü büyük. 28 Şubat döneminde yaşananları tüm Türkiye biliyor ve bu dönemin en yakın tanığı Yeni Şafak olmuştur. Çıktığı ilk zamanlarda tirajı 8 -10 bin dolaylarında olan mütevazı gazete zamanla 120 bine ulaşan tirajıyla Türkiye'deki demokratik yayıncılık eksikliğini gideren dolu dolu bir mecra oldu. Bugün Yeni Şafak 18 yaşında bir delikanlı ve en güçlü döneminde.

2007'de yayın hayatına başlayan TVNET, Türkiye'deki hemen her kanal gibi kuruluş aşamasında bazı sıkıntılarla karşılaştı. Teknik altyapının oturması, bazı birimlerin oluşması belli bir zaman geçtikten sonra tamamlanabildi. TVNET kadrosu tamamlanınca, Türkiye'de örneği olmayan, izlemeye çok da alışık olmadığımız, entelektüel seviyesi son derece yüksek, belli bir çizgisi olan elit bir kanal çıkmış oldu ortaya. Henüz genç bir kanal olmasına rağmen gerek haber bültenlerinde gerekse programlarında, geçmişteki ve güncel sorunların neredeyse tamamına değinerek kendi alanında bir fark yarattı. Şenol Kazancı yönetiminde TVNET belli bir noktaya gelmişti. Bizim görev aldığımız 2010 yılından bugüne de önceki yönetimin yapmış olduğu çalışmalarını biz devam ettirdik ve günümüzde iyi bir kanal izlemek isteyen herkesin evine girebilen bir televizyon kanalı çıkmış oldu ortaya. TVNET'in şu an bulunduğu nokta, eskiye oranla ileride ama kesinlikle daha da iyi olacak. TVNET şu an tanınmıyor, biliniyor. En önemlisi kurum, kurumsallaştı ve kurumsallaşmaya da devam ediyor.

Türkiye'de çok çeşitli hedef kitlelere sahip yerli ve yabancı 300'ü aşkın TV kanalı bulunuyor. TVNET bu geniş medya haritasında hangi özellikleriyle diğerlerinden ayrılmaktadır?

TVNET, insanın ve toplumun temel değerlerini yok saymadan haberi ekrana taşımayı başardığı için "gerçek" söylemiyle diğer kanallardan ayrılabilir. "Muhafazakâr"lığını koruyup aynı anda Türkiye'deki en demokratik kanallardan biri olmayı başarabiliyor. Bu konuda ödün vermeden, tüm izleyici kitlesine ulaşmayı hedef alıyor TVNET. Asıl farklılık bu olsa gerek. Herkesin gördüğünü görüp ama herkesten farklı düşünmeyi bilmek. Farkı fark etmek ve GERÇEK olmak. Başkalarının isimleri yanında değil de, bireysel ve yalın bir şekilde kendi ismini zikrettiler. Yeni yayın döneminde TVNET'te bu alanda daha yenilikler olacağını söylemeliyim.

Ülkemizde yıllardan beri tartışılan en önemli konulardan biri medya ve medyanın ülke geleceği üzerindeki etkisi. Aynı zamanda Yeni Şafak Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmenliği görevini sürdüren bir gazeteci olarak, geçtiğimiz 40-50 yılda medya nasıl bir işlev görmüştü ve bu bağlamda sizce medya nasıl bir görevi sahipli olmalı? Başka bir deyişle geçmişte medyanın en önemli sorunu neydi ve bu sorun günümüzde de devam etmekte midir?

Geçtiğimiz 40-50 yılı şöyle bir düşünecek olursak millet için iyi ya da kötü olabilecek olayların neredeyse tamamı medyanın hanesine yazılı. Kamuoyunda yerleştirilmek istenen algı medya aracılığıyla yapıldı. Menderes döneminden, günümüz 5-10 yıl öncesine kadar toplumu etkileyen büyük olaylara baktığımızda medyanın rolünü daha iyi anlayabiliyoruz.

Medya, toplumu yönlendiren değil bilgilendiren bir mecra olmalı, bugün Türk toplumunda bu algı yerleşiyor. Geçmişe nazaran toplum bugün daha sorgulayıcı ve daha sağduyulu yaklaşıyor olaylara. Bir manşetle gündemlerin, algıların, hükümetlerin yerle bir olduğu günleri bugün genç birine anlatacak olursanız hikâye anlatmış olursunuz belki. Bugün insanları gerçek olmayan bir şeye inandırmak mümkün değil. Dolayısıyla o günlerde milletin kaderiyle oynayan medya organları bugün gerekli dersleri almış gibi görünüyorlar.

TVNET'in sloganı 'Gerçek.' Sık sık 'çarpıtma' olgusuyla karşı karşıya olduğumuz bir dönemde doğru ve gerçek haberi ulaştırmak ağır ve önemli bir görev. Bu bağlamda TVNET ve Yeni Şafak Gazetesi'nin yayıncılık ilkelerinden bahsedebilir misiniz? Haberi okuyucu ve izleyiciye ulaştırırken nelere dikkat ediyorsunuz?

Her iki kurumumuzun da ortak yanı yayın ilkelerinde tarafsızlığı ve demokrasiyi esas almaları diye düşünüyorum. Yeni Şafak ve TVNET'i hayatları boyunca en az bir kez olsun ziyaret etmiş olan bütün konuklar gayet iyi bilirler. Bu gazeteye ve televizyona sinen o güçlü demokrasi ruhu, kendisini daha personel profilinden itibaren adım adım hissettirmeye başlar.

Öte yandan Yeni Şafak, tıpkı personel istihdam politikası gibi içeriğiyle de Türk medyası için benzersiz bir gazete.

Yeni Şafak, her şeyden önce bir fikir gazetesi olduğunun bilinciyle, bünyesindeki kalem ustalarına en üst düzeyde yazım özgürlüğü sunmayı kendine bir görev bildi.

Haberlerimizde ve yorumlarımızda özel hayata saygısızlık, kişilere ve kurumlara yönelik hakaret, okuru şiddete ve galeyana teşvik, spekülasyon amacıyla asılsız bilgi yayma, yasal olarak suçluluğu kanıtlanmamış kişi ya da kurumları zan altında bırakma gibi kirli işlerden eser bulunmaz. Bu "temiz yayıncılık" kuralı siyasi manşetlerimiz için olduğu kadar, spor, sinema, televizyon ya da ekonomi sayfaları için de geçerlidir.

Gösterilen bütün özene karşılık, yine de bir ihmal sonucu hata yapılmışsa, o durumda Yeni Şafak kovuşturmaya uğramadan da muhataplarından özür dilemesini bilir. Üstelik bu olgun tavrı bir "puan kaybı" düşüncesiyle değil, kendine yakışan bir erdem olarak kabul eder.

TVNET'in kullandığı bir sloganı vardı: "Dünya magazinden ibaret olsaydı biz de Paris Hilton'un Türkiye'ye gelmesini gündem konusu yapardık". TVNET, izlediği kanaldan saygı görmek isteyenlerin televizyonu.

TVNET bir haber kanalı ama sadece haber veren değil, farklı bakış açılarını yansıtan, renkli ve gerçek bir haber kanalı. Reyting kaygısına düşmeden, kaliteli içeriğe tüm yayın akışında yer veriyor. Dünyada ve Türkiye'de haber değeri taşıyan olayları, saat başı sunduğu tarafsız haberlerle ekrana taşıyor. Farklı içerikteki birçok programıyla

TVNET bir haber kanalı ama sadece haber veren değil, farklı bakış açılarını yansıtan, renkli ve gerçek bir haber kanalı.

her kesimden izleyiciye ulaşan TVNET, yayıncılıkta her zaman teknolojik yeniliği ve içerikte yüksek kaliteyi hedefliyor.

Çoğu zaman medyanın toplum üzerindeki olumlu-olumsuz etkisini sorgulamaya eğilimliyiz. Acaba soruyu tersine çevirerek sorsak, toplumun medya üzerindeki belirleyiciliği konusunda neler söylersiniz? İzleyici tepkileri yayın politikanıza nasıl etki ediyor? Aynı şekilde Yeni Şafak Gazetesi hitap ettiği kitleyle nasıl bir ilişki içinde?

Aslında ikisi de iç içe geçmiş durumda. Medya toplumu, toplum da medyayı etkiliyor. Medya dikkat çekici bir haberi kitle iletişim araçlarından biri ile yansıtırken, toplum da etkisini o habere olan ilgisi ve takibi ile yansıtıyor. Televizyon reytingleri, gazete tirajları toplumun ilgisini gösteriyor. Ama asıl ilgi o televizyonun ya da gazetenin haberi ile oluşturduğu algı. Etkinlik ne kadar güçlüyse o medya organı da o kadar güçlü oluyor yani. Bu nedenle medya da topluma göre hareket etmek durumunda oluyor. Medyanın merkezinde 'dikkat çekicilik' yer alıyor. Yeni Şafak, okurunun tepki ve isteklerine, tek tek yanıt vermeye çalışıyor. Haklı eleştirileri dikkate alıyor. Ziyaretçilerden gelen mesajları önemsiyor ve dönüş yapmayı ihmal etmiyor. Okuyucu ile kontak halinde olmayan gazeteler kendi kendilerine yayın yapıyorlar gibi geliyor, toplum için yayın yapıyoruz. Nihayetinde onların görüş ve önerileri bizim yayın politikamızın belirlenmesindeki ana unsur.

Ülkemizde son on yıllarda yaşanan çok yönlü değişimlerin medyada da yaşandığını düşünüyor musunuz? Hem TVNET hem de Yeni Şafak Gazetesi'ndeki tecrübelerinizden hareket ederek ülkemizde yazılı ve görsel medyanın geleceğini değerlendirebilir misiniz?

Medya, günü ve gündemi yansıtan bir araç olduğundan ülkede yaşanan her türlü iniş ve çıkışlardan etkileniyor elbette. Tarafsız olmak tam da burada söz konusu oluyor. Ne gündemde yaşanan savaş kullanılmalı ne de barış. İletişimin temel amacı, haber vermektir. Medyada haberi doğru ve tarafsız verme noktasında bir takım sorunlar yaşıyor. Türkiye'de yaklaşık 4.5 milyon okur olduğunu söylüyor uzmanlar. Bu sayı neredeyse on yıldır aynı, gazete tirajlarını baz alırsak bu sayının sadece gazetelere dağılımı değişiyor gibi görünüyor. Hâlbuki internet üzerinden gazete takibinin hızla arttığını herkes görüyor. 40 milyona yakın kişinin internet kullandığını, 9 milyon kişinin de mobil internet kullandığını düşünürsek bu alandaki ihtiyacın nasıl giderileceği ortada.

Uzun yıllar gazetecilik ve yazarlık da yaptınız. Yazılı

medyadan görsel medyaya geçmenin zorlukları nelerdi? İki medya türü arasındaki farklardan bahsedebilir misiniz?

Birinden diğerine geçmek veya hem onda hem onda olmak keyfi de zorluğu da barındıran işler... Yazılı ve görsel medya, kesiştiği alanlar olduğu kadar farklılaştığı alanları da içeren mecralar... Örneğin TV yayıncılığı gazeteye göre daha hızlı ve tempolu bir süreç. Farklardan çok ortak noktaları daha fazla alanlar olduğu kanaatindeyim.

TVNET ve Yeni Şafak ailesi olarak gelecek ile ilgili planlarınızdan ve hedeflerinizden bahsedebilir misiniz?

Her şeyden önce güvenilir bir gazete ve kanal olma konseptini benimseyen, kalıcı başarının ancak bu güven zemini üzerinde elde edileceği bilincini taşıyor her iki kurum da... Fikri, siyasi eğilimi, aidiyeti ne olursa olsun bütün kişi ve gruplara karşı dürüst, adil ve vicdan sahibi olmayı, bütün kesimlerin güvenini kazanmayı önemsiyor ve bu doğrultuda yayın yapıyoruz ve bu şekilde yayın yapmaya devam edeceğiz.

Bu keyifli söyleşi için teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Yeni Şafak, okurunun tepki ve isteklerine, tek tek yanıt vermeye çalışıyor. Haklı eleştirileri dikkate alıyor.

DIYARBAKIR

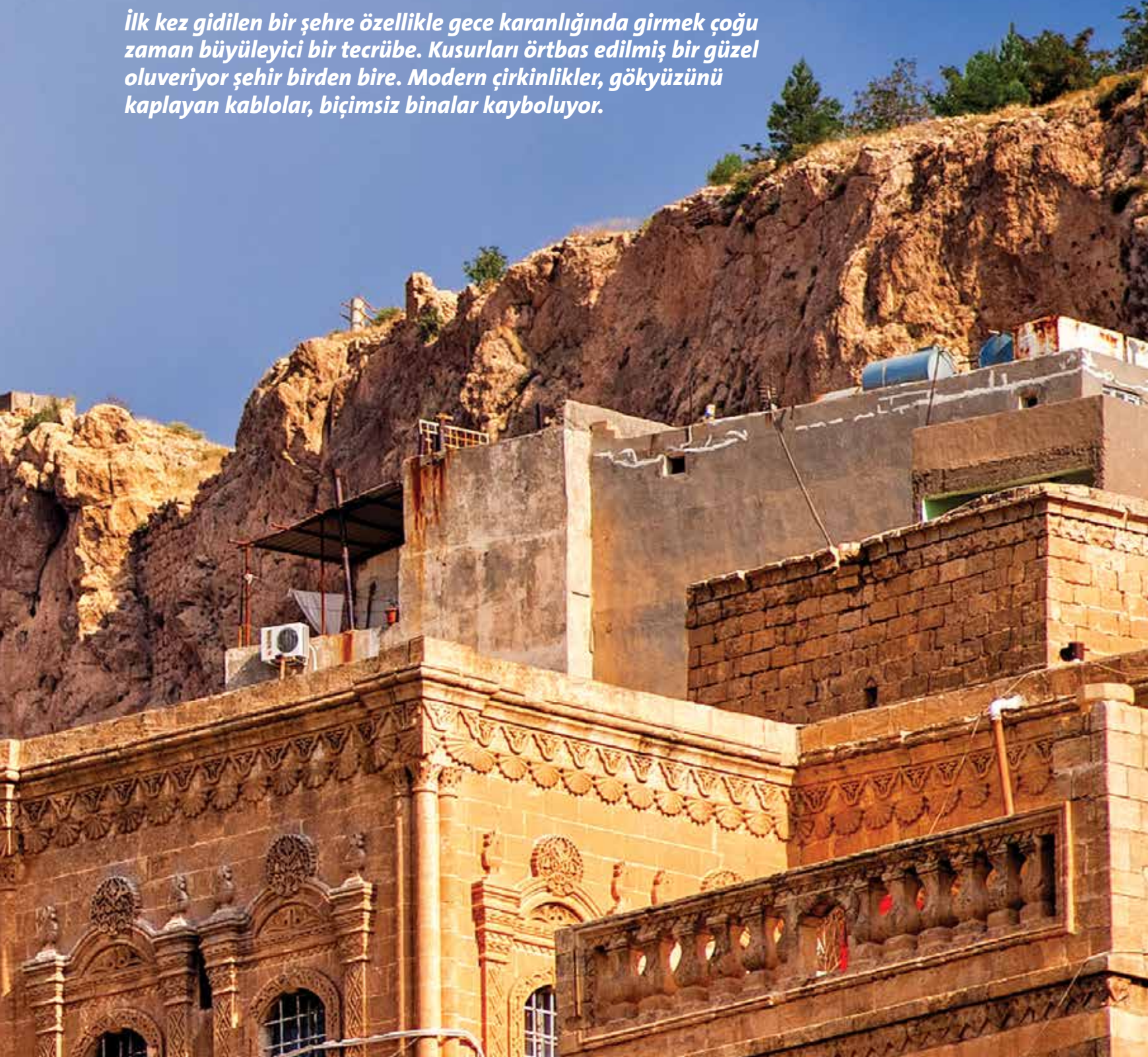
GÜNEYDOĞU'NUN DÜNYAYA AÇILAN PENCERESİ

Yazı ve fotoğraflar: Halit Ömer Camcı

Türkiye'de çok az şehir Diyarbakır kadar zengin ve köklü bir kültürel geçmişe sahip. Kurulduğu dönemden beri Güneydoğu Anadolu coğrafyasının en etkili merkezi olan şehir günümüzde de aynı önemini koruyor. Şehir, onlarca farklı kültürel öğeyi bünyesinde başarılı bir şekilde eritmiş. Halkı sevecen, misafırperver ve kadirşinas; sokaklar temiz, düzenli ve canlı. Yüzyıllar önce Evliya Çelebi Diyarbakır için şunları söylemişti: "Letafet ve iyi huylulukta eşsiz olan ay yüzlü gençleri vardır... Diyar-ı Bekir'de insanlar iyi karşılanıyor..." Bu nitelermeler bugün de geçerli. Diyarbakır halkı bizi bütün güzellikleriyle bu kadim şehrin sırlarını çözmeye davet ediyor.

İlk kez gidilen bir şehre özellikle gece karanlığında girmek çoğu zaman büyüleyici bir tecrübe. Kusurları örtbas edilmiş bir güzel oluveriyor şehir birden bire. Modern çirkinlikler, gökyüzünü kaplayan kablolar, biçimsiz binalar kayboluyor.

Diyarbakır tam anlamıyla bir sur şehri. Yaklaşık 9000 yılı aşkın bir geçmişe sahip Diyarbakır surları o günden günümüze, tarihi, kültürel, estetik ve sanatsal şahsiyetine dokunulmasına izin vermeden ulaşabilmeyi başarmış.

KIRMIZI
BEYAZ

50

gezi

Geçmiş ve sayısız medeniyete beşiklik yapan mümbit topraklarıyla Diyarbakır, ilk önce meşhur surlarıyla karşılıyor bizi. Burası tam anlamıyla bir sur şehri. Yaklaşık 9000 yılı aşkın bir geçmişe sahip Diyarbakır surları o günden günümüze, tarihi, kültürel, estetik ve sanatsal şahsiyetine dokunulmasına izin vermeden ulaşabilmeyi başarmış. Eğer Diyarbakır her bir metrekaresiyle bir açık hava müzesi ise bunu çağların olanca tahribatına, yok ediciliğine, yıkımına karşın kendini korumasını bilmiş surlarına borçludur. Surlarda Roma, Bizans, Arap, Türk-İslam, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait son derece güzel ve birer sanat eseri olan burçları, kapıları, kabartma ve figürleri yan yana görmek mümkün.

Bu yapıtlar, hem tarihi özelliği hem de o dönemlere ait düşünce sistemi, sanat zevki, bitki ve hayvan zenginliği hakkında bilgi vermesi bakımından önem taşıyor. Anadolu tarihinin en önemli kültürel miraslarından biri sayılan Diyarbakır surları, üzerinde taşıdığı bitkisel ve hayvansal motifler yanında kitabeleri oluşturan kaligrafik unsurlarla çok önemli, estetik değer taşıyan yapıtlar olarak dikkati çekiyor.

Bütün şehri kuşatan Diyarbakır surları, Çin Seddi'nin ardından dünyanın en uzun ve sağlam duvarlarından biri olarak kabul ediliyor. Diyarbakır Kalesi, Karacadağ'dan Dicle'ye uzanan geniş bazalt yaylanın doğu ucuna, zeminden yüz metre yüksekliğe kurulmuş. Günümüze kadar ulaşan yazılı kaynaklardan anlaşıldığına göre kalenin ve surların tarihi Roma İmparatorluğu'ndan da önceye uzanıyor. Geçmiş ve devasa boyutu yanında Diyarbakır surları, taş işçiliğinin ve süslemelerinin de ülkemizdeki eşsiz örneklerinden biri olarak ön plana çıkan abidevi eserlerdir. Kendi döneminin,

yaşadığı ortamı ve kullandığı eşyayı göze en hoş gelecek şekilde süslemek, onu sanat anlayışı ile biçimlendirmek, Diyarbakır surları taş ustalarının, sorumluluğun ötesinde; sanata karşı doğal bir tutkuları olduğunu göstermektedir.

Selçuklularının kendine öz dünya tasavvurlarını, İlhanlıların parlak ve atak sanat ibdalarını, Timuruların ince ve zarif sanat görüşlerini, Memlukların, Celâyirlerin, Muzafferilerin, Akkoyunlu ve Karakoyunlu Türkmenlerin ve nihayet Safevîlerin süsleme sanatlarında gösterdikleri başarılı buluşları, bir güzel sanatlar galerisi niteliğindeki Diyarbakır surlarının üzerinde müşahade etmek mümkün. İnsanüstü emek ve tasarımı, üzerinde taşıdığı dikkat çekici estetik değerleri ile Diyarbakır Surlarının, içinde bulunduğu şehri bir "Dünya Kenti" haline getirdiği şüphesiz. Bu nedenle uzmanlar surlara özel bir önem ve güzellik kazandıran insan, hayvan ve bitki motifleriyle beraber kitabelerin, özel kimyasal maddelerle doğal ve insani şartlardan kaynaklanacak hasarlara karşı koruma altına alınması gerektiğini söylüyorlar.

Bu muhteşem surların bizde bıraktığı büyüleyici etkiden kurtulmadan Diyarbakır camilerinin estetik ve manevi dünyasına dalıveriyoruz. Hz. Peygamber'in ardından yaklaşık 6-7 sene sonra İslâm devletinin topraklarına dâhil olan Diyarbakır, aynı zamanda bir camiler şehri. Camiler dışında irili ufaklı sayısız mahalle mescidini de bu listeye eklemek gerekiyor. Sahabe efendilerimizin Diyarbakır'ı fethettikleri zaman buradaki büyük bir kiliseyi cami olarak kullandıklarını biliyoruz. Burası şimdi Diyarbakır dediğimiz zaman aklımıza gelen ilk yapılardan biri olan Ulu Camii aynı zamanda.

Ulu Camii tarih boyunca pek çok onarım ve yeniden-yapımdan geçerek günümüzdeki haline ulaşmış. Yapı olarak Şam Emeviye Camii'ni andıran Ulu Camii'nin büyük bir dikdörtgen avlusu bulunuyor. Bu avlu üç yandan çeşitli yapılarla çevrilmiştir. Avlunun güneyinde ise, doğu cephesine bitişik olan Mesudiye Medresesi önüne de bugün tek katlı olarak görülen sütunlu, sivri kemerli bir revak sırası yerleştirilmiştir. Böylece camiye bir bütünlük kazandırılmış, Mesudiye medresesine de cami ile bağlantılı bir giriş mekânı oluşturulmuştur. Caminin avlusunun ortasında sekizgen sütunların taşıdığı şadırvan 1849 yılında inşa edilmiş.

Evluya Çelebi, Seyahatname'sinde Diyarbakır Ulu Camii'nin Hz. Musa zamanında yapıldığından bahseder. Şöyle der: "Hz. Musa zamanında yapılmıştır. Bahçe sütunlarının sağ tarafında bir sütun üzerinde İbranice tarihi vardır... Kale her kimin eline geçmiş ise, yine mabet olarak kalmıştır, içinde öyle bir ruhaniyet vardır ki bir kimse iki rekât namaz kılsa kabul olunduğuna kalbi şahitlik eder." Gerçekten de Ulu Camii'nin içinde barındırdığı manevi hava insanın duygu dünyasını bir anda alt üst ederek Yaratıcı'ya kulluk etmeye sevk ediyor.

Şehirde bulunan bir diğer önemli eser Nebi Camii. Akkoyunlu yapısı olan cami, Dağkapı yakınında, ana cadde üzerinde yer alıyor. Minarenin üzerindeki bir kitabeden Kasap Hacı Hüseyin tarafından 1530 tarihinde yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Yapının tümü kesme bazalt taştan yapılmıştır ve mihrabı zengin çinilerle süslenmiştir.

Safa ya da bir diğer adıyla Parlı Camii de yine bir Akkoyunlu eseri. Taş işçiliğinin en güzel örneklerinden birini teşkil eden süslemeleri yanında minaresiyle de dikkati çekiyor. Çini ve motiflerle süslenmiş zarif minaresinin son zamanlara kadar kılıfla muhafaza edildiği biliniyor. Bunlar dışında Hz. Ömer Camii, Hüsrevpaşa Camii, İskenderpaşa Camii, Hadım Ali Paşa Camii, Behram Paşa Camii ve Melek Ahmet Paşa Camii gibi pek çok yapıt Diyarbakır'ın manevi havasını zenginleştiren önemli eserler olarak dikkat çekiyor.

Diyarbakır aynı zamanda şenlikleriyle meşhur. Her şehrin kendisine has kutlamaları var. Anadolu'nun çok sesli kadim geleneğinden doğan, bu güne ulaşan, zaman içinde zenginleşen kutlamalar, civar ilçelerde, illerde farklılıklar taşısa da müşterek noktalar hep aynı özellikte kalmayı başarabilmiştir. Cigaret, Murat, Çayda Çıra Diyarbakır'ın kutlanan şenliklerinin başlıcalarıdır. Tezkire-i Şuaray-ı Amid'in yazarı, kitap dostu Ali Emiri Efendi bu şehirdeki şenlikleri güzel beyitleri ile anlatmaktadır. Kulp-Kozluk-Silvan üçgeninde Murat Ovasında kutlanan üç günlük bir şenlik olan Murat şenliği Silvan'ın kuşatılmasında şehit düşen Muaz Bin Cebel'in kabri başında gerçekleştirilir. Birbirine kavuşmayan sevenle sevilenin kültürümüzdeki bir yansımasıdır. Anlatılanlara bakılırsa Muaz Bin Cebel nişanlı olduğu halde evleneceği gün orduya komutanlık etmiş. Silvan kuşatılmasında hayatını kaybetmiştir. Bu yüzden Murat Şenliği daha çok evlenmek isteyenlerin birbirini gördüğü, ailelerin kaynaştığı bir şenlik.

Çayda Çıra Şenliği ise her Ağustos-Eylül ayında Hullelerin kurulduğu Dicle kıyılarında gerçekleştirilen karpuzuyla ünlü şehrin unutulmaya yüz tutmuş, canlandırılması arzulanan bir şenliği.

*Evliya Çelebi,
Seyahatname'sinde
Diyarbakır Ulu Camii'nin
Hz. Musa zamanında
yapıldığından bahsederek
şöyle der: "Kale her kimin
eline geçmiş ise, yine mabet
olarak kalmıştır, içinde öyle
bir ruhaniyet vardır ki bir
kimse iki rekât namaz kılsa
kabul olduğuna kalbi
şahitlik eder."*

Binlerce yıl Arap, Ermeni, Kürt, Süryani, Türk, Yahudi ve Zaza halklarının içiçe yaşadığı Diyarbakır'da, bu kültürlerin bileşiminden meydana gelen yemek kültürü bir hayli zengin.

Yaklaşık iki milyon kişinin yaşadığı Diyarbakır kimi zaman güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya kalsa da ön yargılarımızı bir kenara bıraktığımız zaman insanların sıcakkanlı ve samimi misafirperverlikleriyle karşılaşacağız.

Diyarbakırlılar, çevre illerde de sahiplenilen bu şenliğin Diyarbakır'da da sürdürülmesini çok istiyorlar.

Şehirde gerçekleştirilen bir diğer şenlik de Ashab-ı Kehf Şenliği imiş. Lice'de yılın belirli günlerinde halkın bir araya gelip tarihi olayı canlandırırçasına bütünleştiği, Ashab-ı Kehf Mağarasında kurbanlar kestiği, adaklar adadığı şenlik yüzyıllardır kesintisiz sürmektedir. Ashab-ı Kehf'in yaşadığı Lice-Diyarbakır ekseninde Mağara arkadaşlarından en çok Yemliha ismi yaygın olarak kullanılması da ayrıca dikkat çekici.

Belki de son kırk yıldan beri şehrin en önemli sorunu olarak işsizlik ön plana çıkmış. Bölge ekonomisinde önemli bir yeri olan Diyarbakır'da gençler iş bulabilmek için göçü tercih ediyor. Bunun yanında yüzler de bütün olumsuzluklara, yaşanan sıkıntılara rağmen umut var. Çocuklar güler yüzlü. Geleceğe ümitle sarılıyorlar.

Ülkemizde hemen her şehrin sembolü olmuş kendine özgü bir tarım ürünü vardır. Örneğin şeftali dediğimizde Bursa, incir dediğimizde Aydın, pamuk dediğimizde Adana, fındık dediğimizde Giresun, çay dediğimizde Rize illeri akla geldiği gibi karpuz dediğimizde de herkesin aklına Diyarbakır gelir. Diyarbakır karpuzu "karpuz kuyusu" adı verilen yerlerde yetiştirilmektedir. Bu kuyular Nisan-Mayıs aylarında Dicle nehrinin çekilmesinden sonra kalan nehir yatağında açılmaktadır. İriligi ve lezzetiyle dillere destan olan Diyarbakır karpuzu aynı zamanda faydalı yanlarıyla da yüzyıllar boyunca bir şifa deposu olarak görülmüş.

Binlerce yıl Arap, Ermeni, Kürt, Süryani, Türk, Yahudi ve Zaza halklarının içiçe yaşadığı Diyarbakır'da, bu kültürlerin bileşiminden meydana gelen yemek kültürü bir hayli zengindir. Mutfağın temel malzemeleri kuzu eti, yöresel baharatlar (sumak, kişniş, karabiber vs.), pirinç, sakatat çeşitleri, tereyağı ve bulgurdur. Bu nedenle Diyarbakır mutfağı ağır yemeklerden oluşur. Diyarbakır lahmacunu ve kadayıfının yanı sıra peyniri ile de ünlüdür. Diyarbakır'ın zengin mutfak kültürü, halkın beslenmesinde

olduğu gibi, yapılan çeşitli yemeklerde de kendini göstermektedir. Özellikle Diyarbakır yemek folklorunda kış hazırlıkları önemli bir yer tutar. Bazı yiyecekler kış için hazırlanır. Pastırma, kavurma, peynir, salça, pekmez yapmak, turşu kurmak, patlıcan, biber, kabak gibi bazı sebzeleri, erik, elma gibi bazı meyveleri kurutmak, çökelek ve koruk hazırlamak, şehriye kesmek, pirinç, bulgur, mercimek gibi tahılları ayıklamak ve kış için kullanılabilir bir hale getirmek gibi bilhassa kadınları meşgul eden işler, uzun zaman alır. Bu hazırlıklar, komşuların yardımları ile yürütülür. Bu işler, sosyal bir dayanışmanın yanı sıra, bir törene dönüşür.

Diyarbakır'da en fazla pişirilen yemekler "tencere yemekleri" olarak tanımlanan etli sebze yemekleridir. Sebze yerine bazen meyve da kullanılmaktadır. Elma, erik, ayva, çağla gibi meyvelerden etli yemekler yapılmaktadır. Diyarbakır'a özgü yemeklerin başında "Meftune" adı verilen genellikle patlıcanla yapılan bir yemek gelmektedir. Bundan başka düzme veya pürlezzel, karnıyank veya belibağlı, içli köfte, kibe bumber, lebeni çorbası ve nuriye tatlısı Diyarbakır'ın çok önemli yemekleri arasında yer almaktadırlar.

Diyarbakır'da tarih, kültür ve yaşam o kadar zengin ki kelimeler anlatmaya yetmiyor. Yaklaşık iki milyon kişinin yaşadığı Diyarbakır kimi zaman güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya kalsa da ön yargılarımızı bir kenara bıraktığımızda zaman insanların sıcakkanlı ve samimi misafirperverlikleriyle karşılaşacağız. Hiç gitmemiş olanlar sakın yanlış algılara kapılmamalı. Diyarbakır halkı son derece yardımsever. Özellikle de yabancılara karşı. Güvenle sokaklarda gezebilirsiniz. Biz, keyifli bir Diyarbakır tecrübesi için gitmek isteyenlere ya da şu anda orada olanlara Dağkapı'daki ciğercide veya Hasanpaşa Hanı'nda bir kahvaltı yapmalarını, sonra Kırklardağ'ını görmelerini ve akşamüzeri de Gazi Köşkü'ne gidip kömürde pişirilen ve semaver ile servis edilen nefis çayı, Hevsel bahçelerine karşı yudumlamalarını tavsiye ediyoruz.

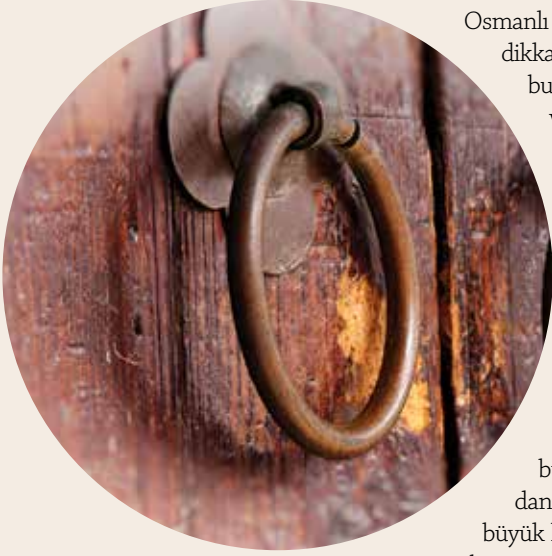
OSMANLI'DA EV MİMARİSİ VE YAŞAM KÜLTÜRÜ

Yaklaşık yüz elli yıldır ülkemizin bir yapılaşma ve konut sorunu var. İskân alanlarının yoğunlaştırılmasını öngören şehir planlama politikalarının bu sorunun büyümesinde etkisi olduğu kadar, bir mahallede yaşamının ön koşulu olan ahlâkî bilincin de zihinlerimizden kaybolması sorunun en temel nedenlerinden biri kuşkusuz. Bugün apartmanımızda yaşayan hiç kimseyi tanımayabiliriz. Oysa Osmanlı insanı evlerini, âhenkli bir toplum yapısının gerektirdiği sosyal ilişki biçimlerini dikkat alarak inşa ediyorlardı.

Pek çok uzmana göre yaşadığımız konut ve yerleşim sorununun çözümü, geçmişte estetik ve mütevazı biçimleriyle dillere destan olan 'Türk evi'nin örnek alınmasında gizlidir. Peki, Osmanlı evlerinin belli başlı özellikleri nelerdi? Bu soruya verilecek ilk yanıt hiç kuşkusuz her türlü inşa biçiminin bir varlık anlayışına dayalı olarak gelişim göstermesidir. Başka bir deyişle evler ve şehirler, İslâm kültür ve medeniyetinin şekillendirdiği dünya görüşü çerçevesinde inşa edilmekteydi. Merhum Turgut Cansever şöyle der: 'Hakikate açık olmak, yanlıştan kaçınma, tevazu, sadelik, sükûnet, vakar, gösterişten uzak durma ve huşu gibi ahlâkî durumlar mimarlık anlayışımıza işlemiş ve Osmanlı evlerinin yapısal özelliklerini belirleyerek ona derin bir ruhi anlam katmıştır'. Bugün Osmanlı evlerinin fiziki ve sosyal şartlar bağlamında belirlenen özellikleri, Batılı imar uzmanları tarafından büyük bir üstünlük olarak belirtilmektedir. Batı mimarisinde evlerin birbirine bitişik ve tekdüze olmasına karşın Osmanlı ev ve sokak mimarisinin zenginliği göz alıcıdır.

Eskiden ev yerine 'mesken' kelimesi de kullanılırdı. Mesken ile sükûnet aynı kelimenin farklı türevleri aslında. Bu durumda ev ya da mesken, huzur ve sükûnet içerisinde yaşanan yer mânâsına gelmekteydi. Bugün bize hayal gibi gelse bile, Osmanlı'daki evlerin en önemli özelliklerinden biri de tabiatla iç içe olmaları ve neredeyse hepsinin bahçesinin olmasıydı. Bu yapıların hemen hepsi, bir avlu ve bunun bir kenarına yapılmış evden meydana geliyordu. İçinde yaşayanların hususî dünyasını oluşturan bu meskenlerin cephesi yola bakar. Ev-şehir bağlantısını sağlayan bu yollar, ya bir caddedir veya birkaç evle son bulan çıkmaz sokaklardır. Cadde veya sokağa cepheli olan bu evlerde ilk göze çarpan unsur, etrafının yüksek ve penceresiz duvarlarla çevrili olmasıdır. Aynı zamanda ev sahiplerinin mahremiyetini ve emniyetini sağlayan, bir insan boyundan daha yüksek bu duvarlar, bu dünyanın geçit vermez sınırları gibidir. Bu duvarların caddeye bakan tarafına açılmış olan kapı, tek giriş yeridir.

Osmanlı evlerinin dış kapılarına dikkatlice bakıldığında, onlarda; bu milletin ahlâk, komşuluk ve örf-âdet anlayışlarını şekillendiren bir kültürü görmek mümkündür.

Yaklaşık üç metre genişliğinde ve bir o kadar yükseklikteki kapı, önünde duranları yağmurdan ve güneşten korumaya yarayan küçük bir çatı ile örtülüdür.

İki büyük kanattan oluşan bu ahşap kapılar, üç unsurdan meydana gelmektedir. İki büyük kanat sadece evin avlusuna

araba giriş-çıkışında açılır, diğer zamanlarda arkadan açılabilen bir mekanizmayla kapalı durur. Kanatlardan birisi sürekli sabit iken, diğer kanat, eve hayvan giriş-çıkışlarında kullanılır. İşte bu hareketli kanat içerisinden açılan daha küçük bir kapıyı ise insanlar kullanmaktaydı. En fazla yarım metre yükseklikte ve insanın sığabileceği büyüklükteki bu kapı, ancak adım atılarak geçilebileceği için, avludaki küçük çocukların kontrolsüzce

dışarı çıkmalarına mâni olurdu. Yabancılar, Osmanlı toplumunun ahlâk ve mahremiyet anlayışı çerçevesinde, ev sahibinden izinsiz, bu kapıdan giremezlerdi. Kapıdaki tokmaklar da, aynı bir kültür ve medeniyet örneğidir. Kapıdaki iç içe iki demir halkadan büyüğü, daha tok ses çıkarır, eve gelen kişi erkek ise, bu halkayı çalar; içte olan halka ise, daha ince bir ses çıkarır, bu eve gelen kadın ziyaretçiler içindir. Tokmağın sesine göre ev sahibi gelenin cinsiyetini anlar kapıyı açmaya ona göre birisi gider, evdekiler gelene göre kendilerine çekidüzen verirlerdi.

Sürekli kullanılan avlunun bir köşesine yapılmış olan evden başka, burada; sakinlerin ihtiyaçlarına ve meşguliyetlerine göre; ahır, samanlık veya pekmez yapılan şirahane, kilim, bez dokuma atölyeleri de bulunur. Ayrıca geriye kalan geniş boşlukta ocak, çamaşır taşı, dibek taşı, ağaçlar, çiçekler, çeşme veya kuyu, ark, fırın vs. vardır. Arsası geniş olan evlerin avlusunun bir kenarında sebze de yetiştirilir. Avlu, çoğunlukla evde bulunan kadının nefes alması, dinlenmesi, çalışması, komşularıyla sohbet edebilmesi için, uygun bir mekândır. Avlu, ev sahibi için dış dünya ile şahsî dünyası arasında bir geçiş alanıdır. Burada ev kıyafetiyle de dolaşıldığı için, komşuların, başkalarının avlularını görecektir. Burası ev yapmalarını yasaklanmıştır.

İstanbul'a ilgili efsaneler zamanın yok edici etkisine karşı kent binlerce yıllık tarihini ve kültürel zenginliğini unutulmuşluğun karanlıklarını yırtarcasına nesilden nesile aktarmış, yeryüzünün bu eşsiz sözlü kültür hazinelerini yaşatmış ve İstanbullulara şehrin ruhunu üflemiştir.

Avlunun uygun bir köşesine inşa edilmiş ev; tek veya çift katlı olup, komşuluk, emniyet ve kible gibi faktörlere bağlı olarak yer edinmiştir.

Osmanlı ev mimarisinde en fazla dikkat edilen unsur ise, kible olmuştur. Çünkü Müslüman Osmanlı ailesi için bu o kadar önemlidir ki, yalnız ibadet ederken değil; yatarken, otururken, sokağa çıkarken vs. her hususta kible dikkate alınır. Ayrıca tek veya çift katlı olabilen Osmanlı evinin bir tarafı, genellikle sokak veya caddeye bakar. Alt katta kışın oturulan bir oda, mutfak, kiler, ambar, fırın damı bulunur. Bu katın, emniyet gereği dışarıya bakan penceresi olmaz veya çok küçük olurdu. Alt kattan üst kata geçiş merdivenle sağlanırdı. Bu katta da, divanhane (başoda), harem, selâmlık ve bazı evlerde de bir yaz odası bulunurdu. Merdivenle çıkılan ve odalara geçişi sağlayan geniş mekânın adı ise, sofadır. Bu odalardan birisinin sokağa bakan ve köşk adı verilen bir çıkması vardır. Sokağa ayrı bir görüntü kazandıran Osmanlı evlerindeki bu çıkmalar, hane halkının dışarıyı görebilmesi içindir. Üst katlardaki pencereler cumbalı olup, dışardan içerisi görünmeyecek şekilde kafeslidir. Ev sahibi buradan, kapıya gelenin kim olduğunu kendisi görülmeden görebilme imkânına sahipti. Osmanlı mimari anlayışına göre yapılmış evlerde, odaların hemen hepsinde ısınmak, yemek pişirmek ve hatta aydınlanmak için de kullanılan birer ocak vardı. Odaların en önemli özelliği, yatak ve yorganların muhafaza edildiği ve bir köşesinin de banyo olarak kullanıldığı yüklük bulunmasıydı.

Bu yükükler, evdeki bütün eşyaların saklanması sağlardı. Bir köşedeki banyo ise, genellikle gusül abdesti almak amacıyla kullanılır. Çünkü bu dönemlerde asıl yıkanma yerleri, sıhhi olduğu da kabul edilen şehir hamamlarıydı. Odaların oturma, yatak, misafir, çocuk odaları gibi belli işler için tahsis edilmemesi, Türklerin göçebe anlayışıyla ve gelenekleriyle doğrudan ilgilidir. Çünkü Osmanlı ailesi aynı odada yemek vakti yemek yer, sair zamanlarda oturur, gece olunca yatakları serip uyur, sabah olunca da sergileri kaldırıp hayatına devam ederdi. Evlerdeki döşemeler oldukça sade olup, mobilya yerine, pencere kenarında divan ve sekiler, yerlerde çoğu zaman kilim, bazen halı ve yer minderleri bulunmaktaydı.

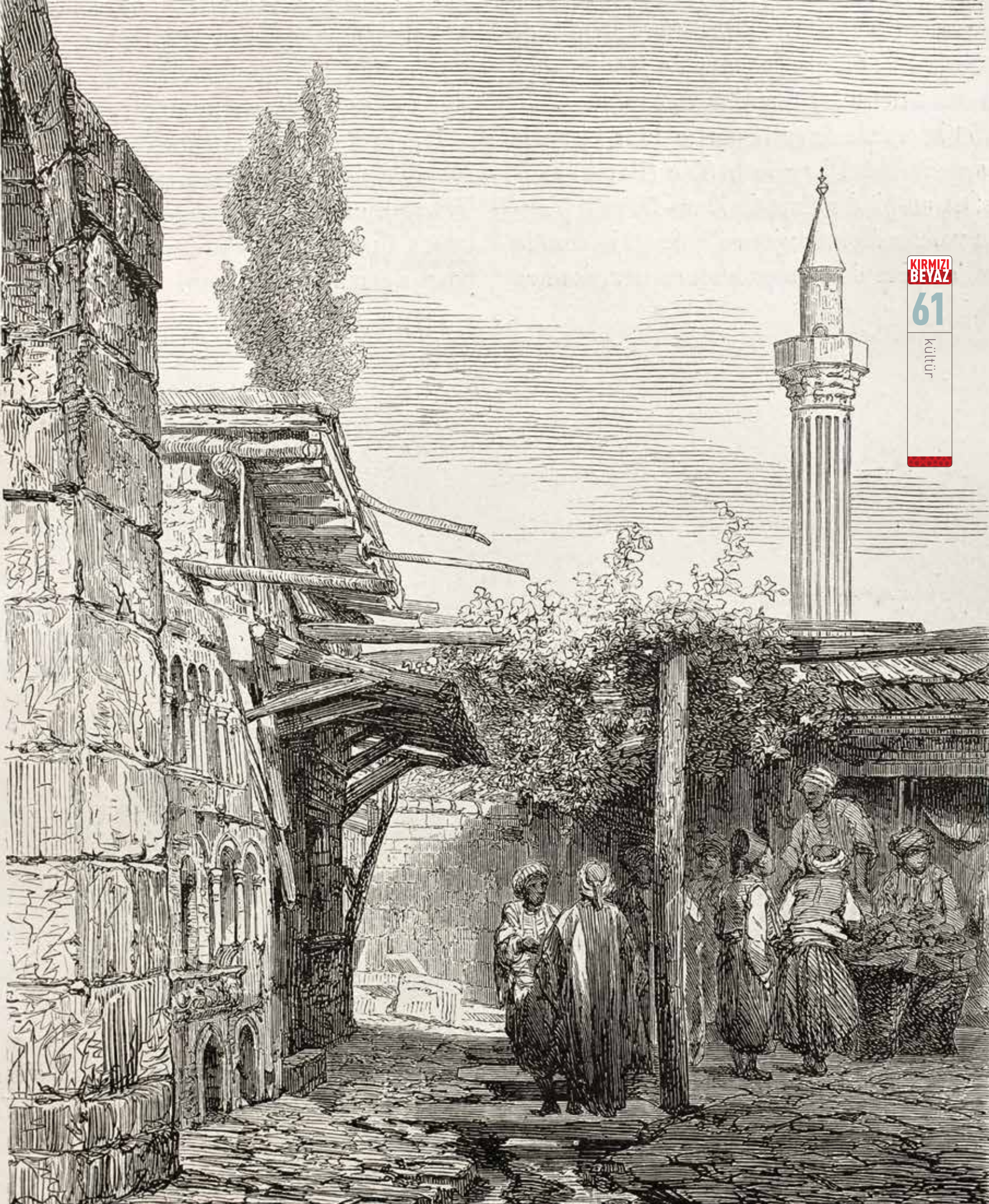
Osmanlı ev ve şehir mimarisinde dikkatleri çeken en önemli unsurlardan biri de şüphesiz yapıdaki sadelik. Özellikle evlerin inşa edildiği malzemelerinde 'göçebe'liğin tesirini görmek mümkündür. Ağa, kireç, kereste gibi dayanıksız malzemelerden yapılmış evler, sanki 'hemen göç edilecek' hissi vermektedir. Bu durum tamamen Osmanlı halkının dünya görüşüyle ilgilidir; çünkü onlar, camilerini, vakıf eserlerini ve yıkılmamasını temenni ettikleri devletlerine ait kurumları, sağlamlığın sembolü olan taş malzemeyle yaparken; evlerde dayanıksız malzeme kullanarak, bâki olanın Allah olduğunu, kıyamete kadar devam etmesi gerekenin de devlet olduğunu anlatmak ister gibidirler. Bu evlere dışarıdan bakıldığında, zenginlerin evlerini, fakirlerinkinden ayırt etmek pek mümkün değildir.

Bu durum, Türk evlerinin üstün bir hususiyeti olarak, ortak değerlerin sınıflar arası farkı olabildiğince azalttığı bir sosyal yapıyı yansıttığını göstermekteydi.

Yanı sıra Osmanlı evlerinde sadece yeşillikle değil, hayvanlarla da iç içe yaşanırdı. Ev sahiplerinin; etinden, sütünden ve gücünden yararlanmak üzere besledikleri evcil hayvanların yanı sıra, çatı aralarında kırlangıçlar, bacalarda leylekler yaşardı. Kuş yuvalarını bozmak günah sayılırdı. Kumru ve güvercinler de, kendilerine yem verilen fakat kafese hapsedilmeyen diğer ev sakinleriydi.

Osmanlı evlerinin içe dönük, dışa kapalı mekânlar olarak şekillenmesi, İslâmî aile yapısının hassasiyetiyle ilgilidir. Bu mekânlar dış dünyaya kapalı, fakat o dönem ailesinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek fonksiyonlara sahip bulunuyordu.

İstanbul'a ilgili efsaneler zamanın yok edici etkisine karşı kentin binlerce yıllık tarihini ve kültürel zenginliğini unutulmuşluğun karanlıklarını yırtarcasına nesilden nesile aktarmış, yeryüzünün bu eşsiz sözlü kültür hazinelerini yaşatmış ve İstanbullulara şehrin ruhunu üflemiştir.

NALIA

KARADENİZ MUTFAĞI

KARADENİZ'İN BÜTÜN TATLARI BURADA!

İstanbul'daki Karadenizli nüfusunun azımsanmayacak derecede fazla olduğu biliniyor. Buna karşılık Karadeniz'in mutfak kültürünü bize tanıttacak mekânlar neredeyse yok denecek kadar az. İstanbul'da Güneşli ve Bostancı'da olmak üzere iki ayrı yerde bulunan 'Nalia Karadeniz Mutfağı' bu olguyu kökten değiştirecek bir lezzet ve hizmet anlayışına sahip. Karadeniz'in bütün tatları doğallıkları muhafaza edilerek usta aşçıların ellerinde özenle hazırlanıyor ve Nalia sizi tadı damağınızda kalacak bir Karadeniz turuna davet ediyor.

Nalia Karadeniz Mutfağı adını, Karadenizlilere özel, 'nalia' adlı ahşap bir yapıdan alıyor. Bu, Gürcü kökenli bir kelime. Özellikle, hasat edilen mısırları korumak için yapılan ve bir diğer adı da 'serender' olan nalia, Karadeniz'in geleneksel mimarisinin en önemli öğelerinden birini teşkil ediyor. Nalia Karadeniz Mutfağı'nı Rizeli Süleyman ve Erol Emirhan Tarakçı kardeşler işletiyor. İstanbul, Güneşli Radar'da 2006 yılında açılan Nalia Karadeniz Mutfağı, otoparkı, kablosuz internet bağlantısı, 220 kişilik yemek salonu, 60 kişilik toplantı salonu ve özel peyzaja sahip bahçesiyle müşterilerine hizmet veriyor. Yemeklerinin bu kadar beğenilmesini kullandıkları malzemelere ve ustalıklarına bağlayan mekân sahibi Süleyman Tarakçı, "Yemeklerimizde hiçbir şekilde endüstriyel margarin kullanmıyoruz.

Nalia'da meralardan tabii yöntemle elde edilen tereyağı, katkısız koleti peyniri ve Rize kavurması kullanılıyor" dedi. Gündüzleri genelde çevresindeki işyerleri çalışanları, akşamları ise daha çok aileleri ağırlayan restoranda kuru fasulye, mıhlama ve Karadeniz pidesi ilgi görüyor. Pide çeşitleri de bir hayli geniş. Kıymalı, pastırmalı, sucuklu, kavurmalı, kuşbaşı, mantarlı, kaşarlı, Trabzon peynirli ve isteğe göre karışık pide çeşitleri farklı damaklara hitap ediyor. Karalahana sarması, Rize kavurması, Hemşin mıhlama, Çayeli kuru fasulye, Trabzon yaprak döner, hamsili pilav, turşu kavurması, hamsi çilihtası ve kara lahanası çorbası da Nalia'nın vazgeçilmezleri arasında yer alıyor.

Güneşli şubesinin şahane bahçesi, yemek yemek ve harika bir vakit geçirmek için ideal. Bostancı'daki Maçkalı Sunay Akın'ın köşkünde hizmet veren restoran ise tarihi köşkün birinci ve ikinci katlarına yayılmış. Bazı odalara kanepeler ve koltuklar yerleştirilmiş. Yemekten sonra burada çay, kahve içebilirsiniz. Etrafı gözden geçirdiğinizde, kendinizi bir restorandan çok tarihi bir köşkün yemek salonunda ağırlanıyor gibi hissediyorsunuz.

*Nalia, Karadeniz
Mutfağını
İstanbul'da en
etkin şekilde
tanıtın lokanta
olarak göze
çarpıyor.*

nalia
KARADENİZ MUTFAğI

Karalahana sarması, Rize kavurması, Hemşin mihlama, Çayeli kuru fasulye, Trabzon yaprak döner, hamsili pilav, turşu kavurması, hamsi çilihtası ve kara lahana çorbası da Nalia'nın vazgeçilmezleri arasında yer alıyor.

Nalia aynı zamanda Türkiye'deki restoran kültüründe bazı ilklerin de sahibi. Çocuk oyun odasını Himalaya tuz tuğlasından ve kristal tuzlardan yaptırması ve içindeki bütün oyuncakların ahşaptan olması buna sadece bir örnek.

Nalia'da Karadeniz'in eski tatlarına yeni lezzetler katılıyor. Karalahana çorbası, hamsi tava, hamsili pilav, sebzeli hamsi çilihtası, Çayeli kuru fasulyesi, Ktır mantı, Mihlama ve ince hamurlu bol malzemeli pideler sağlık ve lezzeti bir arada bulmak isteyenler için özenle hazırlanıyor. Süleyman Tarakçı, Nalia'nın Karadeniz yemek kültürünü temsil eden mekânlar arasındaki yerini şu şekilde değerlendiriyor: "Bu mesleğin rekabeti olmayan bir sektör. İşinizi iyi yaparsanız rekabet sektörü oluşmaz. Bu sektör hiçbir emperyalizme hizmet etmeyen sektördür. Başlı başına bir sektördür. Düşüncemiz sadece burada kalmak değil. İstanbul Anadolu yakasında da eşsiz damak tadımız olan Karadeniz Mutfağını insanlarımıza sunmak. Her kesimden müşterilerimiz mevcut. En büyük hayalim bir gün yurt dışında, tek nokta da olsa bu sektörde bir işyeri açıp yurt dışından ülkemize para girmesini sağlamak." Tarakçı Nalia'yı açmaktaki gayelerini ise şu sözlerle özetliyor: "Karadeniz mutfağını dar mutfak olmadığını göstermek istiyoruz. Burada yapmış olduğumu yemeklerin malzemesini tamamen yöremizden getirtmekteyiz. Fasulye'yi İspir'den, Tereyağı, Koleti peyniri vs. gibi mutfak ürünlerimizi Çayeli'nden almaktayız." En büyük hedefinin üçüncü şubesini açtıktan sonra Karadeniz mutfağını dünyaya duyurmak olduğunu ifade eden Tarakçı, "Dünyanın dört bir yanından Türkiye'ye gelen mutfaklar var. Rus mutfağı geliyor, İtalyan mutfağı geliyor, Meksika mutfağı

geliyor, Çin mutfağı geliyor, Arap mutfağı geliyor, geliyor da geliyor. Nasıl bunlar gelip bizim ülkemizde kendi ülkelerine katma değer sağlıyorsa biz de dünyaya açılıp kendi ülkemize katma değer sağlamamız gerekiyor" diyor. Nalia'nın mutfağı, geleneksel Karadeniz Mutfağı'nın izlerini taşıırken diğer yandan da sağlıklı, özgünlüğü ve hassasiyeti gözetiyor. Nalia Karadeniz Mutfağı'nda tüm tarifler, sağlıklı malzemeler ve doğru pişirme yöntemlerini bir araya getirilerek hazırlanıyor. Nalia'nın en önemli mutfak sırlarından biri de tuzu. Tüm yemekler doğal, rafine edilmemiş ve dünyanın en sağlıklı tuzu olarak bilinen Himalaya Tuzu kullanılarak pişiriliyor. Ayrıca glutensiz yapısıyla sindirim dostu Mısır Ekmeği, hiçbir buğday türevi ürün kullanılmadan hazırlanmakta. Nalia'daki bütün yemekler aynı özen ve titizlikle hazırlanıyor. İnce doğranmış karalahana, mısır yarması, barbunya ve mısır unu ile hazırlanan Karalahana çorbasında iç yağı eritilerek kullanılıyor. Satır kıyma, mısır yarması, pirinç ve bulgurdan oluşan iç harcı ile Nalia'da Karalahana Sarması, kemik suyunda pişirilerek servise sunuluyor. Mısır unu ile yapılan en lezzetli yemeklerden biri olan mihlama özel tavasında, kazeinsiz tereyağı, yöresel çeçil peyniri ile doğru ısıda ve doğru kıvamda... Çayeli Kuru Fasulye Kazeinsiz tereyağı ve İspir şeker fasulyesi ile köpüğü özenle alınarak pişirilen Kuru Fasulye, hazım sorunu yaşamak istemeyenler için hem hafif hem de tam lezzetinde. Nalia'da Karadeniz Pide'si, 180gr hamura, 180gr malzeme kullanılarak hazırlanıyor. Hamsi tava, hamsili pilav, sebzeli hamsi çihiltası ve hamsili makarnada dondurulmuş ürün kesinlikle kullanılmıyor; sadece sezonunda olmak üzere, günlük Karadeniz Hamsisi kullanılmaktadır.

Elde açılan özel hamuru ve satır kıyma ile içi doldurulan Ktır Mantı, haşlanmadan pişiriliyor. Fırınlanarak pişirilen mantı, tereyağı ile tavada kızartılıp lezzetlendirilerek sunuluyor. Hem kırmızı et kullanarak hem de tavuk etli olarak hazırlanan Rize Tava ise içerdiği özel baharat karışımı ile şık bir düşüncenin ürünü olarak menüdeki yerini alıyor. Zengin kahvaltı seçeneklerinin de sunulduğu Nalia'da son olarak Nalia Mısır Tatlısı glutensiz saf mısır unundan yapılan ve buğday türevi hiçbir ürün kullanılmadan hazırlanan bir tatlı. Nalia'nın bu özel mısır tatlısı, çölyak hastalarının dahi rahatlıkla tüketebileceği özel tariflerden. Nalia'da Karadeniz'e özgü tatlara yeni yorumlar da getiriliyor. Kişnişli Thai sos ile yapılan 'Nalia salata', hardal soslu ızgara hellim salata, mozzarella peynirli roka salatası, tavuklu Sezar salata ve Meksika usulü steak salata bunlardan bir kaç.

İstanbul'da, Güneşli Radar'da ve Bostancı'da hizmet veren Nalia Karadeniz Mutfağı'nda mihlamadan Rize kavurmasına, hamsi çilihtasından turşu kavurmasına Karadeniz'in meşhur yemekleri katkısız malzemelerle hazırlanıyor ve müşterilere sunuluyor. Bu anlamda Nalia, Karadeniz Mutfağı'nı İstanbul'da en etkin şekilde tanıtan lokanta olarak göze çarpıyor.

Nalia Karadeniz Mutfağı

Güneşli Şubesi: Yalçın Koreş Cad. No: 2/3, Güneşli

Tel: 0 212 630 06 90

Bostancı Şubesi: Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan Cad. No: 103 Bostancı

Tel: 0 216 469 96 10

E-posta: info@nalia.com.tr

Nalia Türkiye'deki restoran kültüründe bazı ilklerin de sahibi. Çocuk oyun odasını Himalaya tuz tuğlasından ve kristal tuzlardan yaptırmaları ve içindeki bütün oyuncakların ahşaptan olması buna sadece bir örnek.

KIRMIZI BEYAZ

65

mekân

DOĞAYLA BULUŞTURAN KEYİFLİ BİR YAZ SPORU TREKKING

Trekking, doğada, bir noktadan diğer bir noktaya varmak için yapılan genelde hafif tempolu sportif yürüyüşler olarak tanımlanır. Bu yönüyle, günlük yaşamın stresini doğada üzerinden atmak, şehrin karmaşasından dağ-bayır gezerek kurtulmak, temiz havada doğal hayatı doyasıya hissetmek isteyenler için özel bir etkinlik. Türkçe’de tam bir karşılığını bulmak güç fakat şimdilik ‘doğa yürüyüşü’ diyebiliriz. Sağlıklı olmak için her yaşta yapılabilecek bu spora gereken malzemeler ise sadece eşofman ve yürüyüş ayakkabıları...

Trekking, doğada, bir noktadan diğer bir noktaya varmak için yapılan genelde hafif tempolu sportif yürüyüşler olarak tanımlanır. Bu yönüyle, günlük yaşamın stresini doğada üzerinden atmak, şehrin karmaşasından dağ-bayır gezerek kurtulmak, temiz havada doğal hayatı doyasıya hissetmek isteyenler için özel bir etkinlik. Türkçe’de tam bir karşılığını bulmak güç fakat şimdilik ‘doğa yürüyüşü’ diyebiliriz. Sağlıklı olmak için her yaşta yapılabilecek bu spora gereken malzemeler ise sadece eşofman ve yürüyüş ayakkabıları...

XIX. yüzyıldan sonra düşünce hayatında ortaya çıkan Naturalist (doğacı) akımın bir ürünü diyebiliriz trekking için. İnsanların doğayı keşfetme, yeni canlı türleri tanıma ve doğayla iç içe olma özleminin bir dışavurumu

olan bu etkinlik için zamanla gruplar hatta kulüpler bile oluşmuş. Şehir hayatının gerektirdiği hızlı, yoğun ve yorucu yaşam stilinden uzaklaşarak tabir caizse tekrar doğallımıza dönmeyi hedefleyen bu spor kesinlikle bir eğlence turu değildir. Trekking belirli zorluklar içerir ve kişinin dayanıklılığının yanında spora yatkınlık da zorunludur.

Doğaya çıkmak, doğanın dinginliğini ve temizliğini görmek insanın içyapısında hissedilen bir ferahlamaya neden olur ve bu tekrarlandıkça şehirden ruhen kopmalar ve kendi iç hissiyatına geri dönüşler başlar. İşte trekking ya da doğa yürüyüşleri insana doğayı ve kendini keşfettiren, tanıtan ve öğreten bir eğiticiidir.

Trekking, bu sporu bir alışkanlık ve branş haline getirenler tarafından tüm yıl boyunca yapılabilir. İlk ve sonbahar ayları; Mart, Nisan, Mayıs ve Eylül, Ekim, Kasım, trekkinge başlamak isteyenler için ideal dönemlerdir.

Doğa yürüyüşleri işte bu ihtiyaçlarımızı karşılamak için en güzel adımları sağlar bize.

Bizler temiz hava almak, spor yapmak, sağlığımızı korumak, fotoğraflamak, keşfetmek, anlamaya çalışmak, doğa ile iç içe yaşamayı öğrenmek gibi türlü sebeplerle doğada yürüyüşler yaparız. Bu yürüyüşleri doğa ile uyum içinde yapılan geziler olarak algılamalı ve yeni bölgeleri keşfetmek için yapmaya devam etmeliyiz. Sadece bir hedefe varmak için yapılan yarış gibi değerlendirmek, trekking ruhuna uymamaktadır. Trekking özellikle, doğanın yakından görülerek, detaylı incelenerek, sürekli güç sarf edilerek, irade gösterilerek yapılan bir yürüyüş ve keşif aracı olduğu için, araçlarla yapılan doğa turlarına göre daha üstündür. En önemli özelliği de kişinin iradesini ve dayanıklılığını kuvvetlendirmesidir.

İnsanın sağlığını korumak, kendine olan güvenini kaybetmemek, doğaya olan sevgisini artırmak için uzun seneler zevkle yapacağı yegâne spordur. Araştırmalar düzenli, tempolu ve devamlı bir yürüyüş yaşantısının önce fizyolojik ve akabinde psikolojik değerinin olduğunu kesin olarak göstermektedir. Ortalama 1 saatlik bir doğa yürüyüşü 500 kalori yaktırmaktadır. Kasları güçlendirir ve endorfin miktarını çoğaltıp strestesini azalmasını sağlar.

Trekking özel bir yetenek gerektirmez. Yediden yetmişe sağlıklı olan herkes yapabilir. Batı ülkelerinde ihtiyarlar tarafından daha fazla rağbet görmektedir. Trekkinge grup olarak veya yalnız gidilmek isteniyorsa bu işi yapan seyahat acenelerine başvurarak çeşitli trekking gezilerine katılmak mümkün.

Trekking her mevsimde yapılabilir; ancak hava ve ortam şartlarına, uzunluğuna ve zorluk derecesine göre gerekli hazırlıklar yapılmalıdır. Trekking parkurları birkaç saat sürebileceği gibi birkaç hafta hatta ay da sürebilir.

Çeşitli trekking tipleri ve bunlara bağlı zorluk dereceleri vardır. Klasik ve asil trekking yürüyüşünün içinde rehberin yanı sıra yardımcı rehber, yük hayvanları veya dağcılıktaki sherpa gibi taşıyıcı insanlar ve aşçı bulunur. Burada yürüyüşçüler sadece yürümektedir. Bu tip doğa yürüyüşleri dünyada ve ülkemizde bazı yerlerde halen yapılmaktadır. Ama daha çok yapılmakta olan trekking, yürüyüşçünün yükünü tamamen kendisinin taşıdığı, meşakkatine de kendisinin katlandığı türdür. Çok yapılmayan iki trekking türünün de birincisi keşif/macera yürüyüşleri, ikincisi de daha çok zorlu çıkışları içeren devamlı yükselerek yapılan dağcılık gibi olan trekkingdir.

Trekking, gününbirlik doğa yürüyüşleri olan ve genelde orman patikalarında yapılan 'Dayhiking'; yaylalarda yapılan ve gerektiğinde konaklama imkânının kullanıldığı sırt çantalı yürüyüşler olan 'Hiking'; yine konaklamalı ve genelde dağcılık maksadıyla yapılan sırt çantalı yürüyüşler olan 'Backpacking' gibi türlere ayrılır. Bunun yanı sıra ormanlarda, çöllerde, dağlık alanlarda, açık alanlarda, kanyon ve dere yataklarında, karda, rotalı ve rotasız yürüyüşler gerçekleştirilebilir. Ormanda yapılan trekkingler çoğunlukla vadi tabanına yakın yerlerde ve patikalarda yapılır. En çok yapılan trekking yeridir. Ormanda dikkat edilmesi gereken en önemli şey sık bitki örtüsü içinde kaybolmamaya çalışmaktır. Patika veya izleri kaybetmeden gitmeye dikkat etmek gerekir.

Sık ve alçak bitki örtülerinin içine girmemeli ve önde giden yürüyüşçü ile aradaki mesafeyi 2 metrenin üstüne çıkarmamalıdır. Çölde trekking sık yapılmamaktadır.

Dağcılık sporunun pek çok alt türünden bahsetmek mümkündür. Yaz/kış dağcılığı, kaya/sportif tırmanış ve yapay tırmanış üç ana tür olarak dikkati çeker.

Özellikle ülkemizde çöl trekkingi olarak yapılacak bir bölge mevcut değildir. Yüksek gelir grubu genelde Afrika kıtasındaki çöllerde safari tarzı trekkingler düzenlemekte veya olan organizasyonlara katılmaktadırlar. Dağlık alanda trekking ise zaten genelde dağcılığa girmektedir. Kondisyona ve malzemeye dayalı bir spordur. Kayalara, yükseklerdeki soğuğa, hipotermiye ve düşmemeye dikkat etmek gerekir. Rota ve bölgeyi iyi bilen bir dağcının veya mihmandarın rehberliğinde yapılmaktadır. Açık alanda trekking, yaylalar arası geçişler ve yürüyüşlerdir. Çoğunlukla kamplıdır. Dikkat edilmesi gerekenler genelde çoban köpekleri ve açık hava şartlarıdır. Oldukça zorlu, özellikle kanyon geçişlerinde daha fazla teknik bilgi gerektiren, kondisyon ve efor sarf ettiren, malzemeye dayalı bir aktivite olan Kanyon ve Dere Yataklarındaki Trekking'de ise dikkat edilmesi gerekenler düşebilecek kayalar, suların sürükleyip sıkıştırdığı kütükler, ıslak kaya ve zeminler, çatlaklar, yarıklar ve uzun süre ıslak kalma durumunda oluşabilecek üşütmedir.

Belirli bir güzergâhı ve rotası olan, harita, pusula, GPS gibi navigasyon malzemelerinin kullanıldığı, uzun, konaklamalı, keşif maksadı da taşıyan, ormanlık ve dağlık arazide yapılan yürüyüş tipine 'rotalı yürüyüşler' denir. Dikkat edilmesi gerekenler kaybolmamak, rotayı doğru okumak ve kondisyonudur. Harita ve arazi bilgisi yüksek bir rehberin olması gerekir. Özellikle ormanlık ve dağlık alanlarda yapılan, belli bir rotası olmayan, keşfe dayalı, kamp donanımı gerektiren süresi sınırlandırılmamış, yüksek dikkat, efor ve kondisyon isteyen yürüyüşler olan 'rotasız keşif ve macera yürüyüşleri'nde ise bir rehber bile nelerle karşılaşacağını bilmez. Dikkat edilmesi gerekenler yaralanmamak ve malzeme kaybına neden olmamaktır. Hazırlığın çok iyi yapılması ve ruhen hazırlanılması gerekir. İlk yardım kiti her yürüyüşçüde ayrı ayrı olmalıdır. Rehberin orman bilgisi, hayatta kalma ve avcılık deneyimlerinin olması faydalıdır. Kış yürüyüşleri biraz daha fazla efor ve malzeme gerektirir. Kışın vücut, kar üzerinde yürüyüşte daha çok yorulur, bunun nedeni taşınan malzemelerin ağırlığının artması ve soğuğun vücudu daha çok zorlamasıdır. Soğuk, ıslak ve kar kışın yapılan doğa yürüyüşlerine en fazla etki eden etmenlerdir. Kalorisi yüksek karbonhidratlı yiyecekler yemeli ve terleme olayına çok daha fazla dikkat etmelidir. Kışın yapılan yürüyüşler çok daha iyi plânlama ve zamanlama gerektirir.

Doğa yürüyüşlerinin insanın vücut ve ruh sağlığı üzerinde çok olumlu etkileri olduğu uzmanlarca kabul edilmektedir. Yüksek kondisyon veya teknik istemiyorum oluşu, sakatlanma vb. risklerinin çok düşük seviyelerde seyretmesi, maliyetinin az olması gibi nedenlerle kitlelerin en yoğun ilgi gösterdiği doğa sporudur.

Dağcılık sporunun pek çok alt türünden bahsetmek mümkündür. Yaz/kış dağcılığı, kaya/sportif tırmanış ve yapay tırmanış üç ana tür olarak dikkati çeker.

KIRMIZI
BEYAZ

71

spor

Bugün trekking, genelde şehrin stresinden kurtulmak isteyenlerin, hafta sonu günübirlik şehre yakın parkurlarda ya da yabancı ülkelerde 2-3 haftalık turlar şeklinde, profesyonel bir rehber eşliğinde gerçekleştirdikleri bir spor durumundadır.

Trekking yapmak isteyen kişinin yanında bulundurması gereken temel malzemeler; sırt çantası, spor ayakkabı, rahat bir pantolon, yedek çorap, ince bir mont, yağmurluk, matara, GPS cihazı ve basit yiyeceklerdir. Giysilerin yünlü ürünler olması rahatlığı artırır.

Trekking, bu sporu bir alışkanlık ve branş haline getirenler tarafından tüm yıl boyunca yapılabilir. İlk ve sonbahar ayları; Mart, Nisan, Mayıs ve Eylül, Ekim, Kasım, trekkinge başlamak isteyenler için ideal dönemlerdir. Ayrıca zindelik kazanmak ve temiz hava almak, iklimin güzelliği, ferahlığı ve fotoğraflık manzara vermesi açısından da bu aylar tavsiye edilir. İlk faaliyette kuru ve daha az sorunlu parkurların seçilmesi önemlidir.

DÜNYA GENELİNDE EN SIK GÖRÜLEN SAĞLIK SORUNU

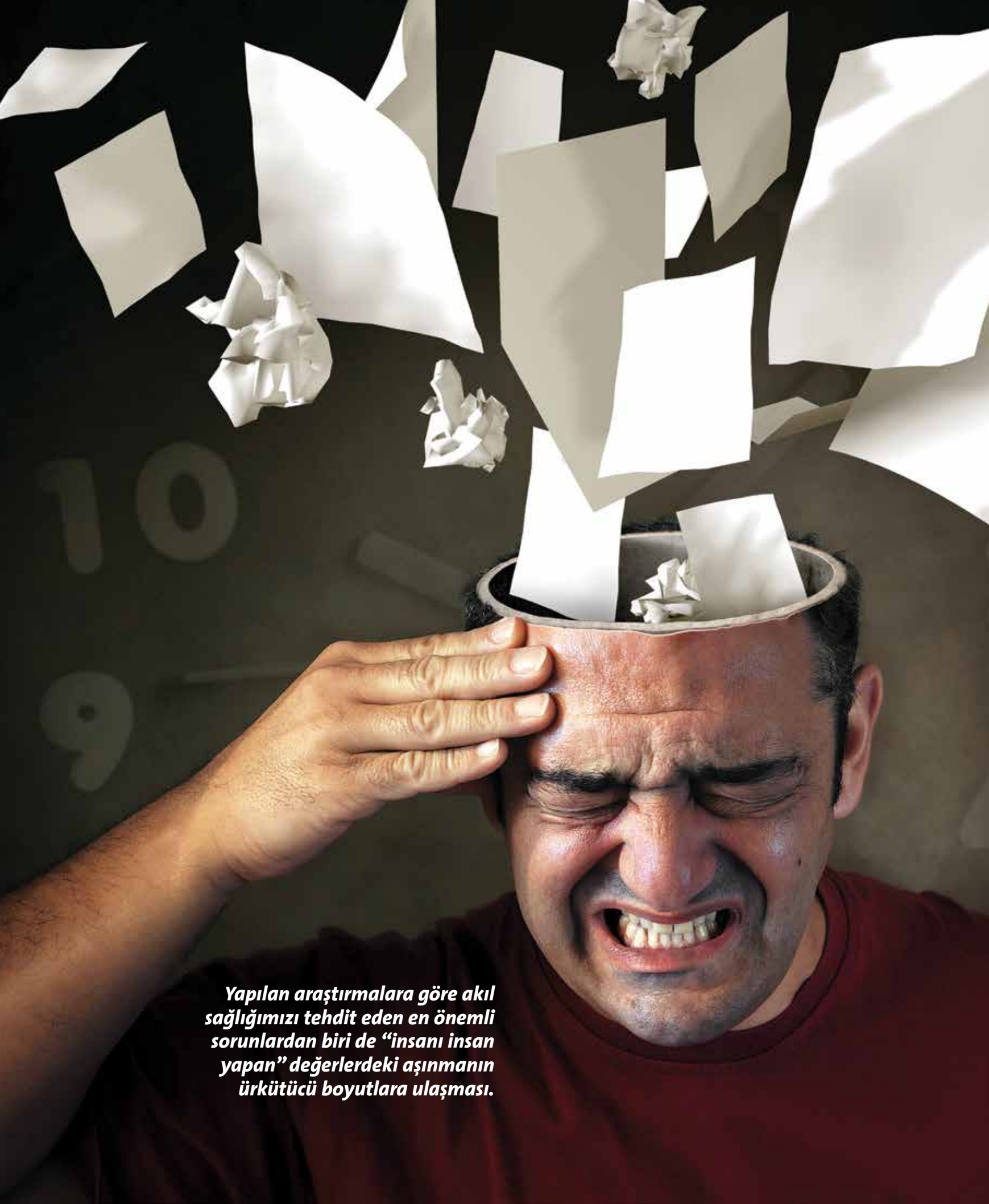
AKIL HASTALIKLARI VE KORUNMA YOLLARI

İçinde bulunduğumuz çağda pek çok hastalığın giderek daha geniş kitlelere yayıldığına şahit olmaktayız. Hiç kuşkusuz kanser ya da kalp ve damar hastalıklarını birçoğumuz en sık görülen rahatsızlıklar olarak biliriz. Fakat son yıllarda yapılan araştırmalar, akıl hastalıklarının dünya genelinde görülen rahatsızlıkların yüzde 15'ini oluşturduğunu gösteriyor. Bu, akıl hastalıklarının, kanser ya da kalp hastalıklarından daha fazla görüldüğü anlamına geliyor. Uzmanlara göre akıl hastalıkları genel olarak en fazla ihmal edilen sağlık sorunlarının başında geliyor.

Akil sağlığının bir tanımını yapmak oldukça güçtür.

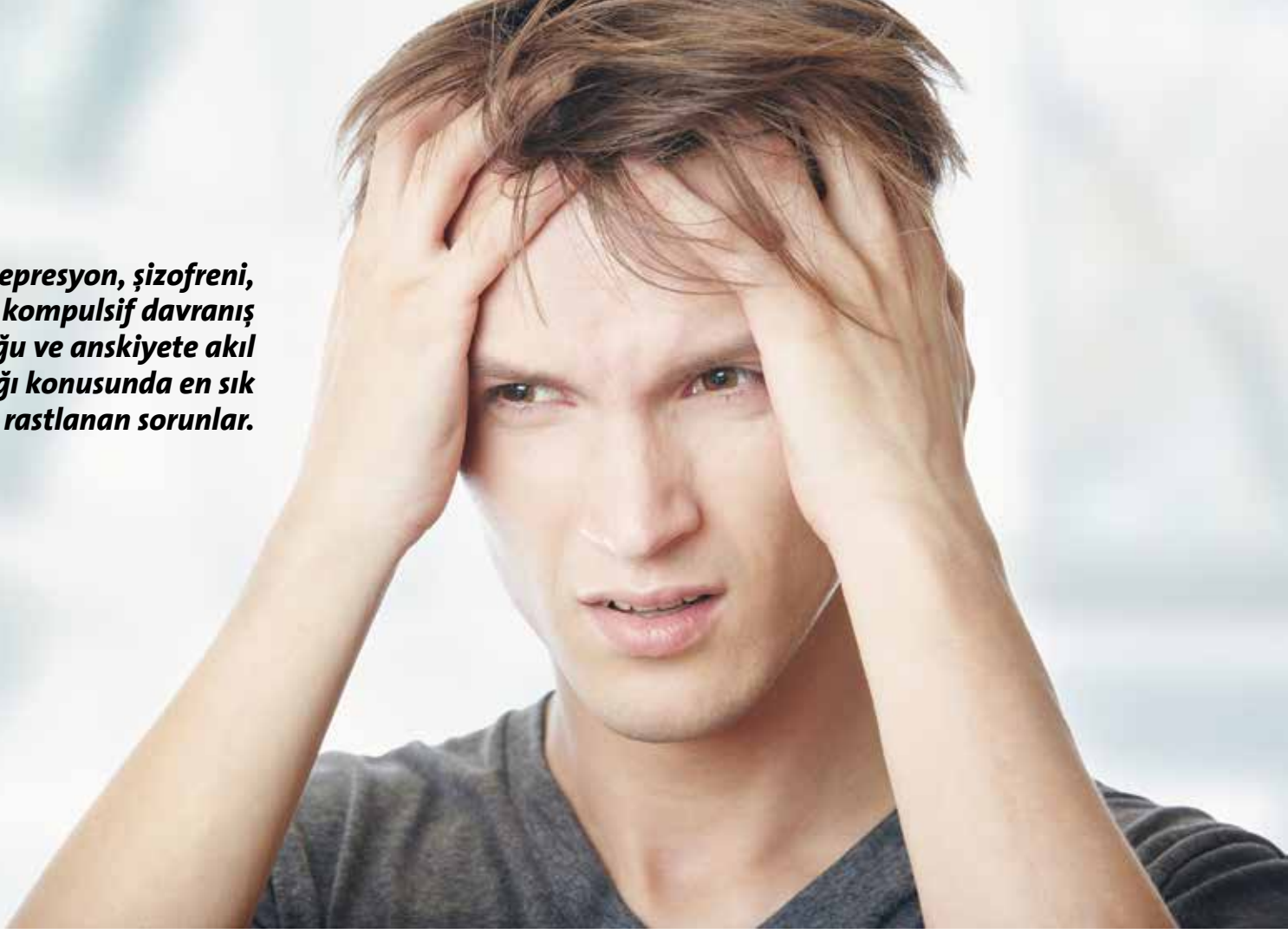
Uzmanlar, nesiller boyu bunu tartıştılar. Akıl sağlığı, coşku veya çelişki olmaması hali değildir. Daha çok yaşamdaki geçişlere, yaralayıcı tecrübeler ve kayıplara karşı kişiliğinizin sağlam kalabilme yeteneğidir ve hatta hissi gelişmeye katkısı olabilmektedir. Akıl sağlığı olan kimseler, bütün çelişkileri ve üzüntüleri bastırmaya çalışmak yerine onları kabul etmeyi, anlamayı ve onlarla başa çıkmayı öğrenirler. Böylece yaşam devam edebilir. Görülüyor ki akıl sağlığının tarifi bir dereceye kadar çevreye ve kültüre bağlıdır. Değişik kültürlerde stresle başa çıkma yolları farklıdır. Örneğin, bir ülkede yakın bir akrabasının ölümünde feryat figân ağlandığı halde diğer bir ülkede hislerin gösterilmemesi sağlıklı sayılır. Bir kültürde çok tuhaf olarak kabul edilen davranış biçimi bir diğerinde tamamen hoş görülebilir.

Bununla beraber günlük yaşamda kullandığımız anlamıyla akıl sağlığının belirli özellikleri vardır. Bunlardan 'iş yapabilme' olgusu en belirgin olanıdır. Akıl sağlığı olan bir kimse, ailesi ve arkadaşları ile sürekli ilişki kurabilir. İşinde ve evinde sorumluluk üstlenebilir. Sürekli bir iş sahibi olmak, çocuklara bakmak veya diğer faaliyetleri kapsayan bu sorumluluk türlerini çoğaltmak mümkündür. Bu çeşitliliğe rağmen akıl sağlığı olan kimselerin ortak noktası, yükümlülüklerini çevresindeki insanlarla uyum ve benzerlik içinde taşımalarıdır. Sağlıklı kimseler, diğer insanların ileride yapacakları hareketler üzerinden gerçeğe uygun tahminler yapabilirler. Teorik olarak sağlıklı olan kimsenin düşünme biçimi mantıklı ve makuldür. Akıl sağlığı yerinde olan bir kimsenin düşünceleri daldan dala atlamak yerine mantıklı olarak birbirini izler.

Yapılan araştırmalara göre akıl sağlığımızı tehdit eden en önemli sorunlardan biri de "insanı insan yapan" değerlerdeki aşınmanın ürkütücü boyutlara ulaşması.

**Depresyon, şizofreni,
obsesif kompulsif davranış
bozukluğu ve anskiyete akıl
sağlığı konusunda en sık
rastlanan sorunlar.**

Şurası bir gerçek ki akıl sağlığı küresel boyutta dikkat isteyen, hafife alınmaması gereken bir konudur. Üstelik iş yaşamının da en büyük sorunlarından biridir. OECD'nin 2008'deki raporuna göre dünya çapında meslek hastalıkları içerisinde ilk sırada yer alan kas ve iskelet rahatsızlıklarından sonra akıl sağlığı problemlerinin geldiği belirtiliyor. Türkiye'de de akıl sağlığı problemleri, işyerinde stres gibi konulara yeterince önem verilmiyor.

Çalışanların büyük bir bölümü yaşadıkları işyeri kaynaklı stres ve akıl sağlığı problemlerini istemeyen sonuçlarla karşılaşmamak için gizliyorlar. Başta işsizlik olmak üzere patron baskısı, işyerinde kötü ve sağlıksız fiziki koşullar, işini sevmeme, düşük tatmin, yetersiz ücret, işinden olma korkusu, gelecekle ilgili endişe gibi daha pek çok nedenle stres ve psikolojik rahatsızlık yaşıyor. Bu durum, Türk çalışanlarının aile yaşantılarını ve sosyal yaşamlarını da olumsuz yönde etkiliyor. Yapılan araştırmalar işsizlerin ve aktif olmayanların çalışan-

lardan daha yaygın bir şekilde akıl sağlığı problemleri yaşadıklarını gösteriyor. Özellikle uzun çalışma saatleri, kıza zamanda aşırı iş, karmaşık görevler, yardım alacak meslektaştan yoksunluk, ayrımcılık, düşük iş tatmini, düşük ücret, kötü çalışma atmosferi, sosyal güvenceden ve iş güvencesinden yoksunluk gibi nedenler akıl sağlığı problemlerini artırıyor. İşten atılanların ve uzun süreli işsiz kalanların akıl sağlığı zarar görüyor.

Peki, akıl sağlığının kötüye gitmesinin belirtileri neler olabilir? Akıl sağlığının bozulmasıyla düşük enerji, uyku bozuklukları, iştahsızlık, baş ağrısı, karıncalanma, acılar ve ağrılar hissetmeye başlayabiliriz ve bu da kötüleşen fiziksel sağlığa davetiye çıkarmakla eş değerdir. İlişkilerimizin bozulması, işyerinde performans düşüklüğü de ruh halimizin değişmesiyle ilgilidir çünkü çabuk kızıp darılan, kolay odaklanamayan, ilgisiz, mutsuz, isteksiz kişilere dönüşürüz. Akli yönden sağlıklı olmak duygusal problemlerden muaf olmak anlamına gelmez. Akıl ve ruh sağlığı, psikolojik iyi hal anlamına gelir. Kendimiz hakkında ne düşündüğümüz, nasıl hissettiğimiz, hislerimizle nasıl başa çıktığımız ve zorlukları nasıl aştığımız gibi konular akıl ve ruh sağlığıyla ilgilidir.

Akıl sağlığının yerinde olması depresyondan, endişeden ve diğer psikolojik problemlerden uzak olmaktan öte;

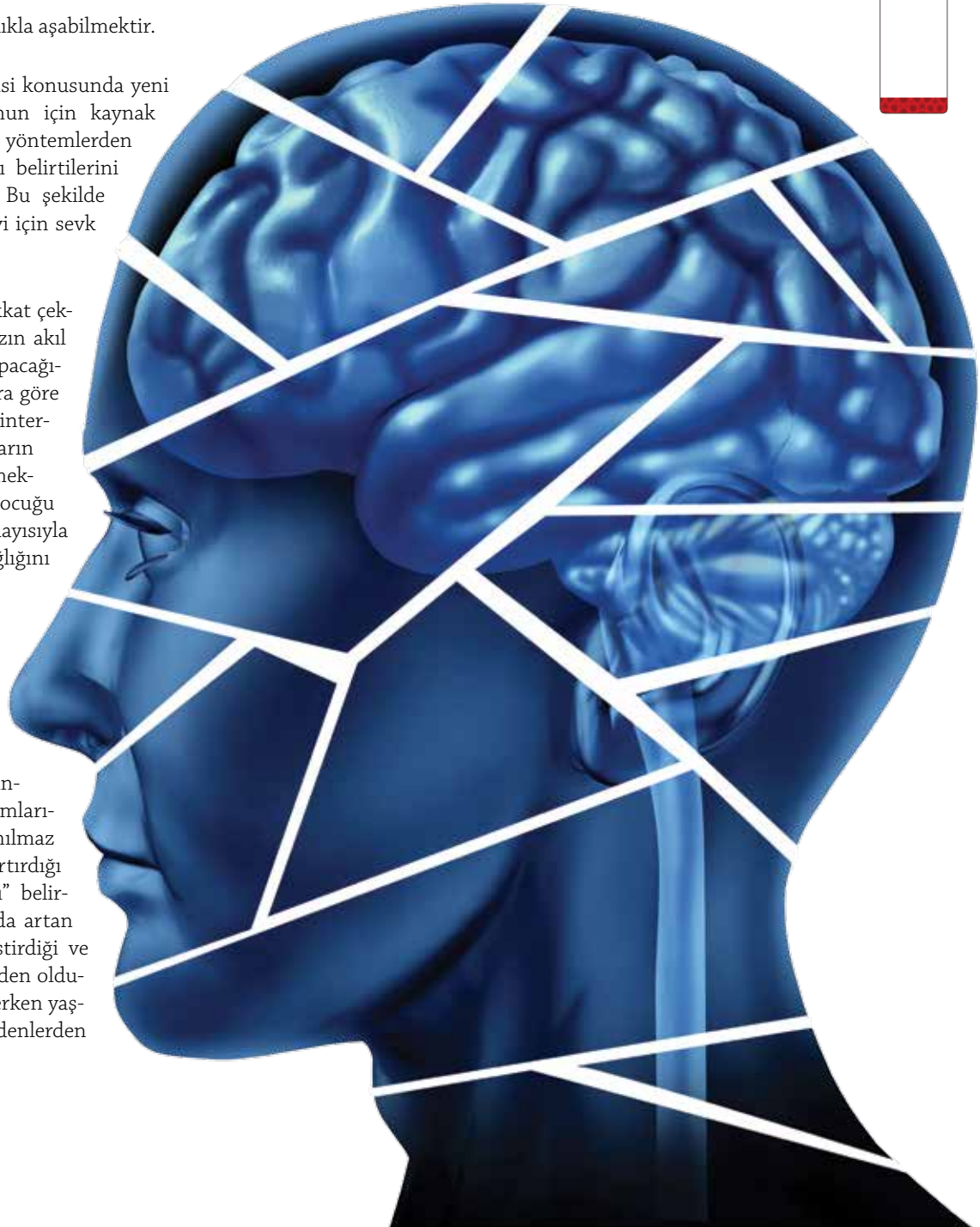
OECD'nin 2008'deki raporuna göre dünya çapında meslek hastalıkları içerisinde ilk sırada yer alan kas ve iskelet rahatsızlıklarından sonra akıl sağlığı problemlerinin geldiği belirtiliyor. Türkiye'de de akıl sağlığı problemleri ve işyerinde stres gibi konulara yeterince önem verilmiyor.

zorlukları, travmaları ve stresi kolaylıkla aşabilmektedir.

Uzmanlar akıl hastalıklarının tedavisi konusunda yeni stratejilere başvurulmasını ve bunun için kaynak sağlanmasını istiyorlar. Önerilen yöntemlerden birisi, halktan kişileri akıl hastalığı belirtilerini tespit edebilecek şekilde eğitmek. Bu şekilde belirlenen kişi ve ailelerinin tedavi için sevk edilebileceği belirtiliyor.

Belki konunun bir başka yönüne dikkat çekmemiz gerekiyor. O da çocuklarımızın akıl sağlığını koruyabilmek için neler yapacağımız sorunudur. Yapılan araştırmalara göre çok fazla televizyon seyretmek ve internette aşırı zaman geçirmek çocukların akıl sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Araştırmalar, bu durumların çocuğu maddeci (materyalist) yaptığını dolayısıyla aileleriyle olan ilişkilerini ve ruh sağlığını etkilediğini ortaya koymaktadır.

Araştırmada televizyon dizileri ve sohbet programları yoluyla ünlülere "sürekli maruz" kalmanın çocukların akıl sağlığını bozucu etkiye sahip olduğu "hiç bir zaman olamayacakları kadar zengin ve çoğunlukla iyi görünümlü ünlülerin yaşamlarının ayrıntılarını bilmelerinin kaçınılmaz olarak çocukların buna özlemlerini artırdığı ve kendilerine güvenlerini azalttığı" belirtildi. Bunun yanı sıra televizyonlarda artan şiddet eğiliminin çocukları vahşileştirdiği ve aileleriyle gerginlik yaşamalarına neden olduğu ayrıca ticari baskıların çocukları erken yaşta cinsel deneyim yaşamaya iten nedenlerden biri olduğu belirtildi.

GETİRDİKLERİ VE GÖTÜRDÜKLERİYLE İLETİŞİMİN YENİ ADRESLERİ SOSYAL AĞLAR

Bundan on yıl öncesine kadar internet daha az kullanıcının aktif olarak yer aldığı bir alandı. Fakat özellikle sosyal ağların ortaya çıkışından sonra kullanıcı sayısı büyük bir hızla arttı. Dünyanın her yerinden insanlar, bu sosyal ağları iletişim aracı olarak kullanmaya başladı. Öyle ki kimi zaman sosyal ağlar, telefon gibi daha hızlı iletişim araçlarını bile geride bırakabiliyor. Milyonlarca internet kullanıcısının sağladığı muazzam hareketlilik, pazarlama ve satış stratejilerini de kökten değiştirdi. Ancak uzmanlar sosyal ağların insanın beden ve ruh sağlığına olumsuz etkilerine de dikkat çekiyorlar.

Kullanıcıların sınırları belirlenmiş bir sistem içinde halka yarı/açık profil oluşturmasına, bağlantıda olduğu diğer kullanıcıların listesini açıkça vermesine, bu diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görmesine ve aralarında gezmesine, her türlü bilgi, materyal vb. konuların paylaşılabilmesine izin veren web tabanlı hizmetlerin tümüne Sosyal Ağlar denmektedir. İnterneti paylaşım ortamına çeviren Web 2.0 akımı ile giderek yaygınlaşan sosyal ağlar ve sosyal medya, iletişim ve etkileşimi üst düzeye çıkarması ile inanılmaz bir potansiyel güç teşkil etmektedir.

Bugün dünyanın pek çok ülkesindeki seçim yarışlarında sosyal ağlar ön planda. Hatırlanacağı üzere Arap Baharı'nın pek çok ülkede başarılı bir şekilde organize edilmesinin en büyük sebebi sosyal ağların aktif olarak kullanılmasıydı. Bu anlamda sosyal medya araçları arasında en hızlı büyüyen ve bir fenomene dönüşen sosyal ağlar milyonlarca kullanıcısı ile markalar için yeni bir iletişim mecrası olmuşlardır.

Yapılan araştırmalara göre ilk sosyal ağ sitesi 1997 yılında SixDegrees.com adıyla hayata geçmiştir. İnternet teknolojilerin evrim geçirerek Web 1.0'dan Web 2.0'a dönüşmesi ile sosyal ağlar daha önce hiç olmadığı kadar büyük bir ivme ile gelişim göstermişlerdir. Sosyal ağ sitelerinin gelişiminde önemli olayları içeren kilometre taşları 2003 yılı ile başlamaktadır. O zamana kadarki en başarılı sosyal ağ sitesi olan MySpace de Ağustos 2003'te oluşturuldu. Bu sırada Google, altı ay içinde muazzam bir büyüme gösteren Friendster'i satın almak için 30 milyon dolar önerdi. Teklifin reddedilmesinden kısa bir süre sonra bu sitenin değeri 53 milyon dolara çıktı.

Sosyal Ağ olgusunun en önemli fenomeni haline gelen Facebook işte bu dönemde kuruldu. Şubat 2004'te Harvard Üniversitesinde ikinci sınıf öğrencisi olan Mark Zuckerberg, üniversite öğrencilerini bir araya getiren, Facebook'un orijinal versiyonunu hayata geçirdi.

Uzmanlara göre sosyal iletişim ağları insanı tembelleştiriyor, düşünmesine engel oluyor, hayal dünyasını yok ederek kişinin gerçekte sanal arasında ayırım yapmasını zorlaştırıyor.

KIRMIZI
BEYAZ

78

teknoloji

Dünya genelinde Türkiye en fazla Facebook kullanıcısının bulunduğu ilk üç ülke arasındadır. Twitter ile beraber en yaygın şekilde kullanılan Facebook ve diğer benzeri ağlar, iş hayatında da pek çok stratejiyi değiştirmiştir.

Birkaç ay sonra Stanford, Columbia ve Yale üniversitelerine yayıldı. Ertesi yıl yüzlerce okul ve üniversiteye yayılan Facebook, Accel ortaklığından 12.7 milyon sermayeyi garanti altına aldı. Bu sırada Google, MySpace'e aramalara bağlı reklamcılık hakları için 900 milyon dolar ile Microsoft'a kıyasla daha yüksek bir teklif verdi. İki hafta sonra Microsoft, Facebook ile anlaşta. Jack Dorsey ve Blogger'in eski kurucusu Evan Williams, mikroblog sevişi Twitter'ı geliştirerek canlıya yayına geçirdi. 2006'da Facebook, yaşı 13 üzeri olan ve e-posta adresi bulunan herkese açıldı. Bundan bir sene sonra Microsoft 240 milyon dolar karşılığında Facebook'tan hisse aldı ve bu anlaşma ile Facebook'un değeri tam 15 milyar dolara ulaştı. Bu sosyal ağların yanında daha pek çok ağ bulunmakta ve bunların değerleri de her geçen gün artmaktadır. Bugün Facebook 200 milyona yaklaşan kullanıcı sayısı ile en büyük sosyal ağ konumunda bulunmaktadır.

Bütün dünya genelinde Türkiye en fazla Facebook kullanıcısının bulunduğu ilk üç ülke arasındadır. Twitter ile beraber en yaygın şekilde kullanılan Facebook ve diğer benzeri ağlar, iş hayatında da pek çok stratejiyi değiştirmiştir. Hem pazarlama dünyası hem de tüketiciler için değeri gün geçtikçe artan sosyal ağlar bir mecra olarak reklam verenlere pek çok fayda sağlamaktadırlar.

Söz gelimi hedef kitlenin tercihlerini öğrenme olanağı vermektedir. Hedef kitlenin ilgi alanlarına, ihtiyaçlarına, hayat zevklerine dair pek çok kırılımı göstererek hedefe yönelik etkili reklam yaratabilme olanağı sağlamaktadır. Müşteri bağlılığının yaratılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Hedef kitle ile doğrudan temas kurma imkânı sağlamaktadır. Televizyon, gazete, outdoor gibi mecralara oranla maliyeti daha düşüktür. Özellikle televizyon reklamına bütçe ayıramayan şirketler için önemli bir mecra niteliğindedir. Ürün geliştirme ile ilgili müşterilerin geribildirimlerini ve düşüncelerini elde etmenin bir yolu olarak geçmişte faydalanan geleneksel odak grupları ve anketlere göre çok daha hızlı ve düşük maliyetlidir ve bu yönüyle doğal bir pazar araştırması platformudur. Ölçümleme yapabilme olanağı sağlamaktadır. Hızlı bir geri dönüş/sonuç elde edilmesine imkân vermektedir. Marka inşa etmek, bilinirlik ve hatırlanma açısından önemli bir platformdur.

Ticaret dünyası için sayısız faydaları olsa bile uzmanlar sosyal ağların toplum ve bireylerin beden ve ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine de dikkat çekiyorlar. Öncelikle bir konu hakkında yanlış bilgi edinilmesine sebep olabilmektedirler. Bu konular en başta sağlık gibi hayati öneme sahip sorunlarla ilgili olabilir. Sosyal ağlar kullanıcının masa başında saatlerce oturmasına sebep olduğu için pek çok kas ve eklem rahatsızlığına ve diğer fiziki hastalıklara neden olabilmektedir.

Bunların yanı sıra sosyal ağların kişiye kaybettiirdiği sayısız psikolojik olgudan da söz edilmektedir. Uzmanlara göre sosyal iletişim ağları insanı tembelleştiriyor, düşünmesine engel oluyor, hayal dünyasını yok ediyor, kişinin gerçekle sanal arasında ayrım yapmasını zorlaştırıyor. Bu ağlarda insanlar, güvenmedikleri ama güven duyduğunu sandıkları kişilerle konuşuyor.

İnterneti paylaşım ortamına çeviren Web 2.0 akımı ile giderek yaygınlaşan sosyal ağlar ve sosyal medya, iletişim ve etkileşimi üst düzeye çıkarması ile inanılmaz bir potansiyel güç teşkil etmektedir.

Google görsellerinden arayıp bulduğu karizmatik veya güzel resmi, profilinde kendine aitmiş gibi süsleyen ve asli kimliğini gizleyerek resimdeki kişinin karakterini alan insanlar, kendilerini her yönden tatmin etmek istiyor ve bunu güvenliği olmayan sanal ortamlarda gerçekleştiriyor. Sosyal iletişim ağlarındaki her aktivitede var olan bir diğer konu da kendini beğendirme. İnsanlık üzerinde doğrudan olumsuz etkiye sahip bu kötü alışkanlık, maalesef, herkesi kapsıyor ve kişi ister istemez buna dâhil oluyor. Böylece ahlaki hareketler göz önünde bulundurulmadan herkes yazdığı, yaptığı, gösterdiği şeyleri birilerinin beğenmesini istiyor. Bu bir süre sonra insanlara yukarıdan bakmaya, egoyu yükseltmeye ve kendini ulaşılmaz sanmaya neden oluyor. Sosyal ağlarda ünlü olan bu insanlar, toplum içinde aynı hoşgörüyü görmediği için psikolojik sorunlar baş gösteriyor.

Sonuç olarak uzmanlara göre sosyal iletişim ağları faydalarının yanında pek çok zararı da barındırmaktadır. En başta bu ağlar bireyi asosyalleştirmekte, sağlıklı iletişim kurmasına ve sağlıklı bir hayat sürdürmesine engel olmaktadır. Buna rağmen sosyal ağlar her geçen gün gelişmeye devam etmekte ve bir ticaret aracı olarak daha yaygın bir biçimde kullanılmaktadır.

EN ESKİ MOTOR SPORLARINDAN BİRİ OFFROAD SPORU

Offroad, 4x4 arazi araçlarıyla doğada zor koşullarda yol almanın hedeflendiği bir etkinlik. Kelime anlamı olarak offroad'un en yakın Türkçe karşılığı "yol dışı". Bu nedenle yol olarak inşa edilmiş yerlerde offroad söz konusu olamaz. Offroad kişisel hobi olarak yapılabileceği gibi spor olarak da icra edilebiliyor. Ülkemizde pek çok şehirde özel parkurlarda profesyonellerin yarıştığı offroad organizasyonları bulunuyor. Heyecan ve aksiyonun en üst düzeyde yaşandığı bu etkinlik sizler için de bir değişiklik olabilir.

Adı üzerinde offroad, yolu aşmakla ilgilidir. Yol aslında limitleri simgeler. Önceden belirlenmiş bir alanda gitmeniz gerektiğini hatırlatır. Tam özgür sayılmazsınız çünkü yolun "sınırları" sınırlar sizi. Bu sınırları aşıp yol dışında, yani sadece kendinizin belirlediği rotalarda ilerlemekse özgürlüktür. İşte offroad'un anlamı budur: Özgürlük. Otomobil kullanmayı seven bir kişi için keyif verici bir araçla yolda gitmek mutluluktur. Otomobil kullanmak geliştirilebilir bir yetenektir, isteyenler gerçekten bu konuda en uç eğitimleri alıp, gelinebilecek en üstün noktalara gelebilirler. Her şey öğrenildi, yapacak ne kaldı sorusunun sorulduğu yerde ise cevap belli: Offroad. Yolda mükemmel araç kullanmak, insanı yol dışında araç kullanmaya ancak hazırlayabilir. Çünkü yol dışı bambaşka bir uzmanlık alanı, deneyim ile geliştirilebilecek bambaşka yete-

nekler anlamına gelir. Offroad araçları ile yol dışına çıkmak, otomobil kullanmayı sevenler için yeni bir meydan okumadır. Zevklidir. Keşfedilecek yeni sistemlerin, yeni tecrübelerin olduğunu görürsünüz. Sınırlarınızı bildiğinizi zannettiğiniz yerde, bilmediğiniz yeteneklerinizi keşfedersiniz. Ama aynı zamanda yol dışında araç kullanmak, tamamen başka bilgiler gerektirir. Bu bilgilerin bazılarını öğrenebilir, bazılarını ise ancak tecrübe edebilirsiniz. Bu bilgiler olmaksızın yol dışına çıkmak ve sınırları zorlamak riskli olabilir. Teknik olarak tekerlek icat edildiğinde henüz yol icat edilmediği için tüm tekerlekli araçlar offroad aracıydı. Tüm araç kullananlar da offroad yapıyorlardı. Offroad çok geniş bir yelpazede aktivite şansı sunan bir spordur. Rekabeti seven biri ve motor sporları aşığışı iseniz aracınızı modifiye eder, en uç şartlarda zor-

*Araç kullanmaya dair her şey
öğrenildi, yapacak ne kaldı
sorusunun sorulduğu yerde ise
cevap belli: Offroad.*

Offroad çok geniş bir yelpazede aktivite şansı sunan bir spordur. Rekabeti seven biri ve motor sporları aşığı iseniz aracınızı modifiye edip en uç şartlarda zorlamak için yarışlara katılabılırsınız.

Yeni başlayanlar için uzmanların en önemli tavsiyesi önce kendi çevrenizde, yoksa oturduğunuz şehirde offroad yapan insanları arayıp bulmanız.

KIRMIZI
BEYAZ

83

hobi

şansı sunan bir spordur. Rekabeti seven biri ve motor sporları aşığışı iseniz aracınızı modifiye eder, en uç şartlarda zorlamak için, yarışlara katılırsınız. Bir hafta sonu birkaç saat, ya da daha uzun, sadece güle oynaya basit geziler, ya da biraz daha zorlu offroad gezileri, seçim sizin. Bu iki uç aktivitenin arasında ekspedisyonlar, zorlu offroad gezileri, aile kampları yer alır. Ama hangisini seçerseniz seçin, offroad size macera, eğlenceli ekip çalışması ve doğada muhteşem bir zaman geçirmeyi garanti eder. Yeni başlayanlar için uzmanların en önemli tavsiyesi önce kendi çevrenizde, yoksa oturduğunuz şehirde offroad yapan insanları arayıp bulmanız. Offroad kulüplerine ve gruplarına katılmanız. Çünkü offroad tek başına yapılmaz.

Offroada başlamak için öncelikle gereken ikili, iyi bir offroad aracı ve iyi bir offroad pilotudur. Bunun dışında lastik seçimi, çekiş halatı, iş eldiveni, vinç, U-kilit, kürek, yüksek tampon krikosu, telsiz, GPS, tamir takımı, dayanıklı bant ve plastik kelepçe, su ve enerji veren yiyecekler, yağmurluk, çizme, battaniye, yedek yakıt ve diğer ekipmanlar hakkında çok titiz ve ileri görüşlü bir hazırlık yapmanız gerekmektedir. Eğer offroad sporuna ilgi duyuyorsanız İstanbul'da ve diğer bazı şehirlerde bu spora gönül verenlerin kurduğu kulüplere başvurmanızı tavsiye ederiz. Özgürlüğünüze tutkun, heyecana âşık ve tehlikeyi seven biriyse offroad tam da size göre.

SPORTİF ŞIKLIK VE SIRADIŐI BİR BECERİ!

BMW 640İ GRAN COUPE

BMW 6 Serisi Gran Coupe'nin pazara sunulmasıyla birlikte BMW yeni bir segmente doğru adım atıyor. BMW 6 Serisi'ndeki Cabrio ve Coupe modellerinin ardından bu sıra dışı yeni model; estetik, sportiflik, konfor ve lüksün mükemmel bir formda gerçek anlamda somutlaŐması. BMW tarihindeki ilk dört kapılı bu Coupe modelin sade Őıklıđı gerçekten sıra dışı.

KIRMIZI
BEYAZ

84

otomobil

BMW 6 Serisi Gran Coupe, sıra dışı bir estetiğin alışılmadık sinerjisini, Coupe tarzı dinamikleri ve dört kapılı bir otomobilin fonksiyonel çok yönlülüğünü gözler önüne koyuyor. 1392 milimetre yüksekliğindeki BMW 6 Serisi Gran Coupe, 5007 milimetre uzunluğunda ve 1894 milimetre genişliğindedir. Uzun motor bölümü kapağında, uzun aks aralığının (2968 milimetre) şıklığına sahip olmasını sağlayan cesur hatları ve geriye yatık yolcu bölümüne kadar otomobilin tüm orantıları tam olarak BMW'ye özgü. Sürüş dinamikleri, mükemmel performans ve verimlilik, BMW 6 Serisi Gran Coupe'de bulunan, TwinPower Turbo motorların ayırt edici özellikleri. BMW 640i Gran Coupe'deki

altı silindireli motorlar sekiz ileri spor otomatik vites ve kendini kanıtlamış BMW EfficientDynamics teknolojisi ile birlikte sunuluyor. Bunların yanı sıra, tüm modellerde standart olarak sunulan donanım ECO PRO modu ve Otomatik Start/Stop işlevine sahip Sürüş Deneyimi düğmesini de içeriyor. Bu otomobilin alçak ve zarif hatları özellikle yan profilden bakıldığında etkileyici. Çerçevesiz kapı pencereleri de sportif bir Coupe'nin özelliklerini gösteren bir tasarım ögesi olarak dikkat çekiyor. İç tasarım, uyumlu ön ve arka oturma konfigürasyonu sağlayan şıklık, lüks ve dinamizmin mükemmel bir kombinasyonunun somutlaşmış hali. Aks aralığı, BMW 6 Serisi Coupe'dekinden 113 milimetre daha uzun ve arka koltukta oturan yolcular için daha fazla diz mesafesi sunuyor. Arkada rahatlıkla iki yolcunun oturmasını sağlayan geniş bir alan mevcut. Fakat 4+1 oturma düzeni de kısa süreli yolculuklarda arkada üçüncü bir yolcu için alan sağlıyor. Bagaj hacmi 460 litredir, içerdenden yükleme sistemi ve katlanabilir koltuk sırt dayamaları sayesinde 1265 litreye kadar yükseltilebiliyor.

KIRMIZI
BEYAZ

85

otomobil

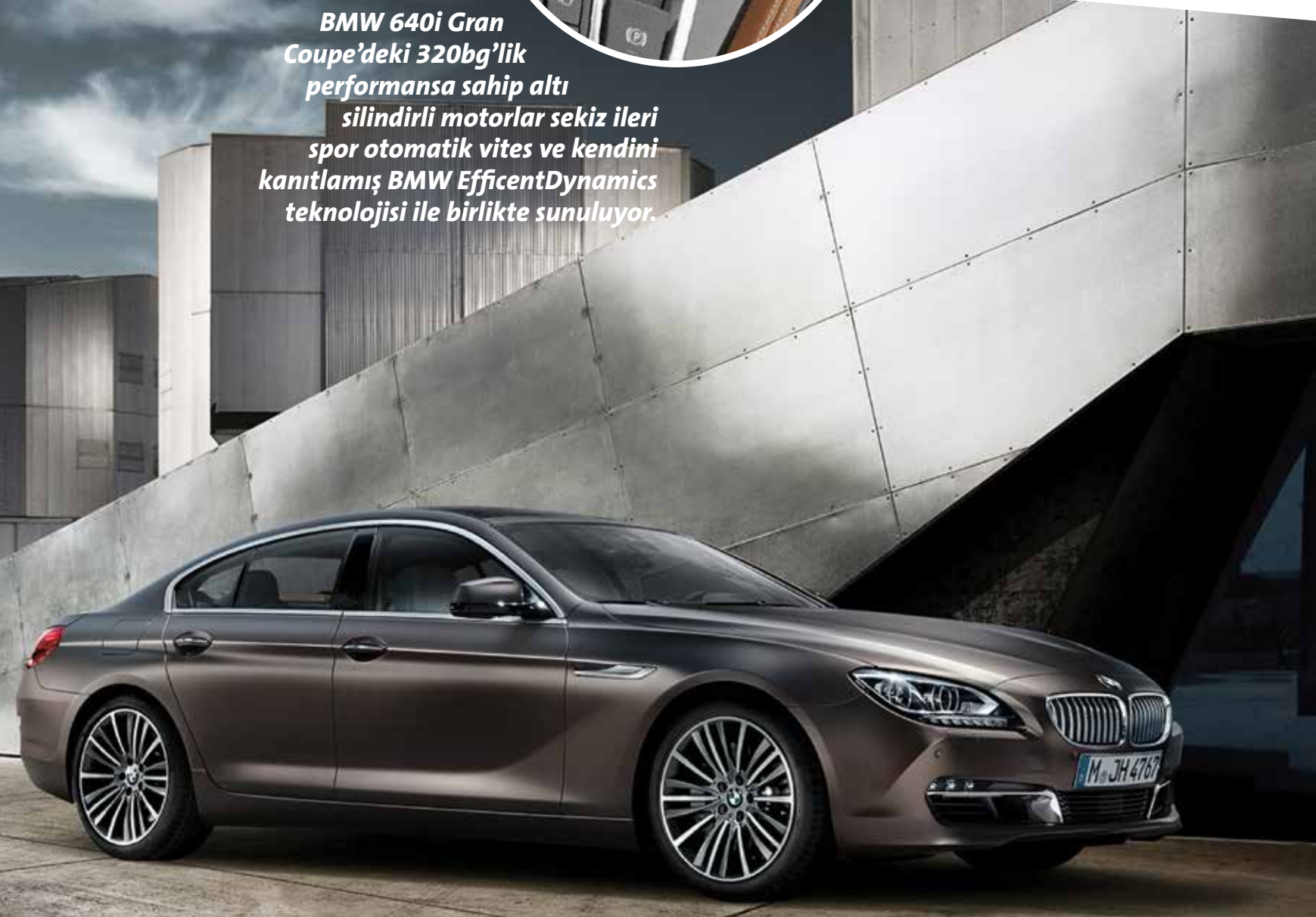

BMW 640i Gran Coupe'deki sıralı altı silindirli benzinli motor 320bg'lik bir performansa sahip. BMW 640i Gran Coupe O'dan 100km/sa hıza 5,4 saniyede ulaşıyor ve 100 kilometrede 7,7 ila 7,9 litre arasında ortalama bir yakıt tüketimine sahip. Olağanüstü sürüş keyfi, yakıt tüketimi oranı, BMW EfficientDynamics teknolojisinin sağladığı yararların yanı sıra, motorların ve otomatik vitesin muhteşem verimliliğinden kaynaklanıyor.

Aracın diğer özellikleri şöyle; Standart güvenlik özellikleri, ön hava yastıkları, koltukların arkalarına entegre edilmiş yan hava yastıkları, ön ve arka koltuklar için baş hava yastıkları, tüm koltuklar için üç noktalı otomatik emniyet kemerleri, ön tarafta kemer kuvveti sınırlandırıcıları ve aktif emniyet kemeri gerdiricileri ve arkada bulunan ISOFIX çocuk koltuğu bağlantılarından oluşur.

BMW 640i Gran Coupe'deki 320bg'lik performansa sahip altı silindirli motorlar sekiz ileri spor otomatik vites ve kendini kanıtlamış BMW EfficientDynamics teknolojisi ile birlikte sunuluyor.

BMW 640i Gran Coupe'deki iç tasarım, uyumlu ön ve arka oturma konfigürasyonu sağlayan şıklık, lüks ve dinamizmin mükemmel bir kombinasyonunun somutlaşmış hali.

Spor koltuklar, M aerodinamik paket gibi özellikleri içinde barındıran M Spor paketi, BMW 6 Serisi Gran Coupe için bir seçenek olarak mevcut. BMW ConnectedDrive ile sunulan sürücü destek sistemleri ve mobil hizmetler arasında tam renkli grafiklere sahip BMW Head-Up Display park asistanı, Çevre Görüş, Dur-Kalk işlevine sahip Aktif Cruise ControlCruise Control, Şerit Değiştirme Uyarı Sistemi, Hız Limiti Bilgisi, Uzun Far Asistanı ve yaya algılama özelliğine sahip BMW Gece Görüşü gibi teknolojiler yer alıyor.

BMW 640i Gran Coupe'un Avrupa'daki başlangıç fiyatının ise bu yaz için 60.000 Euro'yu geçmesi bekleniyor.

BMW 640i Gran Coupe 0'dan 100km/sa hıza 5,4 saniyede ulaşıyor ve 100 kilometrede 7,7 ila 7,9 litre arasında ortalama bir yakıt tüketimine sahip.

SON YÜZYILIN EN ÖNEMLİ BİLİM ADAMLARINDAN BİRİ

PROF. DR. MAHMUT GAZİ YAŞARGİL

Yaşı 90'a dayanmış, tıp alanındaki buluşları sayesinde dünya tıp literatürüne geçmiş en önemli bilim adamlarından biri Prof. Yaşargil. Dünyaca ünlü Türk tıp doktoru Yaşargil aslında bir nöroşirüji uzmanı. Mikro cerrahinin nöroşirüji alanında kullanılabilirliğini keşfetti. Epilepsi ve beyin tümörlerinin tedavisi için yeni yöntemler buldu. Nöroşirüji alanında yüzyılın en büyük gelişmelerine imzasını attı.

6 Temmuz 1925'te Diyarbakır'ın Lice ilçesinde dünyaya gelen Yaşargil, lise eğitimini Ankara'da tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi'ne girdi. 1944 yılında Almanya'ya giderek Friedrich Schiller Üniversitesi'nde çalışmalarını sürdürdü.

İkinci Dünya Savaşı'nın etkileri yüzünden 1945 yılında buradan ayrılarak İsviçre'deki Basel Üniversitesi'ne girdi. 1950 yılında bu üniversitede doktora eğitimini tamamladı. Bir süre Bern Üniversitesi'nin psikiyatri bölümünde görev aldıktan sonra nöroşirüji alanına yöneldi. Beyin anatomisi ve genel cerrahi alanında çalışmalar sürdüren Yaşargil, 1953 yılında Basel Üniversitesi'nin nöroşirüji bölümünde görev almaya başladı.

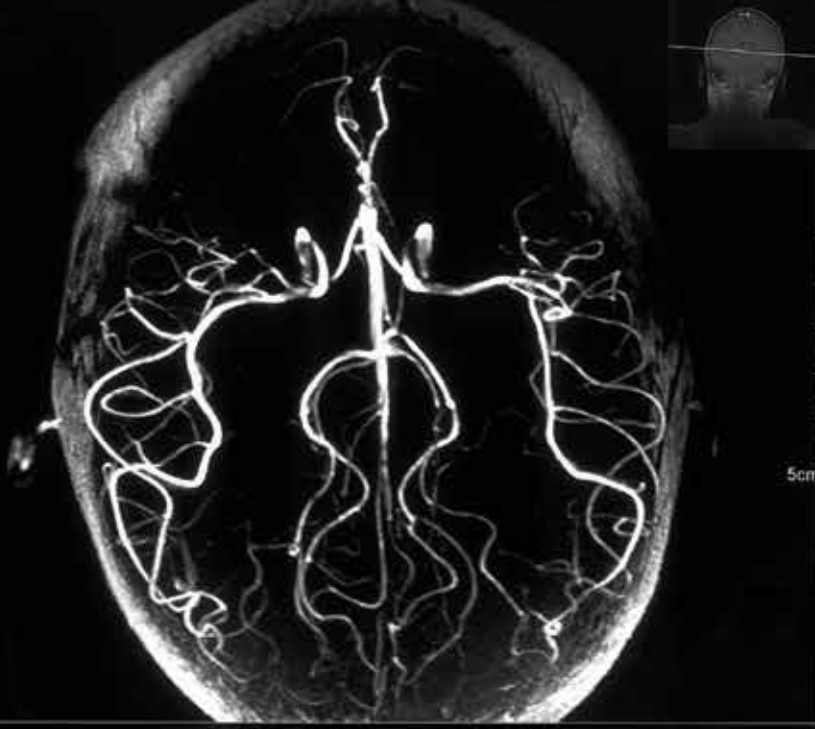
1957 ve 1965 yılları arasında Zürih'teki üniversite hastanesinde çalışmalarını sürdürdü. 1965 yılında yardımcı profesör olan Yaşargil, 1965 ve 1967 yılları arasında, Amerika Birleşik Devletleri'nin Burlington kentindeki Vermont Üniversitesi'nin Nöroşirüji Bölümü'nde, Profesör Peardon Donaghy ile birlikte mikrovasküler cerrahi alanında çalışmalar yürüttü. Buradaki çalışmalarını tamamlayan Yaşargil, Zürih'e döndü ve 30 Ekim 1967'de, dünya tıp tarihinde cerrahi mikroskop kullanarak ilk kez beyin bypass ameliyatını gerçekleştirdi. Bu başarısı ile nöroşirüji dünyasında kendinden bahsettirmeye başlayan Yaşargil, cerrahi alanında kullanılan ekipmanları yetersiz bularak, bu alanda yeni arayışlar içine girdi.

Bu yönde yaptığı çalışmalar sonunda cerrahi alanına yüzer mikroskop ve anjiyografi gibi önemli keşiflerde bulundu.

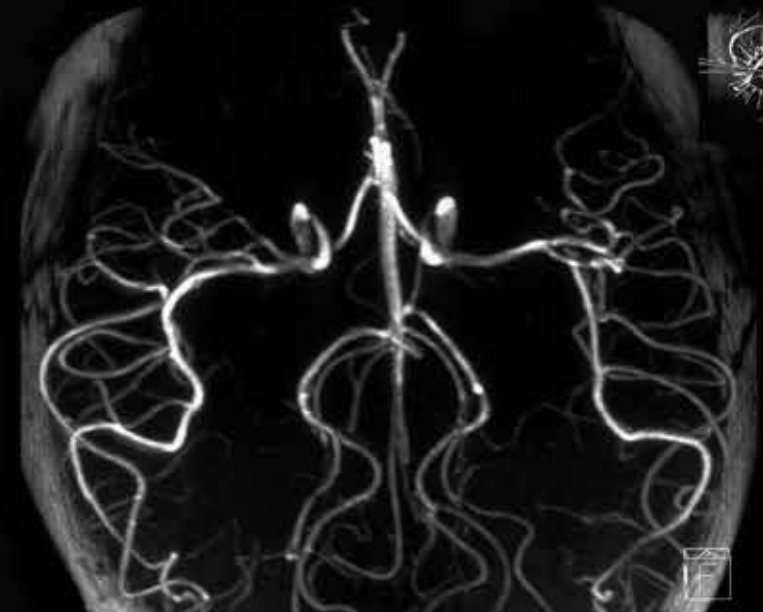
Beyin ameliyatlarında kullandığı mikroskop, anevrizmaların giderilmesinde çok önemli bir rol alarak bu alanda çığır açtı. 1973 yılında profesörlük ünvanını kazandı ve Zürih Üniversite'si Nöroşirüji Bölümü'nün bölüm başkanlığına getirildi.

Harvey Cushing ile beraber 20. yüzyılın en önemli nöroşirüji uzmanı olarak nitelenen Yaşargil, kendisinden sonra gelen üç nesle bu alanla ilgili çok önemli bilgiler aktardı. Amerikan Beyin Cerrahları Birliği tarafından "yüzyılın adamı" seçilen Yaşargil'e göre zihinsel tembellik, alkol ve sigara beynin en büyük düşmanları. Bu yüzden beyni sağlıklı tutmak için her konuda kitap, dergi, gazete ne varsa okunmasını tavsiye ediyor. Buna rağmen Yaşargil, beyin hakkında bildiklerimizin sadece incir çekirdeği mesabesinde olduğunu söylüyor.

Yaşargil, bir zamanlar Clinton'ın valilik yaptığı Arkansas'ta görevini sürdürüyor. 'Arkansas'ın neyi meşhurdur?' sorusuna hâlâ 'Clinton, kedi balığı ve Yaşargil' cevabı veriliyor. 30'dan fazla uluslararası ödülün sahibi olan Prof. Dr. Mahmut Gazi Yaşargil, bugün nöroşirüji alanındaki bütün tedavi yöntemlerini kökten değiştirmiş çığır açıcı bir bilim adamımızdır.

Yaşargil, 30 Ekim 1967'de dünya tıp tarihinde cerrahi mikroskop kullanarak ilk kez beyin bypass ameliyatını gerçekleştirmiştir.

BİR AYRILIK (A SEPERATION)

**Vicdan...
Her İşin Başı!**

Yönetmen - Senaryo: Asghar Farhadi

Oyuncular: Peyman Muadi, Leyla Hatemi,

Sare Bayat, Şihab Hüseyini, Sarina Ferhadi

Yapım: İran, 2011

Bir Ayrılık, Simin, Nader ve Termeh karakterlerinin etrafında işlenen bir boşanma sürecini konu alıyor. Film, İran yapımı ve geçtiğimiz Oscar Ödül Töreni'nde Amerikalılar tarafından En İyi Yabancı Film ödülüne layık görüldü, üstelik en güçlü rakibi İsrail yapımı Footnote'u geride bırakarak. Bir Ayrılık, başlarda İran otoriteleri tarafından benimsenmese de ödülün sonra filme yönelik yaklaşımlarda büyük bir dönüşüm gözlendi. Bunda filmin hemen her insan için geçerli olabilecek duyguları işlemesinin de rolü büyük.

Dünya sinema tarihinde, İran sinemasının kendine özgü bir yeri var. Sayısız İran yapımı başarılı film, sinema sanatının objektif kalemleri ve izleyicileri tarafından takdir ve beğeniyle karşılanıyor ve Hollywood yaklaşımının beyaz perdeyi domine ettiği günümüz şartlarında İran'ın kendine has sosyo-kültürel yaşamını yansıtabildiği için teşvik de ediliyor. Bunun en son örneği, geçtiğimiz Oscar Ödül Töreni'nde En İyi Yabancı Film dalında ödül alan Bir Ayrılık filmi. Devlet yönetiminin İran sinemasının başarısına çoğu kez umursamaz bir tavır takınmasına rağmen Bir Ayrılık, özellikle İsraili rakibine üstün gelmesinin de etkisiyle ön plana çıkarıldı.

Bu anlamda İsraili sinemaseverlerin de son aylarda yoğun ilgisiyle karşılaştığı "Bir Ayrılık", En İyi Yabancı Film ödülünü İran'dan alan ilk film olması ve yakın rakibi İsrail filmi Footnote'u geride bırakmış olması nedeniyle filme ilginin artacağı öngörülüyor. Sadece son film değil, diğer rakipleri de güçlüydü: Belçika'dan Bullhead, Polonya'dan In Darkness, Kanada'dan Monsieur Lazhar da çok başarılı yapımlardı.

İranlı yönetmen Asgar Ferhadi'nin yazıp yönettiği "Jodaeiye Nader az

Simin” (A Separation-Bir Ayrılık) filmi önceleri ‘Batılı yozlaşmış değerleri içeriyor’ diye eleştirilirken, ödülünden sonra Bir Ayrılık’ın geçen yıl İran’da da pek çok ödüle layık görüldüğü medyada vurgulandı. Modern yaşantının standartlarına uyum sağlamasıyla, hem bireysel hem de kültürel anlamda farklı unsurları içinde barındıran, bir kız çocuğu ve yaşlı ebeveyniyle ilgili ailevi sorunlarla baş etmeye çalışan, boşanmak isteyen Tahranlı orta sınıf genç bir çifti konu alan filmi sinemaseverler izlemek için sinemaları doldurmuştu. Bu anlamda film amacına ulaşmış gözüküyor. Çünkü filmin yönetmeni Farhadi, filmi çekmek ve yaygınlaşmasını sağlamakla ilgili esas amacının İran’ı dünyaya tanıtmak olduğunu söylüyor.

“Bizler önemli bir ödül aldığımız için mutlu değiliz ya da film yaptığımız için mutlu değiliz (...) ama bir taraftan savaş çağrıları yapılırken, yabancılaştırma olurken, siyasetçiler birbirleriyle kavgaya ederlerken ve İran ülkesinin ismiyle müstesna kültürü unutulmuşken, bu ödülü kazanmış olmak ve adımızı duyurabilmek bizi çok mutlu ediyor... Siyasetin ağır baskıları altında kaybolmakta olan değerlerimizi hatırlamakta olduğumuz için çok mutluyum”. Bunlar, Oscar ödülünü aldıktan sonra konuşma yapan filmin yönetmeni Farhadi’ye ait.

Filmin konusu kısa şöyle: Simin, kocası Nader ve kızı Termeh’le birlikte İran’ı terk etmek istemektedir. Nader’in Alzheimer hastası babasını bırakmayı reddetmesi üzerine boşanma davası açan Simin, dava talebi reddedilince anne babasının evine gider. Termeh ise babasıyla kalmaya karar vermiştir. Nader kızına ve babasına bakması için hamile bir genç kadın tutunca başka sorunlar ortaya çıkar ve film bu sorunlar üzerinden Termeh’in psikolojisine yoğunlaşır. Aslında pek çoğumuzun da tahmin edebileceği gibi, filmi seyretmeden evvel afişi görünce İran rejiminden ve koca baskısından kaçmaya çalışan bir kadın ve kızı ile onları durdurmaya çalışan bir kocanın hikâyesi gibi düşünülebilir.

Yine bir nebze de olsa İran rejimine hafiften bir eleştiri seziliyor filmde gerçekte asıl derdi bu değil filmin. İki şeyi göstermek istiyor film belki: Birincisi bir çiftin boşanma sürecinde çocukların anne ve baba tarafından düşürüldüğü durumun vicdansızlığı, ikincisi ise sahip olduğumuz inançlarımızın günlük davranışlarımıza yön vermede ne kadar etkili olduğu ve bu anlamda vicdan kavramının ön plana çıkışı. Bu yönüyle film, vicdan-vicdansızlık paradoksunu konu ediniyor denebilir. Nader babasına karşı vicdanının sesini dinlerken eşinden ayrıldığı zaman kızıyla ilgili vicdanının sesini bastırıyor. Bu ikilem filmin neredeyse bütün karakterlerine yayılmış durumda ve bu haliyle hepimizin, her birimizin günlük davranışlarımızda ne kadar çelişik davranabileceğimizi ancak buna rağmen eylemlerimizin bize ne denli tutarlı gelebileceğini de gösteriyor. Bu yönüyle ‘Bir Ayrılık’, bir karı-kocanın boşanmasının değil, içimizde yaşadığımız çelişki ve çatışmaların bizi etrafımızdan ayırmasının filmi.

Berlin Film Festivali’nde de hem Altın Ayı’ya hem de tüm oyuncu kadrosu için Erkek ve Kadın Oyuncu ödüllerine layık görülen Bir Ayrılık, İran sinemasının tartışmasız zirve noktalarından biri. Film geçtiğimiz Nisan ayında da İstanbul Film Festivali’nde gösterime girmiş ve çok beğenilmişti. Eğer izlemediyseniz Bir Ayrılık’ı mutlaka izlemenizi tavsiye ediyoruz.

Ödül aldığı ya da İran yapımı olduğu için değil, bu sene daha güzel bir film seyredemeyeceğimizden emin olduğumuz için...

iŞ YAŞAMINDA YENİ TEKNOLOJİLER

Microsoft'tan Beklenen Yeni Tablet Piyasada SURFACE

Microsoft, geçtiğimiz günlerde daha şimdiden iPad katili olarak anılmaya başlanan Windows 8'li yeni tabletlerini tanıttı: Surface. Microsoft'un daha önceden aynı isimle dokunmatik panelli masa tarzında bir ürünü bulunuyordu. Ancak anlaşıldığı kadarıyla artık isim daha genel bir hal alarak Windows 8'li tabletlere konulmuş. Microsoft Surface adında 2 adet tablet bulunuyor. Bu tabletlerden biri Windows RT, diğeri ise Windows 8 Pro kullanıyor. RT olan ARM tabanlı olarak hazırlanan tablet ve Windows 8'in sadece tablet versiyonunu kullanıyor. Windows 8 Pro işletim sistemini kullanan modelin ise normal bilgisayarlardan hiçbir farkı yok. Tek farkı tablet şeklinde tasarlanmış olması. Her iki tablet modeli de 10.6 inç ekrana sahip. Windows RT modeli olan 9.3 mm inceliğe, 676 gr ağırlığa sahip. 31.5 W-h pil kullanan modelde MicroSD, USB 2.0, Micro HD Video arabirimleri bulunuyor.

Tam boyutta USB 2.0 kullandığı için kalınlığının da en az USB portu kadar olabileceğini belirtelim. Depolama birimi olaraksa 32 ve 64 GB'lık iki farklı model olarak piyasaya sunulacak.

Normal bir bilgisayardan hiçbir farkı olmayan Windows 8 Pro işletim sistemli model de yukarıda da belirttiğimiz gibi 10.6 inç ClearType HD ekrana sahip. Bu model diğeri göre daha kalın ve ağır. 13.5 mm kalınlığıyla

diğer modelden 4.2 mm daha kalın. 903 gram ağırlığıyla da yine diğer modelden 228 gram daha ağır. Ancak kalın ve ağır olmasındaki sebep biraz da daha fazla güç tüketmesi için 42 W-h gibi daha yüksek pilinin bulunması. Ayrıca microSDXC, USB 3.0, Mini DisplayPort gibi bağlantı arabirimleriyle de daha profesyonel bir görüntü veriyor.

Nokia'dan 41MP'lik Yeni Bir Akıllı Telefon PUREVIEW 808

Geçtiğimiz günlerde İspanya'daki Dünya Mobil Teknolojiler Kongresi'nde 41 megapiksellik kamera çözünürlüğü ile rakiplerine açık ara fark atan Pureview 808 adlı modeli tanıtan Nokia, akıllı telefon pazarında yeniden atağa kalkmak istiyor. Yeni ürün, kullanıcıların çektikleri fotoğrafları sosyal medyada kolaylıkla paylaşmalarını sağlayan bir dosya sıkıştırma sistemine de sahip. Nokia 808 Pureview aynı zamanda, full HD 1080p video kaydetme ve oynatma, CD kalitesinde ses kaydı ve ses sistemlerini de birlikte sunuyor. Nokia 808 PureView'da 4 inç, 640 x 360 çözünürlüklü Clear Black AMOLED ekran ve 1.3 GHz tek çekirdekli işlemci yer alıyor. Tek çekirdekli işlemcinin artan performansı sayesinde Nokia Belle kullanıcı deneyiminin biraz daha üst noktaya taşındığını söyleyebiliriz. 802.11b/g/n Wi-Fi, Bluetooth, DLNA, UPnP, GPS de cihazın kablosuz veri iletim tarafında dikkat çekici özellikler arasında yer alıyor. Bu arada HSDPA 14.4 Mbps desteği de olumlu bir iyileştirme sayılabilir. Nokia 808'in arkasında 41 megapiksel sensörlü, Carl Zeiss optikli kamera yer alıyor. Bu kamera sayesinde DSLR'lara kafa tutacak çözünürlükte, detayları yüksek fotoğraflar çekmek mümkün. Nokia 808 PureView'in Nisan'dan itibaren Türkiye'ye de gelmesi bekleniyor.

Google'dan Eğlence Tutkunlarına Sürpriz: NEXUS Q

Nexus ve Google tarafından Amerika'da tasarlanan ve üretilen bulut tabanlı Nexus Q, olağandışı görünümü ve ışıklandırması ile şimdiden tüketicilerin ilgisini çekmeyi başardı. Evin hangi köşesinde olursa olsun, hangi hoparlöre veya monitöre bağlı olursa olsun, Android telefonunuz ya da tabletiniz ile YouTube'dan ücretsiz olarak video izleyebileceğiniz, Google Play ile en son filmleri ve müzik albümlerini arkadaşlarınızla paylaşabileceksiniz. Nexus Q ile software ya da multimedya indirirken, cep telefonlarınızı ya da tabletlerinizi senkronize etmenize gerek kalmayacak. Elinizdeki Android cihaz ile YouTube hesabınızdaki videolara göz atabileceğiniz, favoriye abone olduğunuz kanallara, çalma listelerinize kolaylıkla ulaşabileceksiniz. Nexus Q, Galaxy Nexus'a benzer donanımla geliyor. TI OMAP 4460 platformunu kullanan Nexus Q, 1.2 GHz hızında çalışan çift çekirdekli ARM Cortex A9 tabanlı işlemci ve PowerVR SGX 540 GPU'suna sahip. 1GB RAM ve sınırlı depolamayla gelen Nexus Q, Google tarafından daha kolay geliştirilebilir diye microUSB portuyla beraber geliyor. Bu port kullanılarak çalışmalar yapılabilir. Nexus Q'daki diğer özellikler ise Ethernet, Bluetooth, NFC, micro HDMI ve çift bant WiFi olarak sıralayabiliriz.

Panasonic'ın Yeni Nesil Dijital Fotoğraf Makinesi: LUMIX G5

GX1 ve diğer G serisi modelleri ile aynasız dijital fotoğraf makinelerinde yeni bir standart oluşturan Panasonic, Lumix G5'te 16.05 mega piksellik Live MOS sensör kullanıyor. Hassaslığı ve hızı çok daha iyileştirilen otomatik netleme özelliği sayesinde kaydetmek istediğiniz anı kaçırmamanız neredeyse imkânsız. Panasonic Lumix G5 ile 1080p çözünürlüğünde saniyede 50 kare AVCHD dosya biçiminde video kaydı yapabilirken, saniyede 25 kare ve yine 1080p olmak üzere MP4 video da kaydedebilirsiniz. Cihaz üzerinde bulunan iA+ (Intelligent Auto Plus) tuşuna bastığınızda ihtiyaç duyduğunuz tüm ayarlar, ortam şartlarına göre çok hızlı bir şekilde hesaplanarak sizin yerinize yapıyor. Lumix G5, tüm ağır işlerin altından kalkan güçlendirilmiş Venus işlemciye ve 16MP MOS sensöre sahip. Ayrıca seri bir AF, elektronik bir kadraj ve dokunmatik bir arka ekrana ek olarak 16 MP'de saniyede 6 kare çekebilene bir seri mod da sunuyor. Telefon fotoğrafçılığının yükseliş döneminde, G5'in dokunmatik ekran üzerinden odak noktalarını seçebiliyor olmanız hem mantıklı bir hamle, hem de hoş giden bir özellik. Fakat ayarlar bununla sınırlı değil; birçok düğme, kumanda kolları, zum, ISO ve diyafram açıklığı için tuşlar da düzenli olarak arka yüzde yerlerini almışlar. İki farklı alternatiften 14-42 mm'lik lens ile Lumix G5k 2.400 TL; 45-150 mm'lik lens ile Lumix G5x ise 2.700 TL'den piyasaya sunulacak.

KÜLTÜR-SANAT AJANDA:

KIRMIZI
BEYAZ

94

kültür-sanat

Gülhane Parkı, İstanbul.

Salı hariç her gün 09.00 - 18.00

İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ TARİHİ MÜZESİ

Mayıs 2008'de açılmış olan müze, İstanbul'un en güzel mekânlarından biri olan Gülhane Parkı'nda, eski saray duvarlarının Has Ahırlar kısmında bulunuyor. Müzenin kuruluşunda 1982 yılında Frankfurt Goethe Üniversitesine bağlı Arap-İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü'nü kurmuş olan Profesör Fuat Sezgin'in yorulmak bilmeyen araştırma ve gayretleri etkili oldu.

İslam kültür çevresinin bilim tarihindeki seçkin çalışmalar hem görülmekte, hem de levhalardaki metinler vasıtasıyla çok dilde ve detaylı bilgiler edinilebilmektedir. İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi sevindirici bir şekilde, Avrupa müzelerinin eğilimine uyarak ziyaretçilere, sergilenen eserle ilgili sadece birkaç satır bilgi aktarmakla kalmıyor; bilakis, ziyaretçiyi zaman ayırmaya ve bilim tarihinin bu eşsiz sergisini daha derinden anlamaya davet ediyor. Müzeyi gezmiş olmak, ziyaretçiyi, Prof. Fuat Sezgin'in 5 cilt olarak yayınlanmış eseri vasıtası ile İslam bilim ve teknik tarihinin etkileyici dünyasını daha yakından tanımaya davet etmektedir.

Çeşitli Mekânlar

6 Kasım-6 Aralık 2012

Bienal: İSTANBUL ÇOCUK VE GENÇLİK SANAT BİENALİ

İlki İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı tarafından desteklenerek 65 bin izleyiciye ulaşan "İstanbul Çocuk ve Gençlik Bienali"nin ikincisi, 6 Kasım - 6 Aralık 2012 tarihinde gerçekleşiyor. İl Millî Eğitim Müdürlüğü ortaklığıyla düzenlenen bienal, Plastik Sanatlar disiplinlerinin çağdaş sanat uygulama ve düzenlemeleriyle, panel, sanatçı sunumu, performans, video gösterimi, atölye çalışmaları ve birçok farklı müzik grubunun yer alacağı sahne performanslarından oluşuyor. 1500 adet öğrenci, öğretmen etkinliğine ve yaklaşık 5000 öğrencinin bireysel çalışmalarına ev sahipliği yapmayı amaçlayan projede çocuk ve gençlere kendilerini ifade etme fırsatı sunarken, aynı zamanda onlara sanat ve eğitim kariyerlerinde anlamlı bir basamak imkânı sunuyor. Çocuklara ve gençlere yönelik güncel sanat etkinliklerini kapsayan İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali 6 Kasım-6 Aralık 2012 tarihlerinde; şehir hatları vapurları, Kadıköy'deki Karaköy iskelesi, Şirketi Hayriye Sanat Galerisi ve Taksim Meydanı'nda gerçekleştirilecek.

Konser: KLASİK GİTAR'IN USTASI YANG İSTANBUL'DA

Klasik gitarın dünya çapındaki birkaç isminden biri olan Xuefei Yang, Royal Academy of Music üyesi ve Çin'in ilk uluslararası kadın gitaristi. Günümüzün en iyi 100 sanatçısı arasında gösterilen sanatçının son albümü müzik listelerinde bir numaraya yükseldi. Yang bugüne kadar İngiltere, Avrupa ve Asya'dan Kuzey Amerika'ya uzanan 40'dan fazla ülkede konser verdi. 7 yaşında gitar çalmaya başlayan Yang, 2002 yılında Royal Academy of Music'ten akademinin en yüksek derecesi DipRAM ile mezun oldu, akademinin Principal ödülü ile onurlandırıldı ve olağanüstü başarıları nedeniyle Royal Academy of Music üyeliğine kabul edildi. Klasik gitar alanında dünya çapında yakaladığı başarılı kariyeri ile yeni klasik gitaristler için bir rol model olan Yang, "yaşım ilerledikçe hayat daha yeni başlıyormuş gibi hissediyorum" diyor. Yoğun konser takvimi ve seyahatleri arasında yazdığı yeni düzenlemeler ile aynı zamanda klasik gitar repertuarının gelişmesine de katkıda bulunuyor.

Sakıp Sabancı Cad. No:42 Emirgan-İstanbul

Tel: 0212 323 60 50

17 Ocak 2012, 20:00

Anma: ŞEB-İ ARUS TÖRENLERİ KONYA'DA

Hiz. Mevlana'nın 738'nci Vuslat Yıldönümü Uluslararası Anma Törenleri bu yıl da 7-17 Aralık tarihleri arasında gerçekleştirilecek. 7 Aralık'ta "Sevgi ve Hoşgörü Yürüyüşü" ile başlayacak törenler Mevlana Müzesi'nde gerçekleştirilecek çocuk semazenlerin gösterisi ile devam edecek. Yetkililer törenlere diğer yıllardan daha fazla talebin olduğunu belirtiyorlar.

Hazreti Mevlana'nın hakka yürüyüşü dolayısıyla yapılacak olan Şeb-i Arus törenlerinde sevgi ve hoşgörü yürüyüşü ile başlayacak program çocuk semazenlerin Mevlana Müzesi'nde semasıyla devam edecek. Mevlana Kültür Merkezi'nde akşamki sema programlarının dışında gündüz de sema programları düzenlenecek. Sema gösterilerinin dışında Büyükşehir Belediyesi, üniversiteler, uluslararası dernekler ve kuruluşlar da Mevlana programları ve sergileri yapılıyor.

Bilindiği gibi, Mevlana (hicri 672) miladi 17 Aralık 1273'de Pazar günü bekâ âlemine göç etmiştir. Mevlânâ diğer âleme göçüşünü 'Şeb-i Arûs' (Sevgiliye kavuşma) günü olarak nitelendirmişti.

Mevlana Kültür Merkezi ve Çeşitli Mekânlar
7 - 17 Aralık 2012

Konser: BÜLENT ORTAÇĞİL YENİ ALBÜMÜ 'SEN'LE KARŞINIZDA!

Türkiye'de şehir müziğinin önemli isimlerinden biri olan Bülent Ortaçgil'in, 'Sen' isimli yeni albümü piyasadaki yerini aldı. Her zamanki gibi tüm söz ve bestelerde sanatçının imzasını taşıyan 'Sen' çok özel Ortaçgil şarkılarıyla bezeli. Bülent Ortaçgil, yoğun konser temposuna rağmen yedi yıldır albüm yapmamıştı. Son çalışması 'Sen'de yer alan yeni şarkılar sanatçının sevenlerini ziyadesiyle memnun edeceği benziyor. Albümde müziklerin yanı sıra şarkı sözlerinin de şiirselliği göze çarpıyor.

'Sen'de Ortaçgil her zamanki gibi gitar ve vokaliyle yer alırken usta müzisyenler Baki Duyarlar (klavye), Cem Aksel (davul), Gürol Ağırbaş (bas gitar), Birol Ağırbaş (perküsyon) ve Barlas Tan Özemek (elektrik gitar) enstrümanlarıyla sanatçıya eşlik ediyor. Sen'in ilginç bir özelliği de 14 kişilik bir yaylı gurubuyla çalınmış olması. Bu kayıtlar Hollanda'da Power Sound stüdyosunda gerçekleştirildi.

Diğer kayıtlar Türkiye'de Ortaçgil'in yıllardır birlikte çalıştığı arkadaşlarıyla yapıldı. Düzenlemeler ise Baki Duyarlar'a ait. Sanatçının son stüdyo albümü 'Gece Yalanları'nı 2003 yılında yayınlamıştı.

Matine216 / Fenerbahçe Burnu Kalamış Cad.
Fenerbahçe Faruk İlgaz Tesisleri - Kadıköy.
26 Ocak 2013

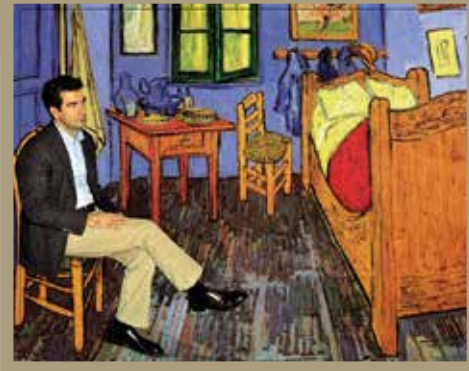
Sergi: VAN GOGH ALIVE

"Çerçeve yok, içindesin"

Dünyanın en büyük ressamlarından biri olarak kabul edilen Van Gogh'un eserlerini bugüne kadar hiç deneyimlenmemiş yepyeni bir formatta sunan Van Gogh Alive Dijital Sanat Sergisi Ankara'da sizlerle buluşuyor.

Singapur'daki dünya prömiyerinin ardından ilk kez Türk sanatseverlerle buluşan, geleneksel sanat ve modern teknolojinin sentezlendiği Van Gogh Alive, dahi ressamın en ünlü eserlerini 3,000'in üzerinde dijital imaj ile çerçevenin içinden çıkararak izleyicilerine klasik müze gezisinin çok ötesinde bir deneyim yaşıyor.

Sergi pazartesi günleri hariç 10:00 /18:00 saatleri arasında görülebilir.

Ankara CerModern, Altınsoy Cad. No:3 Sıhhiye /Ankara
03 Ocak 2013 tarihine kadar ziyaret edilebilir

Hüzün Hastalığı | Dr. Kemal Sayar

Yayınevi: **Timaş Yayıncılık, 2012**

'Hüzün duyabilen her ruh, iyiliğe muktedirdir...' Bu alıntıyla başlıyor kitap. Kemal Sayar, psikiyatri denilince Türkiye'de akla gelen ilk isimlerden. Ama aynı zamanda, psikiyatrinin hâkim paradigmalarına eleştirel bir gözle bakabilmeyi de başaran bir isim. Ve bir şair. 'Hüzün Hastalığı', Kemal Sayar'ın ilk deneme kitabı. Kitapta yer alan denemeler, onun mesleki birikimini göstermekle kalmıyor; Kemal Sayar'ın hayata dair okumalarının psikiyatrinin hududunu aşan boyutu, dahası hayata bir şair duyarlılığıyla bakabilmenin getirdiği incelik ve derinlik bu denemelerde kendini açıkça belli ediyor. Üzerimizde kara bulutların dolaştığı bu modern çağda bilim ve teknolojiye boyun eğdik. Artık hüzünlenmek bile psikiyatrinin bir 'hastalık' olarak kategorize ettiği duruma işaret ediyor. Olaylara, olgulara, yaşama, ölüme bakışımız kökten değişti. En başta ölüme... Hüzün duyamıyoruz. Muhtemelen bu insanlığımızı da kaybettiğimiz anlamına geliyor. Sayar'ın bu kitabı hüzün kavramı üzerinden bu sorunlarımızı da sorguluyor aslında. Güncelliğini yitirmeyen konuları incelikli bir üslupla sunan 'Hüzün Hastalığı', insan olmanın ayrılmaz bir parçası olan hüznü şiirsel bir dille anlatıyor.

İntihar Eylemleri | Talal Asad

Yayınevi: **Eskiyeni Yayınları, 2012**

Son dönemin en önemli düşünürlerinden biri olan Talal Asad, meşhur tefsir bilgini Muhammed Esed'in oğlu. Batı düşüncesinin bütünüyle tahakküm kurduğu bakış açılarına karşı amansız bir mücadele içinde pek çok kitap yazdı. Son eseri İntihar Eylemleri için Asad şöyle diyor: "Bu kitapta teröristlerin işledikleri korkunç şeylerin, ahlaken meşru olduğunu mazeret olarak öne sürmek istemiyorum. Ben yalnızca, modern devletlerin daha kolay bir şekilde ve şimdiye kadar olanlardan da çok büyük bir ölçekte hayatı tahrip ve kesintiye uğratabilmeye muktedir oldukları ve teröristlerin asla bu kapasiteye ulaşamayacakları gerçeğinden etkilendim. Aynı zamanda, birçok politikacının, kamusal entelektüelin ve gazetecinin diğer insanları öldürme ve onları küçük düşürmek için ahlaki meşruiyetler sağlama ustalığından dolayı dehşete düştüm. Önemli görünen şey, öldürme ve bu şekilde canavarlaştırma değil, ancak bir kimsenin nasıl ve hangi sebeple öldürüldüğüdür. Kitabın amacı, terörizm, savaş ve intihar eylemi için ahlaki tepkileri önceden hazırlanmış olan kendinden emin kamusal söylemden uzak durabilmesi maksadıyla okuyucunun kafasını yeteri şekilde karıştırmaktır."

Fütühât-ı Mekkiyye 1-18 Cilt | Muhyiddin İbnü'l-Arabî

Yayınevi: **Litera Yayıncılık, 2012**

Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin kaleme aldığı ve İslâm düşüncesinin en önemli eserlerinden biri kabul edilen Fütühât-ı Mekkiyye isimli dev eser 18 cilt halinde yayımlandı. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tasavvuf Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ekrem Demirli'nin 2006 yılında çevirmeye başladığı bu muhteşem bilgi hazinesinin son cildi olan 18. cilt geçtiğimiz günlerde raflardaki yerini alırken ilk ciltlerin baskısı da tükenmiş durumda. Esere yönelik ilginin bir haklılık payı var. Çünkü bu muazzam emek ürünü ansiklopedi, 800 yıl sonra Arapça'dan başka ikinci bir dilde, Türkçe'de, ilk kez tam çeviri halinde yayımlandı. İtikat, ibadet, ahlâk, metafizik ve benzeri daha pek çok önemli konuda İslâm düşüncesinin yüzyıllar süren birikimini harmanlayan İbnü'l-Arabî, tasavvufa özgü yöntemlerle yorumladığı metafizik alana yepyeni bir bakış açısı kazandırarak Selçuklu ve Osmanlı medeniyetini kuran düşünce ekollerine de kaynaklık ediyor bu eserinde. İlk üç cildin çevirisiyle Türkiye Yazarlar Birliği Çeviri Ödülü kazanan Demirli, bilgilendirici notlarla okuyucunun esere intibakını da kolaylaştırıyor. Hiç kuşkusuz Fütühât'ı Türkçe olarak okumak hepimiz için çok büyük bir ayrıcalık.

KIRMIZI
BEYAZ

96

Kitap